

Raadsvoorstel en -besluit

2023-0156794

Tycho Jansen
Afdeling: Staf
1/12/23

Monitor effectindicatoren Zwijndrecht -
nulmeting.pdf

Monitor effectindicatoren

Aan de leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor te besluiten:

1. de effectindicatoren zoals benoemd in de 'Monitor Effectindicatoren Zwijndrecht' vast te stellen inclusief geformuleerde doelstellingen;
2. het actualiseren en duiden van de effectindicatoren op te nemen in de Planning & Control cyclus.

De secretaris,

De burgemeester,

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting

Inleiding

Na de verkiezingen in maart 2022 is er hard gewerkt aan het schrijven van het raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht 2.0'. Dit raadsprogramma vormt grotendeels een voortzetting van het voortgaande raadsprogramma. De 6 in het raadsprogramma aangehaalde thema's zijn door het college vertaald in 7 opgaven en die zijn vervolgens weer ingebed in de 5 programma's in de programmabegroting. Om te kunnen volgen of er voortgang wordt geboekt op de realisatie van de doelen was er de wens om te komen tot een set aan data om de voortgang op de speerpunten te volgen. Tijdens de behandeling van de begroting 2023 heeft Wethouder Tycho Jansen de toezegging gedaan om te komen met een voorstel met een set effectindicatoren. Om hiertoe te komen is er samenwerking gezocht met het Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD). Zij beschikken over de specialistische kennis over de wijze waarop de gewenste effecten gemeten kunnen worden, welke data er allemaal beschikbaar is en om te komen tot een keuze. Er is namelijk een ongelooflijke hoeveelheid aan data beschikbaar, maar dat maakt het niet overzichtelijker. Het kiezen van indicatoren die het meeste aansluiten op de geformuleerde doelstellingen geeft concreet en overzichtelijke inzicht van de voortgang. Het is echter niet alleszeggend. Het plaatsten in de juiste context en de duiding van de ontwikkeling geeft daadwerkelijk inzicht. Wat zien we gebeuren, hoe verhoudt zich dat tot de ontwikkeling bij andere gemeenten en hoe kunnen we het verklaren. Op het moment dat er nieuwe data beschikbaar is zal uw raad hierover geïnformeerd worden, met daarbij ook een analyse van de gesignaleerde ontwikkeling. Mogelijk kan dat ook leiden tot een voorstel om het gevoerde beleid aan te passen.

In maart is in een oriëntatieavond aan uw raad het tot dan toe doorlopen proces toegelicht en een eerste overzicht getoond van de geselecteerde effectindicatoren. Ook is aangegeven dat er dilemma's zijn bij de selectie. Zo kan de data structureel achterlopen qua actualiteit (zoals inkomensgegevens) of is er niet jaarlijks een actualisatie, maar om de 2 of misschien zelfs 4 jaar (bijvoorbeeld veiligheid en gezondheid). Als de indicator echter wel het best passend is en goede alternatieven ontbreken, wordt hier toch voor gekozen. Daarbij moeten we ons ook realiseren dat sommige doelen ook een lange adem nodig om echt effecten te zien.

Het gebruik van effectindicatoren is nieuw. Met behulp van de OCD hebben we een selectie gemaakt en zijn tot het stellen van een doel gekomen. Met deze indicatoren gaan we nu aan de slag en we gaan ervan leren. Misschien komen we tot de conclusie dat een gekozen indicator toch niet helemaal past of dat er nieuwe data beschikbaar komt die beter inzicht verschaft. Indien gewenst zal een voorstel tot wijziging van indicatoren aan uw raad worden voorgelegd. Een nieuw raadsprogramma na de volgende verkiezingen is een natuurlijk moment om de huidige indicatoren te evalueren en te bepalen welke set past bij het nieuwe raadsprogramma.

De voorliggende monitor is een document met veel achtergrondinformatie. De gekozen indicatoren en doelstellingen zelf staan opgesomd op pagina 6 t/m 10. Ze vormen de kern van het nu voorliggende document en de indicatoren die met dit raadsvoorstel worden vastgesteld. Deze indicatoren gaan we de komende jaren volgen. Het actualiseren en volgen zal ingebed worden in de P&C-cyclus, waarbij telkens gekeken wordt of er van de betreffende indicator nieuwe data beschikbaar is en als dat zo is zal de ontwikkeling worden geduid. De verwachting is dat het zwaartepunt met name zal liggen in de Bestuursrapportages. Ook zal er daarbij gewogen worden of de lopende aanpak nog passend is.

Tijdens de behandeling van de begroting 2024 zijn de effectindicatoren al ter sprake genomen en is er amendement aangenomen om ook over de manier waarop en de mate waarin partijen willen samenwerken aan maatschappelijke opgaven te meten. Dit amendement is in deze monitor meegenomen.

Eerdere besluitvorming

nvt

Beoogd effect

Het uitvoeren van het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0 te volgen door het koppelen van indicatoren aan de doelstellingen uit dit programma.

Argumenten

1.1 Voortgang raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0

Het vaststellen van de effectindicatoren maakt het mogelijk om de voortgang van de in het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0 genoemde speerpunten op basis van data te volgen.

2.1 Het vormt onderdeel van uitvoering van het in de begroting geformuleerde beleid

Met het in de begroting opgenomen beleid willen we de doelstellingen opgenomen in het raadsprogramma proberen te bereiken. Met het meten van de effectindicatoren krijgen we inzicht in het bereiken van het effect. Het is daarom logisch ook de verantwoording op gelijke wijze te organiseren als de P&C cyclus.

Kanttekeningen

Er is nog weinig ervaring met het benoemen en volgen van effectindicatoren. We gaan hiervan leren. Maar leren gaat soms met vallen en opstaan. Met inzet van de kennis van het OCD hebben we getracht dit risico zo klein mogelijk te maken.

Extern draagvlak

Bij het selecteren van de effectindicatoren en het samenstellen van de monitor is gebruik gemaakt van de kennis en kunde van het OCD

Duurzaamheid

Er zijn diverse effectindicatoren gericht op het meten van het verbeteren van de duurzaamheid binnen de gemeente.

Aanpak/uitvoering/evaluatie

In de bestuursrapportages zal telkens een actualisatie plaatsvinden en zal de ontwikkeling geduid worden. De eerste bestuursrapportage 2024 is daarmee het eerste actualisatiemoment.

Communicatie/publicatie/participatie

nvt

Personeel/organisatie/SCD

nvt

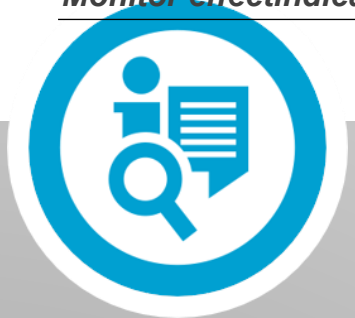
Financiën

nvt

Monitor effectindicatoren Zwijndrecht

Nulmeting

November 2023

Inhoudsopgave

Inleiding

Beeld nulmeting effectindicatoren ambities Raadsprogramma Zwijndrecht

Programma 1.

Bestuur, dienstverlening,
communicatie en participatie

Vertrouwen in de samenwerking

Inbreng jongeren

Inbreng kinderen

Programma 2.

Wonen, bouwen en
wooncarrière

Balans woningvoorraad

Besteedbaar inkomen

Programma 3.

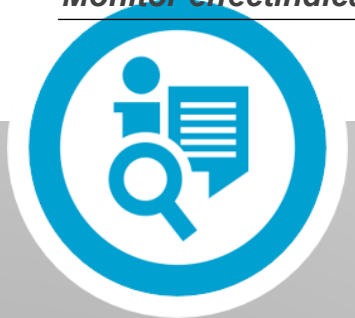
Armoedebestrijding en versterken
lokale economie

Laag inkomen

Betalingsachterstand

Aantal banen

Tevredenheid met samenwerking

Inhoudsopgave

Programma 4. Welzijn, zorg, sport en cultuur

Veerkrachtige buurten

Jongeren met geïndiceerde hulp

Inwoners met WMO-indicatie

Matig en ernstig overgewicht

Ervaren gezondheid

Programma 5. Duurzame en veilige leefomgeving

CO2 uitstoot

Energielabels

Duurzaam opgewekte energie

Scheidingspercentage afval

Gebruik vervoermiddelen

Beeldkwaliteit openbare ruimte

Veiligheidsgevoel

Terug naar
inhoudsopgave

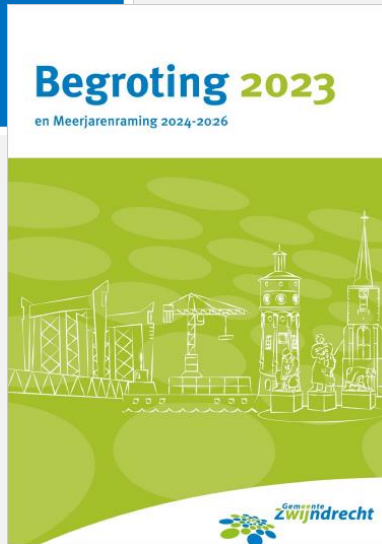
Over ons

Bijlage
Sustainable
Development
Goals en
indicatoren

Klik op de
knoppen

Monitor effectindicatoren

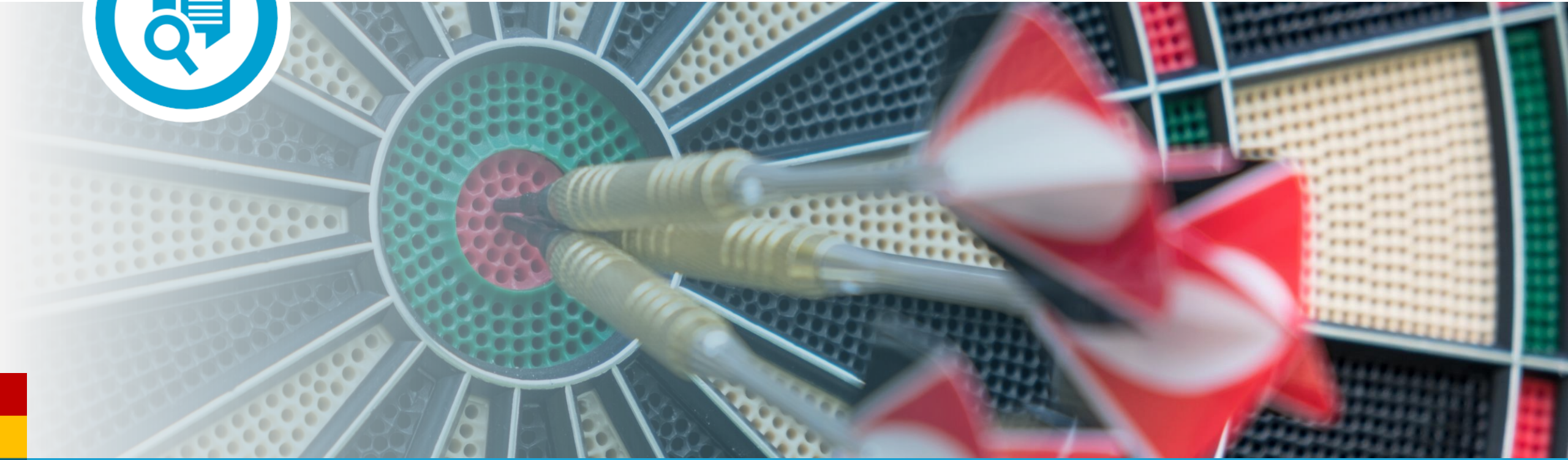
Inleiding

Bij het opstellen en vaststellen van het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0 was er de wens om de ontwikkeling op belangrijke thema's in het raadsprogramma te volgen. Om dit te bewerkstelligen is ervoor gekozen de belangrijkste effectindicatoren voortvloeiend uit de ambities te monitoren. De thema's benoemd in het raadsprogramma zijn door het college vertaald in 7 opgaven en die zijn vervolgens weer ingebed in 5 programma's van de begroting. Deze opbouw is bij het uitwerken gevolgd. In goed samenspel tussen de ambtelijke organisatie en het Onderzoekcentrum Drechtsteden zijn de ambities uit het raadsprogramma vertaald naar indicatoren die goed meet- en volgbaar zijn. In maart 2023, tijdens een eerste oriëntatieavond, is de raad meegenomen in het proces om tot selectie te komen, welke dilemma's er daarbij spelen en een overzicht van de geselecteerde indicatoren op dat moment. Afgelopen zomer is dit verder uitgewerkt en verfijnd.

Dit rapport betreft de nulmeting van de effectindicatoren zoals opgenomen in de begroting 2024. De nulmeting betreft het beeld op de effectindicatoren in 2022/begin 2023 (of eerder als er geen meetmoment is over of in 2022). Voor enkele indicatoren heeft er nog geen nulmeting plaatsgevonden. Deze ontbrekende cijfers zullen in vervolgrapportages worden toegevoegd zodra beschikbaar. In vervolgrapportages (jaarlijks in april en december) wordt, voor zover nieuwe meetgegevens voor indicatoren beschikbaar zijn, een beeld geschetst van de ontwikkeling op de effectindicatoren en een duiding van activiteiten en omstandigheden die hieraan mogelijk hebben bijgedragen.

Enige relativisering ten aanzien van de effectindicatoren is op zijn plaats. Door het volgen van deze indicatoren wordt geen direct inzicht verkregen in het resultaat van het ingezette lokale beleid. Op ontwikkelingen zijn vaak meer factoren van invloed, zoals landelijk beleid en bijvoorbeeld maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Door vanaf de 1-meting ontwikkelingen goed te duiden, wordt inzicht gegeven in mogelijke verklaringen voor geconstateerde ontwikkelingen. Idealiter geven de indicatoren een indicatie of de ontwikkeling op belangrijke thema's de gewenste richting op gaat, waardoor dit komt en of extra inspanning nodig is om afgesproken ambities te bereiken. Helaas is de beschikbaarheid van sommige indicatoren niet altijd frequent of recent genoeg om direct bij te kunnen sturen op recente informatie. Als de indicator echter toch duidelijk het meest passend was, is hier toch de keuze op gevallen.

Met de gekozen effectindicatoren meten we ook (deels) de ontwikkeling van de Sustainable Development Goals (SDG's). Bij de effectindicatoren is het telkens toegelicht. Maar voor een goed inzicht is aan het einde van de monitor een overzicht opgenomen van de in de monitor genoemde SDG's en welk effect gemeten wordt.

Beeld nulmeting effectindicatoren ambities Raadsprogramma Zwijndrecht

Monitor effectindicatoren

Programma 1: Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie		0-meting	Streefwaarde
Vertrouwen in de samenwerking aan maatschappelijke opgaven	Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners	Nog niet beschikbaar, 0-meting begin 2024 Voor een stand van zaken kijk hier	Betrokkenen geven minimaal een 7 (op 10-punten schaal) aan de samenwerking bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven.
Aantal onderwerpen en projecten waarbij jongeren inbreng hebben gehad	aantal (registratie)	in 2023 zijn jongeren betrokken bij 3 onderwerpen (fysieke gezondheid, mentale gezondheid, jaarwisseling)	Jongeren zijn bij 2 gemeentelijke onderwerpen/projecten betrokken in 2023 en 4 in 2024.
	ervaring jongeren	Tussenstand op basis van beoordeling door 38 jongeren, bij twee bijeenkomsten: • 36 jongeren vinden de bijeenkomst (super) leuk • 36 jongeren hebben zeker het gevoel dat er geluisterd is • 35 jongeren hebben het gevoel met iets leuks bezig te zijn • 7 jongeren denken zeker dat de gemeente iets doet met hun input • 31 jongeren willen zeker nog een keer deelnemen aan een bijeenkomst	Streefwaarden voor de komende jaren worden begin 2024 bepaald op basis van eerste ervaringen.
Aantal onderwerpen en projecten waarbij kinderen inbreng hebben gehad	aantal (registratie)	in 2023 zijn kinderen betrokken bij 7 onderwerpen (groene schoolpleinen, wie jarig is viert feest, speeltuin Kiboehoeve, bijenlint, boomfeestdag, inrichting buitenruimte Heerjansdam Noord en kinderklimaattop)	Kinderen zijn bij 4 gemeentelijke onderwerpen/projecten betrokken in 2023 en 4 in 2024. Streefwaarden voor de komende jaren worden begin 2024 bepaald op basis van eerste ervaringen.

Monitor effectindicatoren

Programma 2: Wonen, bouwen en wooncarrière		0-meting	Streefwaarde
<u>Aantal en percentage koopwoningen</u> WOZ-waarden gekoppeld aan de categorieën verschillen per jaar. Weergegeven waarden zijn voor 2023.	Goedkoop €50.000 tot € 250.000	1.561 koopwoningen / 14% (1 januari 2023)	Aantal goedkope woningen als maximum handhaven (1.5651), maar als % van de voorraad koopwoningen verminderen (maximaal 14%)
	Betaalbaar €250.000 tot €355.000	5.343 koopwoningen / 47%	Aantal 'betaalbare' woningen uitbreiden (>5.343 koopwoningen), maar als percentage van de voorraad koopwoningen maximaal gelijk houden (maximaal 47%)
	Middelduur €355.000 tot €485.000	2.655 koopwoningen / 23%	Aantal middeldure koopwoningen uitbreiden (minimaal 2.655 koopwoningen en 23%)
	Duur Vanaf €485.000	1.832 koopwoningen / 16%	Aantal dure koopwoningen uitbreiden (minimaal 1.832 koopwoningen en 16%)
<u>% woningen sociale woningvoorraad</u>	Tot liberalisatiegrens	7.447 huurwoningen / 36% (2021)	Aantal sociale huurwoningen gelijk houden (7.447), maar percentage verminderen door verruiming van de woningvoorraad (33%)
	Tot 2 ^e aftoppingsgrens	6.813 huurwoningen / 33%	Aandeel sociale huurwoningen tot 2e aftoppingsgrens verlagen naar 28%.
<u>Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden</u>		€46.600 (2020)	Een evenwichtiger woningaanbod zou moeten leiden tot een evenwichtiger bevolkingssamenstelling en dus een hoger gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden in Zwijndrecht.

Monitor effectindicatoren

Programma 3: armoedebestrijding en versterken lokale economie		0-meting	Streefwaarde
Aantal inwoners dat leeft in een huishouden met een laag inkomen (inwoners / minderjarige kinderen)	tot 101%	2.200 inwoners / 600 kinderen (1/1/2022)	Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede (tot 150% van het sociaal minimum) halveren ten opzichte van 2018. Dit is een continu streven waar een lange adem voor nodig is, maar geen jaartal aan verbonden is. Bij gelijkblijvende woningvoorraad zal dit aantal ook nauwelijks veranderen. Eventuele effecten (huishoudens waarvan het inkomen verbetert) kunnen naar verwachting wel teruggezien worden in meer doorstroom (verhuisbewegingen).
	tot 110%	3.400/1.000	
	tot 120%	4.500/1.200	
	tot 130%	5.600/1.400	
	tot 140%	6.600/1.500	
	tot 150%	7.500/1.700	
Aantal meldingen betalingsachterstand vaste lasten bij inwoners		3.070 meldingen (2022) (waarvan 1.480 meldingen boven de 500 Euro)	Meer meldingen omdat er beter gesignaleerd wordt (2023), na het bereiken van stabiliteit in meldingspartners worden nieuwe streefwaarden bepaald.
Aantal banen in Zwijndrecht		20.188 banen (1/1/2022)	Groei aantal banen parallel aan groei woningen (passende groei).
Tevredenheid ondernemers met de samenwerking		Nog niet beschikbaar	Minimaal een 7 (rapportcijfer), aangescherpt op basis van eerste meting

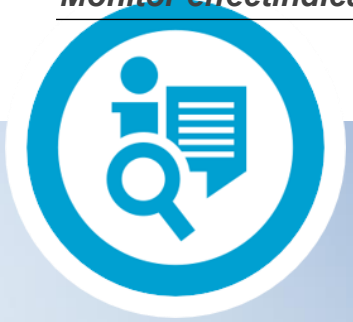
Monitor effectindicatoren

Programma 4: Welzijn, zorg, sport en cultuur			0-meting	Streefwaarde
Veerkrachtige buurten				In 2023 volgt de uitwerking.
Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp			1.220 jongeren, 14,1% jongeren in de leeftijd tot 18 jaar (2022)	De groei van het aantal jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp stoppen en het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp verlagen tot beneden de 14,1% in 2025
Aantal personen met een WMO-indicatie	18 jaar en ouder		3.620 personen (2022)	Geen streefwaarde
	18 tot 75 jaar		1.665 personen	
	75 jaar en ouder		1.955 personen	
Percentage matig en ernstig overgewicht <i>Alleen weergegeven voor leeftijdsgroepen waarbij van minimaal 50% van de jongeren het gewicht is gemeten</i>	3-jarigen		7% (2022)	In 2024 vastgelegd in de nieuwe lokale volksgezondheidsnota
	3,9 jarigen		9%	
	5-jarigen		14% (schooljaar 2021-2022)	
Percentage (zeer) goed ervaren gezondheid	19-65 jaar		71% (2022)	Jaarlijks: 75% of hoger
	65 jaar en ouder		59%	Jaarlijks: 65% of hoger

Monitor effectindicatoren

Programma 5: Duurzame en veilige leefomgeving		0-meting	Streefwaarde
<u>CO2-uitstoot gebouwde omgeving</u>		89,4 kton (2021)	Op weg naar CO2 neutraal, landelijk tussendoel in 2030: 55% CO2-reductie ten opzichte van 1990
<u>Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen</u>	woningen	34% van de woningen met een geldig energielabel heeft een slecht energielabel (D, E, F of G).	In 2030 zijn in Zwijndrecht ca 3.500 koopwoningen naar de standaardwaarde geïsoleerd, waaronder alle woningen met een laag label (D,E, F of G) en een lage WOZ waarde. Bedrijven en kantoren voldoen in 2030 aan de wettelijke norm.
	utiliteitsgebouwen	21% van de utiliteitsgebouwen met een geldig energielabel heeft een slecht energielabel (D, E, F of G).	
	gemeentelijke gebouwen	25% van het gemeentelijk vastgoed met een geldig energielabel heeft een slecht energielabel (D, E, F of G).	
<u>Aandeel duurzaam opgewekte energie</u>		121 TJ (2021)	Het doel voor 2030 is 0,37 TWh (=1.332 TJ) aan duurzame elektriciteit (bron: RES 1.0).
<u>Scheidingspercentage en hoeveelheid restafval</u>	hoeveelheid restafval	211 kg (na nascheiding)	Max. 100 kg huishoudelijk restafval na nascheiding in 2025
	scheidingspercentage	56%	75% afvalscheiding in 2025
<u>Gebruik van vervoersmiddelen</u>		De 0-meting wordt uitgevoerd in twee delen: eind zomer en eind winter. Resultaten zijn nog niet (volledig) beschikbaar.	Nog niet beschikbaar. Streefwaarde wordt vastgesteld na tweede deel nul-meting begin 2024.
<u>Percentage goedkeuringen beeldkwaliteit</u>	totaal	Per kwartaal voldoet ongeveer 90% van de meetpunten in de openbare ruimte aan kwaliteitsniveau A of B (2022)	Jaarlijks minimaal 90% voldoet aan kwaliteitsniveaus A of B
	wijken	Alle negen wijken voldoen aan kwaliteitsniveau A of B	
	categorieën	5 van de 9 categorieën voldoen aan de kwaliteitsniveaus. De categorieën groen-boom, groen-beplanting en groen-gras (eigen dienst en aannemer) voldoen niet.	
<u>Rapportcijfer veiligheidsgevoel</u>	Zwijndrecht	7,3 (2019) – 7,2 (2021)	Een rapportcijfer 7 of hoger voor het veiligheidsgevoel
	Wijken	6 van de 7 wijken rapportcijfer 7 of hoger (2019) Lager: Kort Ambacht	

Programma 1: Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie

Bijdrage aan SDG's

Met de uitvoering van het raadsprogramma draagt Zwijndrecht bij aan meerdere van de mondiale doelen om de wereld tot een betere plek te maken. Met de acties en maatregelen binnen het programma Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie wordt met name bijgedragen aan de volgende doelen:

Sterke publieke diensten: De gemeente Zwijndrecht werkt als verantwoordelijke partij, samen met lokale en regionale maatschappelijke partners aan de verkrijgbaarheid en toegankelijkheid van producten en diensten voor inwoners. In het gemeentehuis wordt bijvoorbeeld met de Sociale Dienst Drechtsteden en het Vivera Sociaal Wijkteam voorzien in een loket waar inwoners en ondernemers met al hun vragen terecht kunnen.

Partnerschap om doelen te bereiken: Lokaal wordt met inwoners en maatschappelijke partners samengewerkt aan maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken, zoals wonen, armoede, welzijn en zorg. Regionaal wordt vanuit de Groeiagenda (Zuid Holland-Zuid) en via Smart Delta (Drechtsteden) samengewerkt aan gezamenlijke doelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld **wonen, duurzaamheid** en **brede welvaart**.

Monitor effectindicatoren

Vertrouwen in de samenwerking bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven

De belangrijkste ambitie uit het programma Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie is het *'In vertrouwen met elkaar samenwerken aan maatschappelijke opgaven'*. 'Met elkaar' betekent hier de samenwerking tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeente.

Om de ontwikkeling hierin te volgen wordt de indicator *Vertrouwen van betrokken partijen in de samenwerking bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven* gebruikt *uitgedrukt in een rapportcijfer*: hoeveel vertrouwen hebben de betrokken partijen in de samenwerking?

Voor deze indicator is gekozen, omdat hierin het **vertrouwen in de samenwerking centraal** staat en niet louter het vertrouwen van inwoners en ondernemers in de overheid. Het vertrouwen in de samenwerking wordt minder beïnvloed door externe factoren, zoals crises en landelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld de toeslagenaffaire). Bovendien gaat het hier om vertrouwen in elkaar en dat ademt **gelijkwaardigheid en wederkerigheid**.

Deze indicator wordt in de toekomst uitgebreid met nieuwe indicatoren die ook de wijze waarop en de mate waarin partijen daadwerkelijk samenwerken aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in beeld brengen. Zie hiervoor ook de volgende pagina.

Bijdrage aan SDG's

Betekenisvolle samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven draagt bij aan het (effectiever) bereiken van de doelstellingen, door het betrekken van belanghebbenden. Het bevordert mogelijk (meer) samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Verder draagt het bij aan het dichten van de kloof tussen overheid en inwoner door inwoners te betrekken bij beslissingen die hen raken. Het leidt tot meer wederzijds begrip voor en vertrouwen in elkaar.

Doelgroep

Deelnemers (inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners) betrokken bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven

Methode

Vragenlijst onder deelnemers minimaal jaarlijks, maar in ieder geval halverwege en aan het einde van een periode waarin is samengewerkt aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Het vertrouwen in de samenwerking wordt uitgedrukt in een rapportcijfer (1-10).

Streefwaarde

Betrokkenen geven minimaal een 7 aan de samenwerking bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven.

Frequentie

Veldwerk: doorlopend.
Afhankelijk van momenten waarop inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners betrokken worden bij projecten of beleidsontwikkeling.
Update in rapportage: april en december

Stand van zaken en vooruitblik

- Op dit moment is er nog geen waarde voor de indicator ‘*vertrouwen van betrokken partijen in de samenwerking bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven*’ beschikbaar. Begin 2024 wordt een 0-meting uitgevoerd, waarbij ook inzicht wordt verkregen in de wijze waarop en de mate waarin wordt samengewerkt en de beleving van deze samenwerking door inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Het aantal indicatoren over de samenwerking wordt hiermee uitgebreid.
- In kwartaal 4 van 2023 wordt een feedbackformulier ontwikkeld voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners die hebben samengewerkt bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. In dit formulier wordt gevraagd wat de ervaringen zijn met de samenwerking: de mate waarin en de wijze waarop is samengewerkt, het vertrouwen in de samenwerking uitgedrukt in een rapportcijfer en de overige ervaringen met de samenwerking. Zo komen we tot een combinatie van meten en verdiepende inzichten.
- Met de toekomstige indicatoren wordt niet alleen het aantal bijeenkomst waarbij inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners betrokken zijn in beeld gebracht, maar ook bij welke maatschappelijke of ruimtelijke opgaven intensief wordt samengewerkt en hoe ver de samenwerking binnen deze opgaven gaat (input leveren, meebeslissen, als gelijkwaardig partner werken aan uitvoering enzovoorts), het vertrouwen in de samenwerking en hoe de samenwerking verder ervaren wordt.
- Het streven is om in januari 2024 te starten met het actief inzetten van het feedbackformulier.

Monitor effectindicatoren

Aantal onderwerpen en projecten waarbij kinderen en jongeren inbreng hebben gehad

De gemeente Zwijndrecht vindt het van groot belang dat kinderen en jongeren meer betrokken worden bij onderwerpen die hen nu of in de toekomst raken. Zij zijn immers de toekomst van Zwijndrecht.

Om de betrokkenheid van kinderen en jongeren te meten, wordt gevolgd **bij hoeveel onderwerpen en projecten kinderen (8 tot 12 jaar) en jongeren (12 tot 18 jaar) in Zwijndrecht inbreng hebben gehad.**

Voor deze indicator is gekozen om te volgen of het aantal onderwerpen en projecten, waarbij kinderen en jongeren in Zwijndrecht inbreng hebben gehad in deze raadsperiode, toeneemt. Tegelijkertijd is het van belang de mate waarin en de manier waarop jongeren betrokken zijn te duiden en te leren van hun ervaringen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een vragenlijst. Vanwege de leeftijd van de groep *kinderen* is besloten bij deze groep geen gebruik te maken van een verdiepende vragenlijst.

Bijdrage aan SDG's

Door jongeren en kinderen betekenisvol te betrekken bij onderwerpen die hen nu of in de toekomst raken, kunnen doelstellingen (effectiever) worden bereikt. Hiermee wordt bovendien voor de toekomst een bijdrage geleverd aan het dichten van de kloof tussen overheid en inwoner door meer wederzijds begrip voor elkaar.

Doelgroep

Kinderen in de leeftijd 8 tot 12 jaar
Jongeren in de leeftijd 12 tot 18 jaar

Methode - registratie

Registratie door projectteam participatie (Opgaveteam Bouwen aan Vertrouwen) van het aantal projecten, opgaven of beleidsvraagstukken met betrokkenheid van kinderen en jongeren, de mate waarin ze zijn betrokken en de manier waarop

Streefwaarde – registratie aantal onderwerpen/projecten

Jongeren: Betrokken bij minimaal **2 onderwerpen/projecten in 2023 en 4 in 2024.**

Kinderen: Betrokken bij minimaal **4 onderwerpen/projecten in 2023 en 4 in 2024.**

Betreft specifieke vragen die voor kinderen en jongeren relevant zijn binnen een project, opgave of beleid.

Methode - ervaringen van jongeren

Vragenlijst onder jongeren (en ouders/verzorgers) betrokken bij onderwerpen/projecten over de mate waarin en de manier waarop zij betrokken zijn en hoe zij dit hebben ervaren

Streefwaarde – ervaringen van jongeren

Begin 2024 bepaald op basis van eerste ervaringen in 2023.

Frequentie

Veldwerk: doorlopend, afhankelijk van momenten waarop kinderen en jongeren betrokken worden. Vragenlijst wordt aan jongeren aangeboden na afloop betrokkenheid bij onderwerpen/projecten
Update in rapportage: 1 keer per jaar in april

Stand van zaken en vooruitblik kinderen

- De kinderburgemeester en kinderambassadeurs (schooljaar 2022 – 2023) hebben zich met een aantal projecten beziggehouden:
  - Project Groene Schoolpleinen
  - Project Wie jarig is viert feest (meedenken over hoe jarigen op school in het zonnetje kunnen worden gezet in plaats van traktaties).
  - Zij hebben de speeltoestellen voor de vernieuwde Kiboehoeve uitgezocht.
- Op 12 september 2023 zijn de nieuwe kinderburgemeester en 12 kinderambassadeurs geïnstalleerd. Zij zijn vanaf kwartaal 4 aan de slag met nieuwe onderwerpen. De kinderburgemeester en kinderambassadeurs worden in 2024 betrokken bij de renovatie van speelplekken die moeten worden aangepakt. Een voorbeeld is de omvorming van een voetbalcourt naar een natuurlijke speeltuin.
- Andere projecten waarbij kinderen zijn betrokken in 2023:
  - Boomfeestdag 2023 (15 maart): leerlingen van de ds. Abraham Hellenbroekschool hebben een gastles gekregen over het belang van groen en bomen en zijn betrokken bij het planten van bomen op het schoolplein. Dit is een project in samenwerking met Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard.
  - Eerste kinderklimaatop (1 november 2023): leerlingen van De Steenen Kamer hebben ideeën bedacht rond dit thema. De winnaars maken met een moestuincoach een moestuin op het schoolplein.
  - Bijenlint Burgemeester Jansenlaan: na een les over het belang van insecten en biodiversiteit hebben leerlingen van Het Loket een insectenhotel gebouwd. Dit is feestelijk geopend door leerlingen samen met de wethouder.
- Realisatie gaat per project via de omgevingsmanager na of en hoe schoolkinderen kunnen worden betrokken. Een recent voorbeeld is een gastles over de werking van het riool tijdens werkzaamheden aan de riolering in het Julianadorp. Ook worden de schoolkinderen in Heerjansdam betrokken bij de herinrichting van de wijk Heerjansdam Noord.

Monitor effectindicatoren

Stand van zaken en vooruitblik jongeren

- De eerste participatie avond voor jongeren was op 11 mei 2023. Hierbij waren ook Diverz en Stichting Jong Zwijndrechtse Waard aanwezig. Hier is vooral gesproken over de onderwerpen waarbij jongeren betrokken willen worden in de toekomst. Eén van de onderwerpen die hieruit naar voren kwam is *gezondheid en gezondheidsbeleid*.
- Op 21 september 2023 vond de tweede participatie avond plaats. Deze avond stond in het teken van jongeren en fysieke gezondheid.

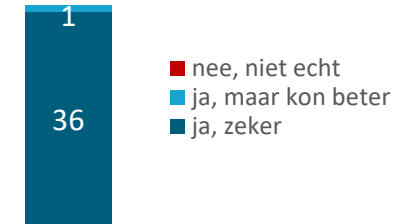
Bij beide avonden waren 20 jongeren aanwezig.

- Op 30 november 2023 staat de derde avond gepland; deze avond staat in het teken van jongeren en mentale gezondheid.
- In november 2023 wordt een extra avond georganiseerd in het kader van de motie 23M2: jongerenberaad jaarwisseling. Jongeren worden betrokken bij de totstandkoming van een programma rondom de jaarwisseling.
- Er is contact met scholen (maatschappijleer), mede gericht op de verkiezingen in november 2023.
- Van 22 april tot en met 6 mei 2024 wordt het beeld "Stille Strijd" in Zwijndrecht geplaatst. In kwartaal 1 van 2024 denken jongeren mee over een programma rondom jongeren en eenzaamheid en jongeren en mentale gezondheid gekoppeld aan de plaatsing van dit beeld.
- Tijdens de sessies van 11 mei en 21 september 2023 hebben deelnemende jongeren de vragenlijst ingevuld over hoe zij deelname hebben ervaren. In totaal hebben 38 jongeren de vragenlijst ingevuld. De resultaten van de twee bijeenkomsten gezamenlijk zijn in de grafieken hiernaast te zien (exclusief weet niet). Vanwege de nog geringe aantallen zijn in de grafieken absolute aantallen jongeren weergegeven en geen percentages.

Wat vond je van de bijeenkomst?
aantal jongeren

Heb je het gevoel dat de gemeente echt naar je geluisterd heeft?
Aantal jongeren

Heb je het gevoel dat je aan iets leuks bezig bent?
aantal jongeren

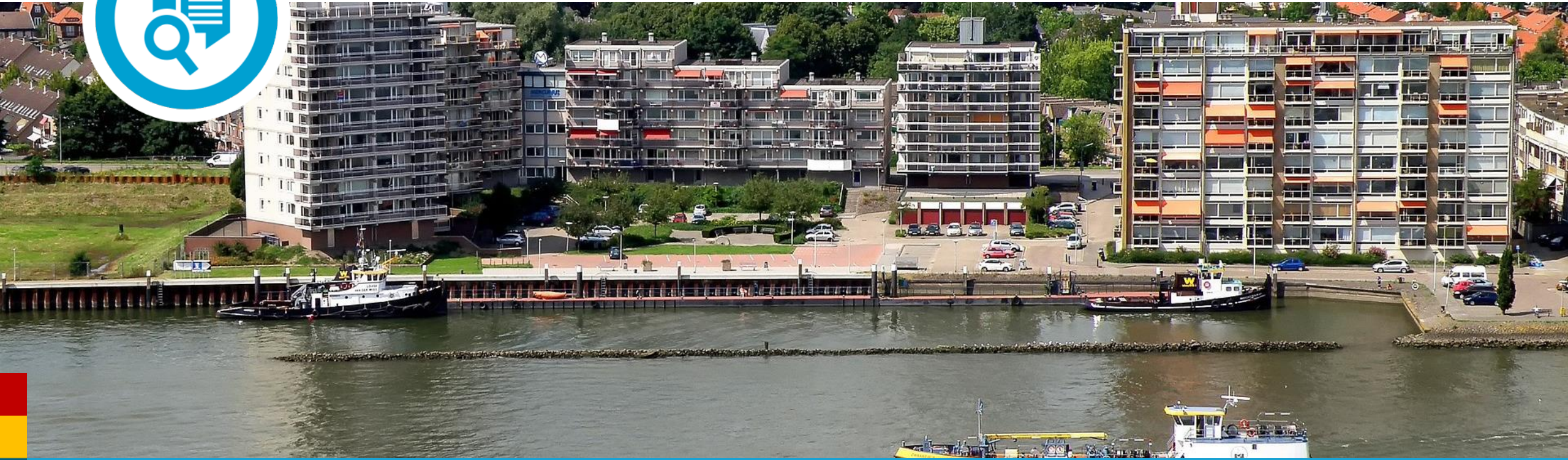

Denk je dat de gemeente iets gaat doen met je input?
aantal jongeren

Wil je nog een keer deelnemen aan een bijeenkomst?
aantal jongeren

Programma 2: Wonen, bouwen en wooncarrière

Monitor effectindicatoren

3 indicatoren balans woningvoorraad

Een divers woningaanbod in Zwijndrecht draagt bij aan een (meer) evenwichtige samenstelling van de bevolking in Zwijndrecht. Om de balans in de woningvoorraad te monitoren worden drie indicatoren gevolgd, die in gezamenlijkheid iets zeggen over de balans:

- % koopwoningen per WOZ-waarde categorie. De WOZ-waarde grens gekoppeld aan de categorie verschilt per jaar. Als definitie is gehanteerd:
  - *goedkoop*: WOZ-waarde van €50.000 tot 70% betaalbaarheidsgrens.
  - *betaalbaar*: WOZ-waarde van bovengrens goedkoop tot betaalbaarheidsgrens.
  - *middelduur*: WOZ-waarde van bovengrens betaalbaar tot 120% NHG-grens
  - *duur*: WOZ-waarde vanaf 120% NHG-grens.
- % sociale woningen van de totale woningvoorraad
- % sociale huurwoningen tot 2^e aftoppingsgrens van totale woningvoorraad. De aftoppingsgrens wordt jaarlijks herzien.

Bijdrage aan SDG's

Door te werken aan een evenwichtige woningvoorraad bereikt de gemeente Zwijndrecht een (meer) evenwichtige samenstelling van de bevolking in de gemeente en in de wijken. Hierdoor kunnen meer voorzieningen in stand worden gehouden, lasten beter in gezamenlijkheid gedragen worden en is er ruimte voor mensen met verschillende woonbehoeften. Dit draagt bij aan een inclusiever, veerkrachtiger en duurzamer Zwijndrecht.

Bron

Monitor Wonen (OCD) en WOZ-gemeenten. WOZ-waarde van huizen in het jaar 2023 zijn gebaseerd op de verkoopcijfers rond 1 januari 2022.
Bron sociale huurwoningen: Aedes datacentrum. Aedes is de branchevereniging van woningcorporaties in Nederland.

Streefwaarde

- Aantal *goedkope koopwoningen* als maximum handhaven, maar als % van de voorraad koopwoningen verminderen. De bovengrens van 'goedkoop' is in 2023 een WOZ-waarde van €250.000 en in 2024 €275.000 (70% van betaalbaarheidsgrens).
- Aantal *betaalbare koopwoningen* uitbreiden, maar als percentage van de totale voorraad koopwoningen maximaal gelijk houden. De bovengrens van 'betaalbaar' is in 2023 een WOZ-waarde van €355.000 en in 2024 €390.000. De betaalbaarheids-grens komt overeen met de grens gehanteerd in de jaarlijkse planmonitor voor de provincie.
- Aantal *middeldure koopwoningen* uitbreiden. De bovengrens van middelduur is in 2023 een WOZ-waarde van €485.000 en in 2024 WOZ-waarde €520.000 (120% van NHG-grens).
- Aantal *dure koopwoningen* uitbreiden (in 2023 een WOZ-waarde vanaf €485.000).
- Aantal *sociale huurwoningen* gelijk houden, maar percentage verminderen door verruiming van de woningvoorraad
- Aandeel *huurwoningen tot de tweede aftoppingsgrens* verlagen naar 28% door differentiatie bij renovatie en herstructurering.

Referentie

Drechtsteden en historie (bij de nulmeting vanaf 2016, bij vervolgmetingen vanaf 2018).

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks, maart (WOZ) en december (Aedes).
Update in rapportage: 1x per jaar in april

Woningvoorraad per prijsklasse

Voorraad koopwoningen boven NHG-grens

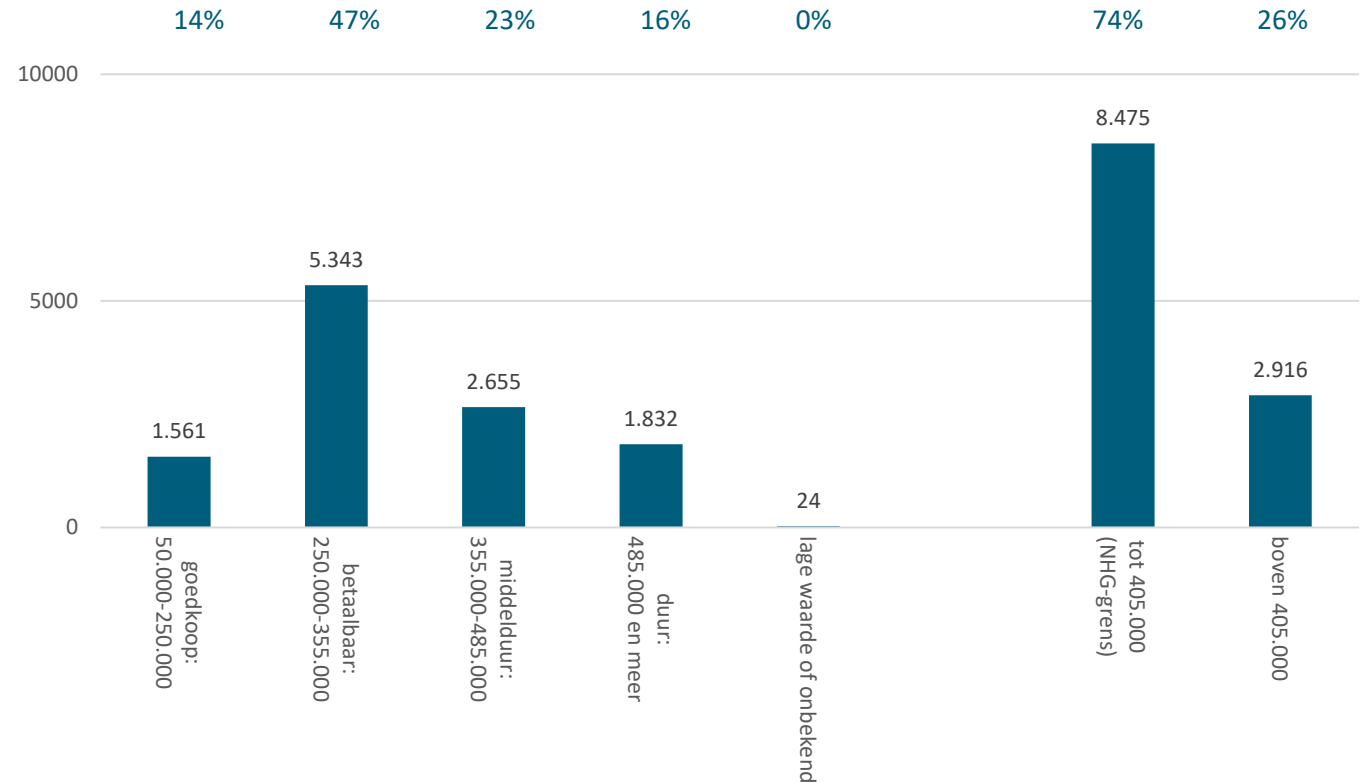
Van de voorraad koopwoningen in Zwijndrecht heeft in 2023 74% een WOZ-waarde tot de NHG-grens van € 405.000 (exclusief woningen met waarde lager dan €50.000 of onbekende waarde). 26% heeft een WOZ-waarde boven de NHG-grens: dit zijn 2.916 koopwoningen.

Voorraad koopwoningen naar prijscategorieën

14% van de voorraad koopwoningen valt in de categorie *goedkoop* (2023: €50.000 tot €250.000), 47% in de categorie *betalbaar* (€250.000 tot €355.000), 23% in de categorie *middelduur* (€355.000 tot €485.000) en 16% in de categorie *duur* (vanaf €485.000).

De NHG-grens en betaalbaarheidsgrens verschilt per jaar. De grenzen voor goedkoop en duur zijn geen officiële grenzen: in deze rapportage zijn ze gedefinieerd als minder dan 70% van de betaalbaarheidsgrens (goedkoop) en meer dan 120% van de NHG-grens (duur). De betaalbaarheidsgrens komt overeen met de grens die wordt gehanteerd in de jaarlijkse planmonitor voor de provincie.

Voorraad koopwoningen Zwijndrecht naar prijsklasse op basis van WOZ-waarde (2023) – aantallen en percentages

Woningvoorraad tot NHG-grens

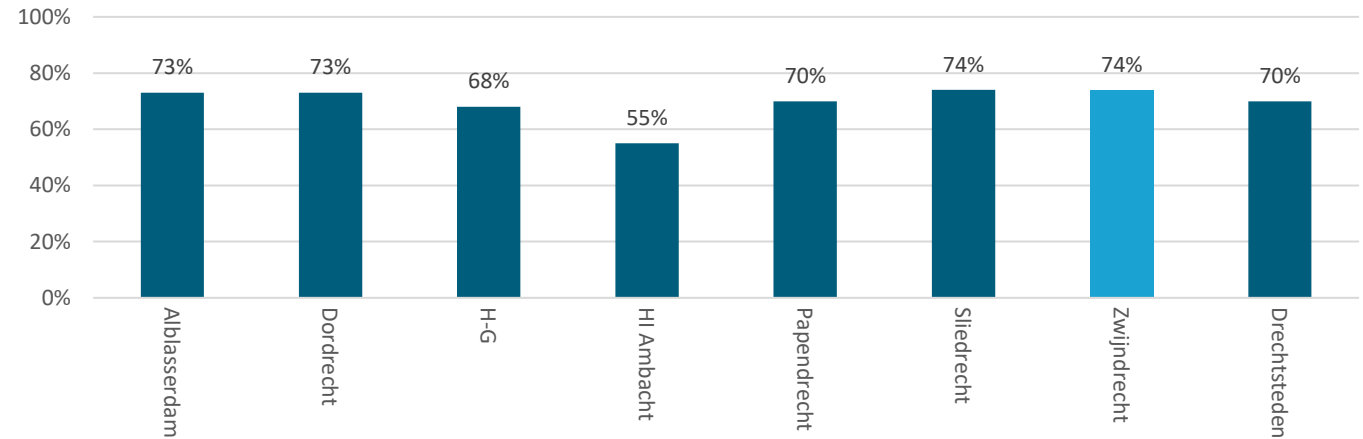
Aandeel voorraad koopwoningen boven de NHG-grens

Het aandeel koopwoningen in Zwijndrecht met een WOZ-waarde tot de NHG-grens ligt hoger dan gemiddeld in de Drechtsteden. Omgekeerd betekent dat ook dat het aandeel koopwoningen boven de NHG-grens in Zwijndrecht lager ligt dan gemiddeld in de regio.

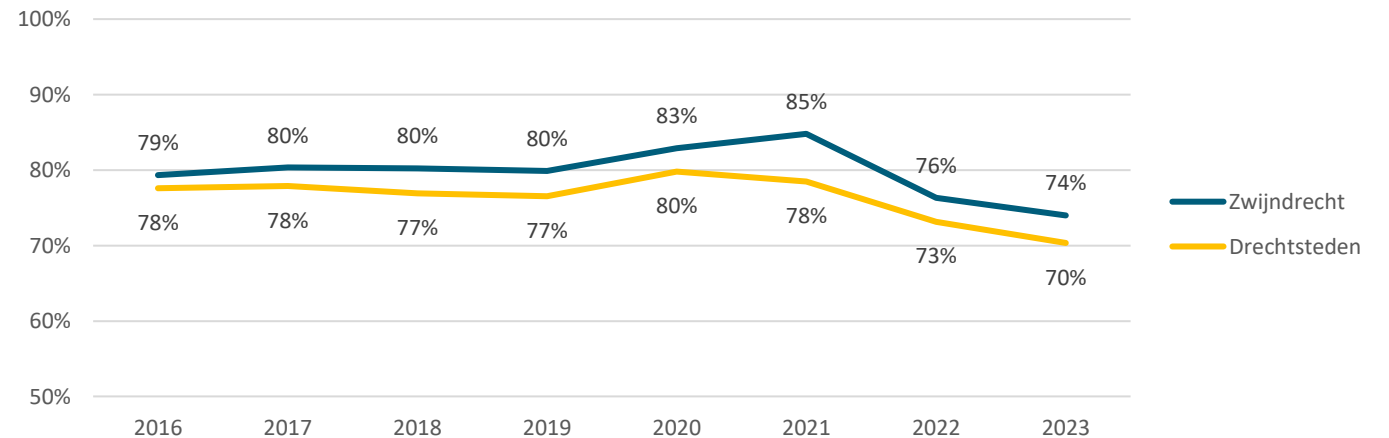
Tot 2021 steeg het aandeel koopwoningen met een WOZ-waarde tot de NHG-grens in Zwijndrecht naar 85%. Daarna nam het aandeel weer af tot 74% in 2023. Hoewel het aandeel koopwoningen tot de NHG-grens in Zwijndrecht iets hoger ligt dan gemiddeld in de Drechtsteden, zien we regionaal wel ongeveer dezelfde ontwikkeling.

* In 2016 en 2017 is Drechtsteden exclusief Hardinxveld-Giessendam.

Aandeel koopwoningen tot NHG-grens (2023: €405.000) op basis van WOZ-waarde 2023 per Drechtsteden gemeente - in percentages

Ontwikkeling aandeel voorraad koopwoningen tot NHG-grens 2016-2023, in Zwijndrecht en de Drechtsteden* - in percentages

Huurwoningen naar huurgrenzen

Aandeel sociale huurwoningen van woningvoorraad*

Van de totale woningvoorraad (huur en koop) in Zwijndrecht betreft in 2021 36% sociale huurwoningen met een huurprijs tot de liberalisatiegrens en 33% sociale huurwoningen met een huurprijs tot de 2^e aftoppingsgrens. Dat zijn in totaal respectievelijk 7.447 en 6.813 huurwoningen. Dit is exclusief huurwoningen voor intramuraal of onzelfstandig wonen, bijvoorbeeld voor begeleid wonen of huurwoningen waarvan de huurprijs onbekend is. Deze woningen zijn uit de cijfers van de grafieken gelaten. In 2021 is het aantal onzelfstandige en intramurale woningen in Zwijndrecht 82.

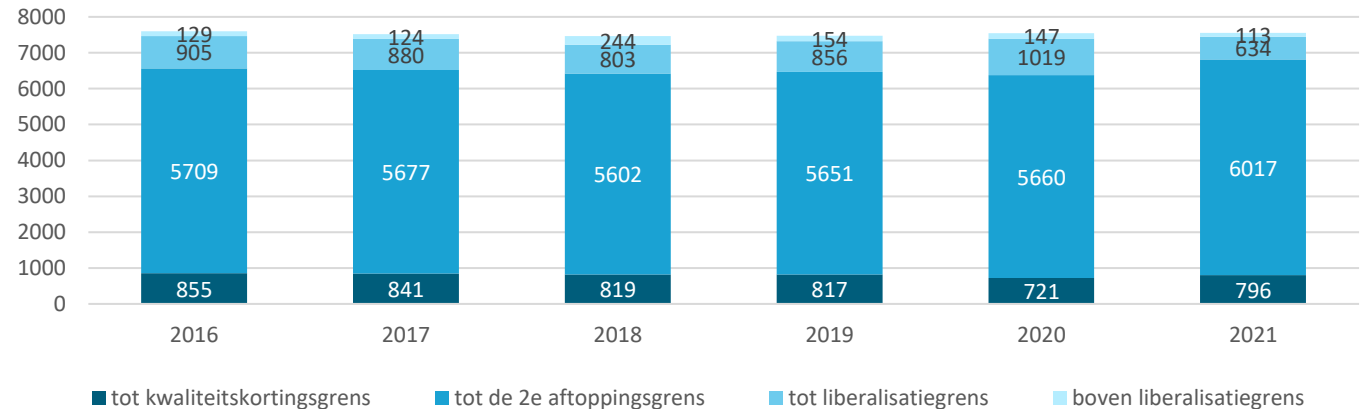
De voorraad sociale huurwoningen met een huurprijs tot de 2^e aftoppingsgrens is in Zwijndrecht tot 2020 ongeveer gelijk gebleven. In 2021 is deze gestegen.

* Het aantal huurwoningen of percentage sociale huurwoningen is gebaseerd op het aantal huurwoningen van toegelaten instellingen (woningcorporaties, -verenigingen of -stichtingen)

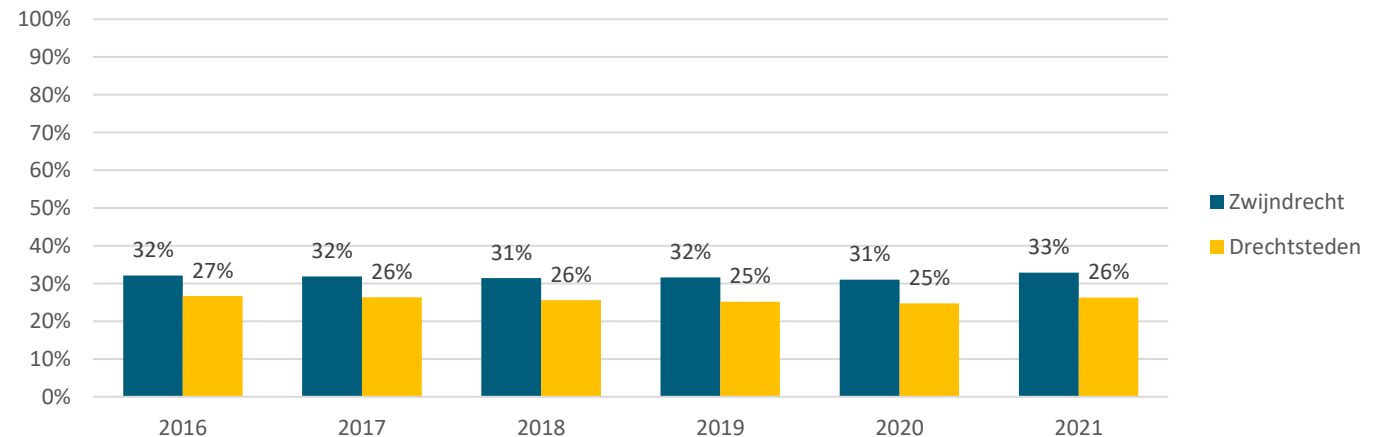
Het aanbod aan huurwoningen is ingedeeld in verschillende huursegmenten. De huurprijzen gekoppeld aan deze huursegmenten verschillen per jaar. Per 01-01-2021 zijn de volgende huurprijzen verbonden aan de huursegmenten.

- **Kwaliteitskortingsgrens:** maximaal € 442,46; bereikbaar met huurtoeslag voor jongeren 18 t/m 22 jaar
- **1^e of lage aftoppingsgrens:** € 442,46 – € 633,25; de 1^e aftoppingsgrens van de huurtoeslag en bereikbaar voor 1 en 2 persoonshuishoudens met een huurtoeslaginkomen. Deze grens is niet opgenomen in de grafieken.
- **2^e of hoge aftoppingsgrens:** € 633,25 – € 678,66; de 2^e aftoppingsgrens van de huurtoeslag en bereikbaar voor 3 of meerpersoonshuishoudens met een huurtoeslaginkomen. Woningen tot en met deze categorie worden gerekend tot de sociale huurwoningen.
- **Liberalisatiegrens:** € 678,66 – € 752,33; niet bereikbaar voor woningzoekenden met een huurtoeslaginkomen.

Aantal huurwoningen van toegelaten instellingen naar huurgrens – Zwijndrecht (exclusief onzelfstandig), 2016-2021

Percentage sociale huurwoningen tot 2^e aftoppingsgrens van toegelaten instellingen in totale woningvoorraad (huur en koop, exclusief onzelfstandig of huurprijs onbekend) 2016-2022

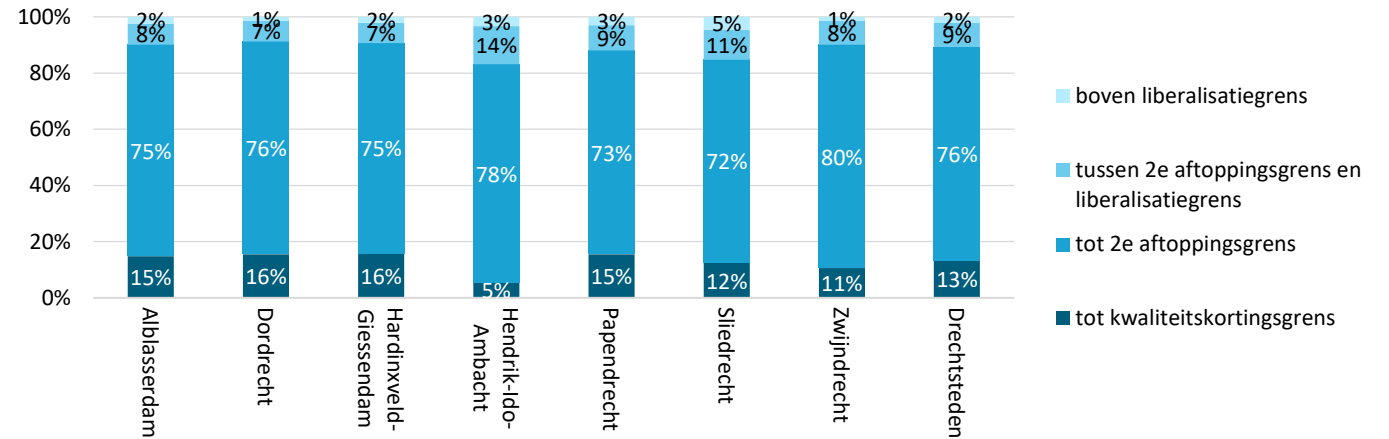

Huurwoningen naar huurgrenzen

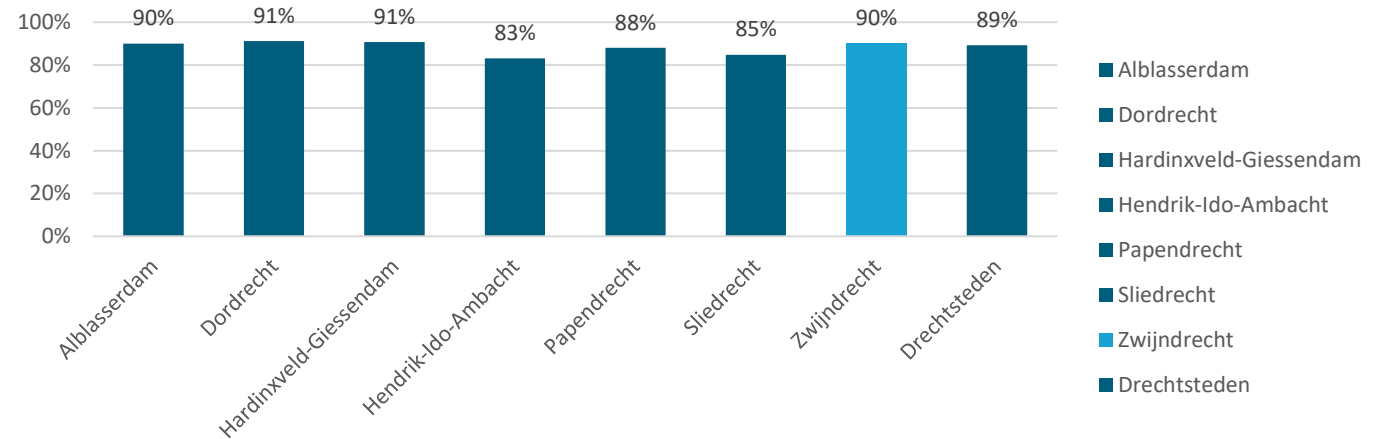
Aandeel sociale huurwoningen van woningvoorraad

Van de Drechtsteden-gemeenten hebben Dordrecht, Alblaserdam en Zwijndrecht het hoogste aandeel sociale huurwoningen in 2021.

Percentage huurwoningen van toegelaten instellingen naar huurgrens per gemeente, 2021

Percentage sociale huurwoningen (tot 2e aftoppingsgrens) van huurwoningen toegelaten instellingen (exclusief onzelfstandig) per gemeente, 2021.

Monitor effectindicatoren

Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden

Zwijndrecht werkt aan het bereiken van evenwicht in de samenstelling van de bevolking. Dit wil zeggen dat er voldoende besteedbaar inkomen is om de lasten binnen de gemeente te dragen en de voorzieningen in stand te houden.

Deze indicator kan ook in beeld worden worden op wijk- en buurtniveau en zegt daarmee ook iets over gemixte wijken.

Bron
RIO**Streefwaarde**

Een evenwichtiger woningaanbod zou moeten leiden tot een evenwichtiger bevolkingssamenstelling en dus een hoger gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden in Zwijndrecht. Het gemiddeld besteedbaar inkomen wordt echter ook door andere factoren beïnvloed zoals inflatie.

Referentie

Drechtsteden en historie (bij de nulmeting vanaf 2016, bij vervolgmetingen vanaf 2018).

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks met vertraging van 2 jaar, laatste kwartaal. Eind 2023 is gemiddeld besteedbaar inkomen 2021 bekend.
Update in rapportage: 1x per jaar in april.

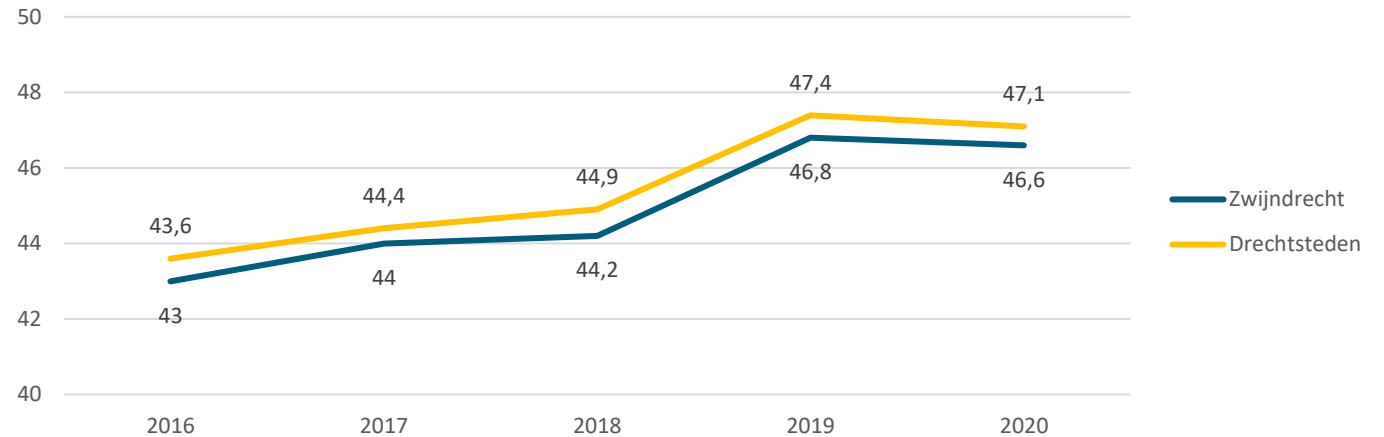
Het gemiddeld besteedbaar inkomen van huishoudens in Zwijndrecht nam tussen 2016 en 2019 jaarlijks toe. Tussen 2019 en 2020 is het licht afgenomen. Het gemiddeld besteedbaar inkomen in Zwijndrecht ligt iets lager dan gemiddeld in de Drechtsteden.

In 2020 bedroeg het gemiddeld besteedbaar inkomen van huishoudens in Zwijndrecht € 46.600. Dat was iets minder dan dat van de Drechtsteden totaal (€ 47.100) en van Nederland (€ 47.500)

Gemiddeld besteedbaar inkomen

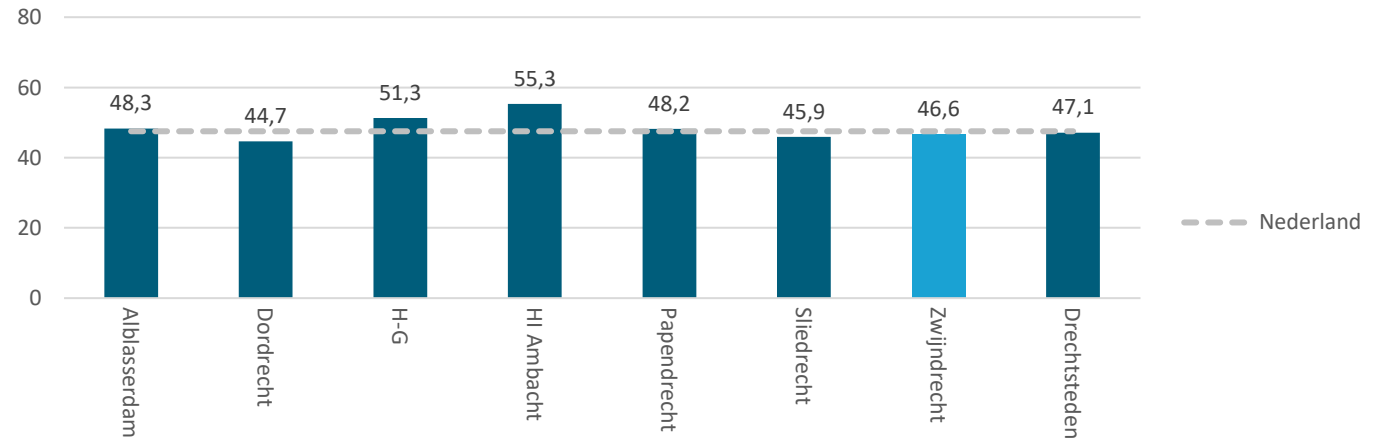
Gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen 2016-2020, x 1.000 Euro, prijspeil 2020

Basis: particuliere huishoudens met inkomen (excl. studentenhuishoudens)

Gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen Drechtsteden gemeenten 2020, x 1.000 euro

Basis: particuliere huishoudens met inkomen (excl. studentenhuishoudens)

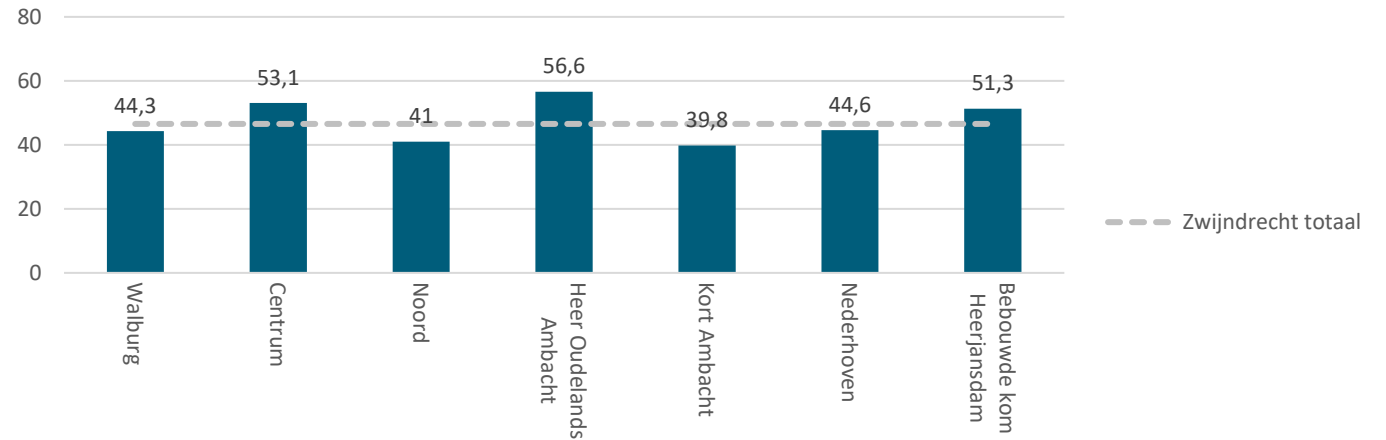

Gemiddeld besteedbaar inkomen

Het gemiddeld besteedbaar inkomen van huishoudens in Zwijndrecht verschilt per wijk. Het loopt uiteen van gemiddeld € 41.000 in Noord tot gemiddeld € 56.600 in Heer Oudelands Ambacht. Landelijk Heerjansdam en verspreide bebouwing Zwijndrecht laten we buiten beschouwing vanwege het kleine aantal huishoudens.

Gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen per wijk 2020, x 1.000 Euro
Basis: particuliere huishoudens met inkomen (excl. studentenhuishoudens)

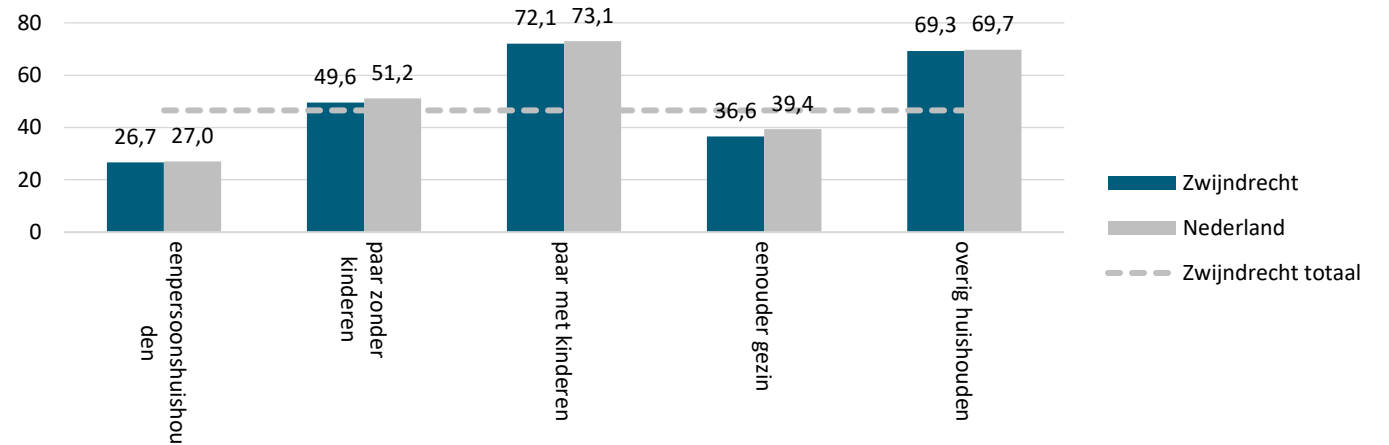
Gemiddeld besteedbaar inkomen

Ook naar type huishouden laat het gemiddeld besteedbaar inkomen verschillen zien. Dat geldt logischerwijs zowel voor Zwijndrecht als landelijk. Voor ieder type huishouden ligt het landelijk gemiddelde iets boven dat in Zwijndrecht.

Voor ieder type huishouden in Zwijndrecht is in de afgelopen jaren sprake van een toename van het gemiddeld besteedbaar inkomen. Dat geldt met name voor huishoudens bestaande uit een paar met kinderen. In mindere mate is dat het geval bij eenpersoonshuishoudens.

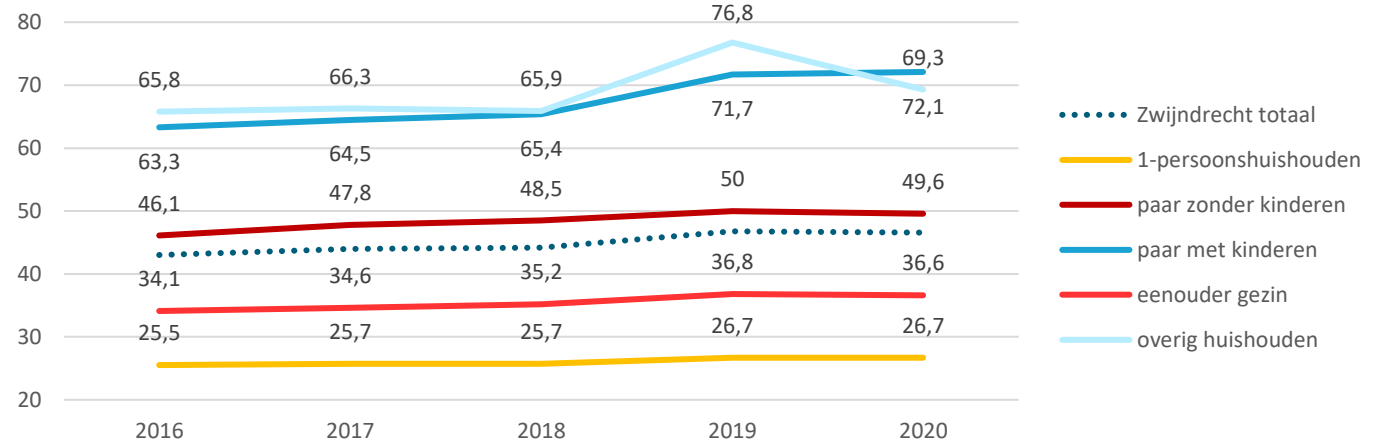
Gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen per huishoudsamenstelling 2020, x 1.000 Euro

Basis: particuliere huishoudens met inkomen (excl. studentenhuishoudens)

Gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen per huishoudsamenstelling 2016-2020, x 1.000 Euro, prijspeil 2020

Basis: particuliere huishoudens met inkomen (excl. studentenhuishoudens)

Programma 3: armoedebestrijding en versterken lokale economie

Ambities en bijdrage aan SDG's

Het duurzaam aanpakken en doorbreken van armoede vraagt een lange adem. De noodzaak is onverminderd hoog met de actuele ontwikkelingen van gestegen (energie)prijzen en koopkrachtvermindering. Een nieuwe groep inwoners krijgt te maken met financiële problemen, wanneer hun inkomsten niet meer toereikend zijn voor de (vaste) uitgaven.

Vanuit het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0 ligt de focus op het versterken van verbindingen tussen de opgaven Armoedebestrijding en Versterken lokale economie. Dit vanuit de gedachte dat het bieden van een duurzaam perspectief uit armoede loopt via werk en participatie (Meedoen met perspectief). Voor wie het nog niet haalbaar is om te werken, wordt gezorgd voor andere mogelijkheden om te participeren.

Daarnaast ondersteunt Zwijndrecht werkgevers die werknemers willen helpen bij geldzorgen (die vallen onder de doelgroep 'werkende armen'). Hiermee wordt beoogd dat inwoners met betalingsproblemen of beginnende schulden eerder in beeld komen. Dit om te voorkomen dat ze pas worden gezien wanneer er ernstige schulden zijn.

Vanuit de opgave armoedebestrijding worden bewezen succesvolle werkwijzen uit het Deltaplan aanpak Armoede uit de vorige raadsperiode voortgezet. Hiermee worden de effecten van armoede voor inwoners verzacht, wordt de doelgroep beter bereikt en op een manier die bij hen past en worden inwoners eerder geholpen bij financiële zorgen. Daarnaast biedt de aanpak Armoede ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen zoals energiearmoede. Onderdeel van de aanpak Armoede is ook het onderhouden en faciliteren van het netwerk van betrokken partners.

Om voor inwoners voor de korte termijn de effecten van armoede en financiële problemen te verzachten, voert de gemeente een ruimhartig minimabeleid.

Bijdrage aan SDG's

Het SDG 'geen armoede' is opgenomen als kerndoel waar de strategische opgave Armoedebestrijding aan bijdraagt. Hieronder valt het voorzien in basisbehoeften van inwoners, zoals (betaalbaar) wonen, kleding, voeding (SDG 'geen honger'), onderwijs, etc. Het begrotingsprogramma verbindt bestrijden van armoede aan werken en participeren als duurzaam perspectief om armoede te ontgroeien. De inzet binnen het programma is zodoende gelinkt aan het SDG 'eerlijk werk en economische groei'. Met de energiecrisis en bredere kostencrisis, wordt sinds 2022 vanuit de aanpak armoede ingezet op het bestrijden van energiearmoede. Vanuit het Rijk ontvangen gemeenten hiervoor aanvullende middelen, die gemeente Zwijndrecht onder de aanpak armoede inzet in projecten. Door in te zetten op energiebesparende maatregelen en gedragsverandering, wordt tegelijkertijd bijgedragen aan de doelen van de strategische opgave Duurzaamheid. Het SDG 'betaalbare en duurzame energie' gaat hierover.

Monitor effectindicatoren

Armoede: aantal inwoners dat leeft in een huishouden met een laag inkomen

Voor deze indicator is gekozen omdat hiermee een bredere armoededoelgroep wordt weergegeven dan bijvoorbeeld de verplichte Besluit, Begroting en Verantwoording (BVV) indicator 'aantal uitkeringen'. Laag inkomen is gedefinieerd in Zwijndrecht als een inkomen tot 150% van het wettelijke sociaal minimum. Het inkomen kan zowel een uitkering, pensioen, klein salaris of inkomen uit een eigen onderneming zijn. Een bijstandsuitkering is 100% Wettelijk Sociaal Minimum (WSM).

De indicator wordt uitgesplitst naar inkomensgrenzen van 101, 110, 120, 130, 140 en 150% van het wettelijke sociaal minimum (WSM) voor de duur van ten minste een jaar. Hierdoor is de omvang van groepen tot iedere inkomensgrens in beeld en is te zien hoe groot de doelgroep is van gemeentelijke minimavoorzieningen, die tot verschillende inkomensgrenzen worden aangeboden.

De indicator wordt weergegeven voor het totaal aantal personen en aantal kinderen afzonderlijk.

Kanttekening: Hoewel het beeld redelijk stabiel is over de jaren, wil dit niet zeggen dat de groep uit steeds dezelfde personen bestaat. De woningvoorraad in Zwijndrecht blijft immers ongeveer gelijk, met relatief veel woningen voor lagere inkomensgroepen. Voor een goed beeld worden idealiter deze cijfers met verhuisbewegingen vergeleken – om te zien in hoeverre inwoners vanuit deze groep doorstromen, omdat zij in een betere financiële situatie komen. Door de beleidsmedewerkers wordt met Stichting Leergeld (en het Smart Data Center) onderzocht of deze informatie uit het bestand van Stichting Leergeld kan worden afgeleid.

Bron

CBS, statline
Verhuizingendashboard CBS

Streefwaarde

Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede (tot 150% van het wettelijk sociaal minimum) halveren ten opzichte van 2018. Dit is een continu streven waar een lange adem voor nodig is, maar geen jaartal aan verbonden is. Bij gelijkblijvende woningvoorraad zal dit aantal ook nauwelijks veranderen. Eventuele effecten (huishoudens waarvan het inkomen verbetert) kunnen naar verwachting wel teruggezien worden in meer doorstroom (verhuisbewegingen).

Referentie

Historie

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks, in december (laag inkomen) en juli (verhuizingen, met vertraging van een jaar) .
Update in rapportage: 1x per jaar in april (laag inkomen) en december (verhuizingen)
Gerapporteerde cijfers laatste jaar laag inkomen zijn voorlopige cijfers.

Aantal inwoners dat leeft in een huishouden met een laag inkomen

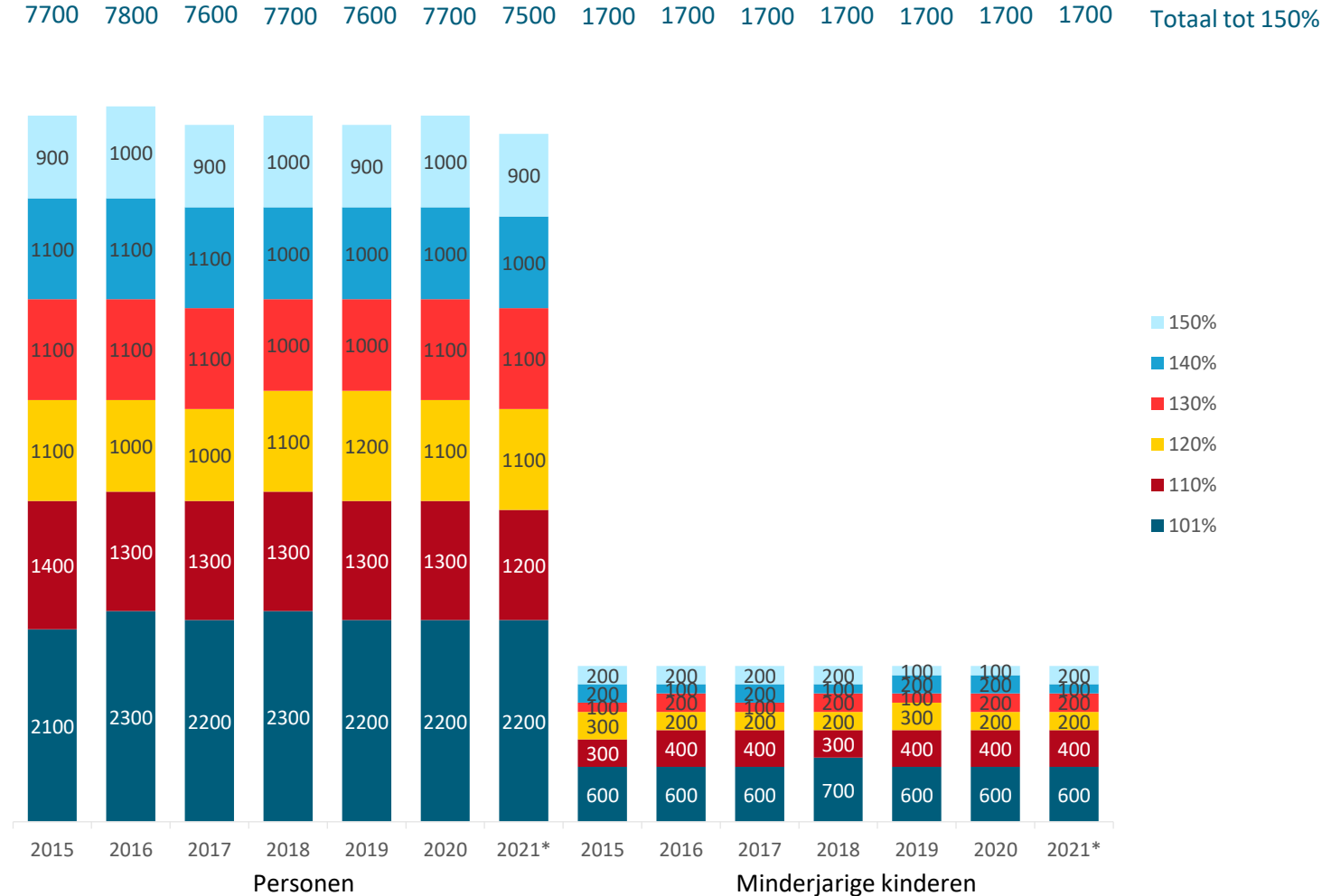
Het aantal inwoners in een huishouden met een laag inkomen schommelt sinds 2015 rond 7.700. In 2021 is het iets lager, maar het is te vroeg om aan te geven of dit een trend is.

Het aantal kinderen in een huishouden met een laag inkomen (tot 150% van het wettelijke sociaal minimum) ligt al jaren constant op 1.700 (afgerond).

* Voorlopige cijfers

Inwoners in huishouden met laag inkomen

Aantal inwoners en minderjarige kinderen in een huishouden met een laag inkomen (afgeronde aantallen)
Uitgesplitst naar inkomensgrenzen van 101% tot en met 150% van het wettelijke sociaal minimum.

Inwoners in huishouden met laag inkomen

Percentage inwoners dat leeft in een huishouden met een laag inkomen.

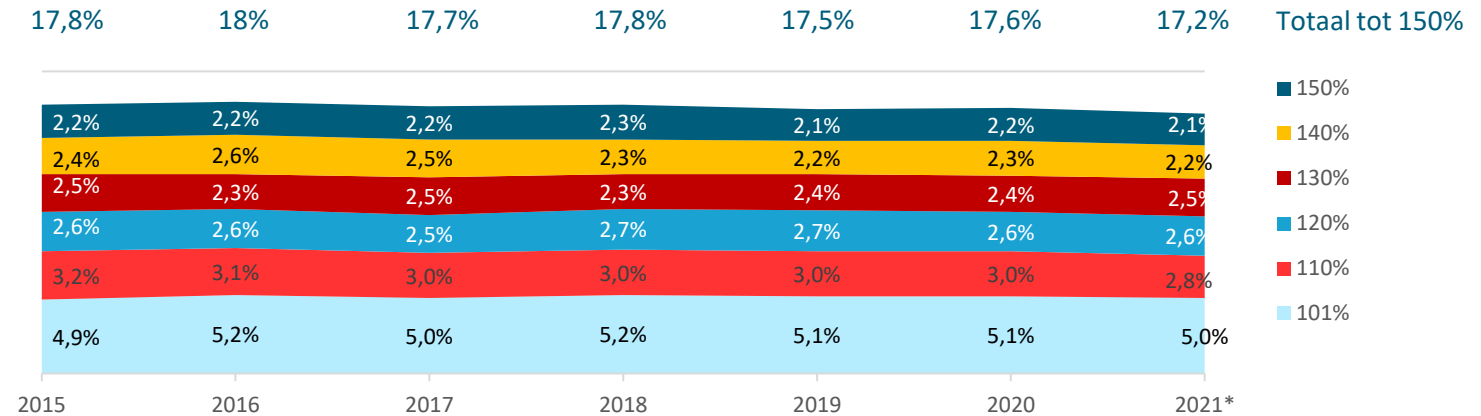
Het percentage inwoners dat leeft in een huishouden met een laag inkomen (tot 150% van het wettelijk sociaal minimum) is evenals het absolute aantal licht afgenomen. Om vast te stellen of dit een trend is, is een wat langere periode nodig.

Het percentage minderjarige kinderen en jongeren in een huishouden met een laag inkomen (tot 150% van het sociaal minimum), is na een lichte piek in 2019 en 2020 in 2021 terug op het niveau van de jaren ervoor. Het is nog te vroeg om aan te kunnen geven of dit incidenteel is of een trend (die zich mogelijk doorzet).

* Voorlopige cijfers

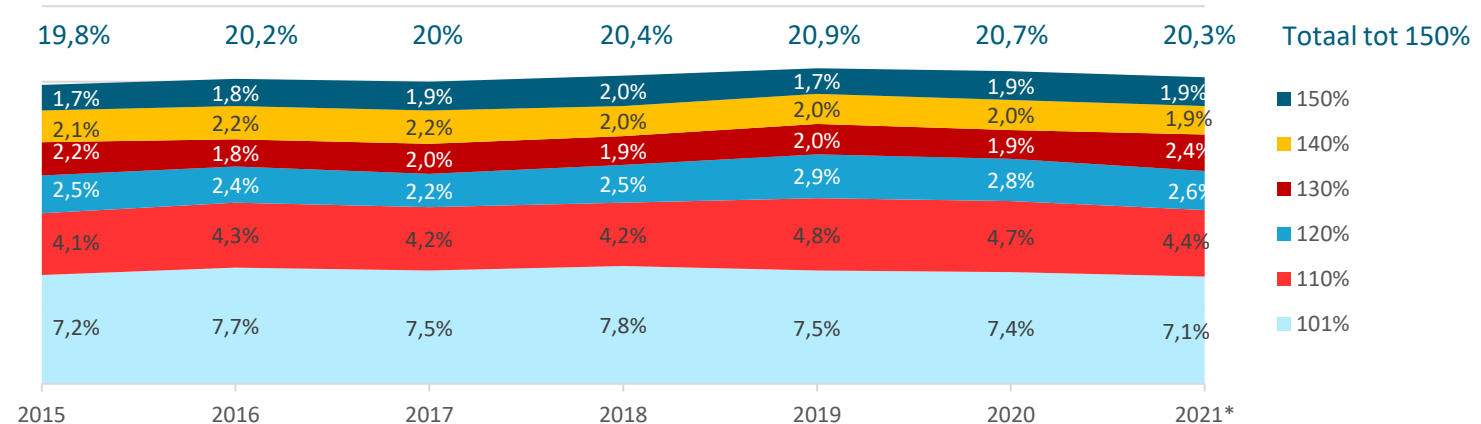
Percentage inwoners in een huishouden met een laag inkomen

Uitgesplitst naar inkomensgrenzen van 101% tot en met 150% van het wettelijke sociaal minimum.

Percentage minderjarige kinderen in een huishouden met een laag inkomen

Uitgesplitst naar inkomensgrenzen van 101% tot en met 150% van het wettelijke sociaal minimum.

Verhuisbewegingen

Verhuisbewegingen

In 2021 verhuisden in totaal 1.695 personen naar Zwijndrecht en 1.690 personen vanuit Zwijndrecht naar een andere gemeente in Nederland. Er zijn in 2021 meer personen met een laag of onbekend huishoudinkomen in Zwijndrecht komen wonen dan er zijn weggegaan (saldo 400), terwijl er meer uit de midden en hoge inkomensgroep zijn vertrokken (saldo -300).

Ook in 2019 en 2017 zijn er meer personen uit de hoge inkomensgroep vertrokken en uit de lage inkomensgroep bij gekomen.

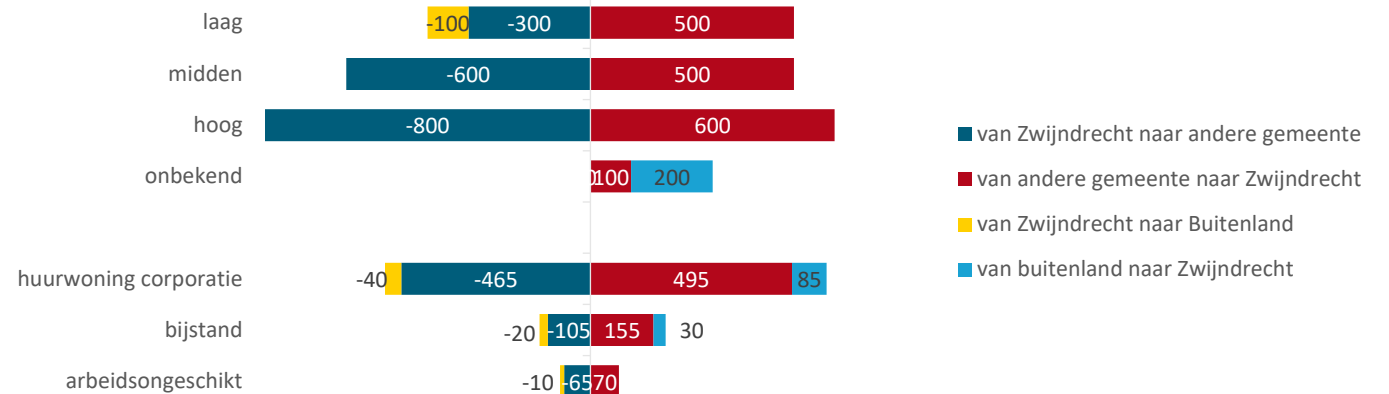
Het aantal personen 18 jaar of ouder dat verhuisd is van of naar Zwijndrecht is berekend door de woon en huishoudsituatie te vergelijken op twee tijdstippen: 1 januari en 31 december van het jaar. Een paar dat verhuist komt als twee verhuisde personen terug in de cijfers. Woonde men op 1 januari in Zwijndrecht en op 31 december hetzelfde jaar in een andere gemeente dan wordt men geteld als verhuisd van Zwijndrecht naar andere gemeente.

Het huishoudinkomen betreft het huishoudinkomen op 1 januari van het betreffende jaar. De inkomensgegevens hebben betrekking op alle particuliere huishoudens met inkomen per 1 januari van het verslagjaar. Studentenuishoudens en huishoudens die slechts een deel van het jaar inkomen hadden zijn buiten beschouwing gebleven. Om betrouwbare informatie over inkomens van huishoudens weer te geven zijn de aantallen afgerond op honderdtallen. Van de personen die vanuit het buitenland verhuisd zijn naar Nederland is het inkomen van het huishouden onbekend. De volgende indeling in inkomensgroepen is gehanteerd:

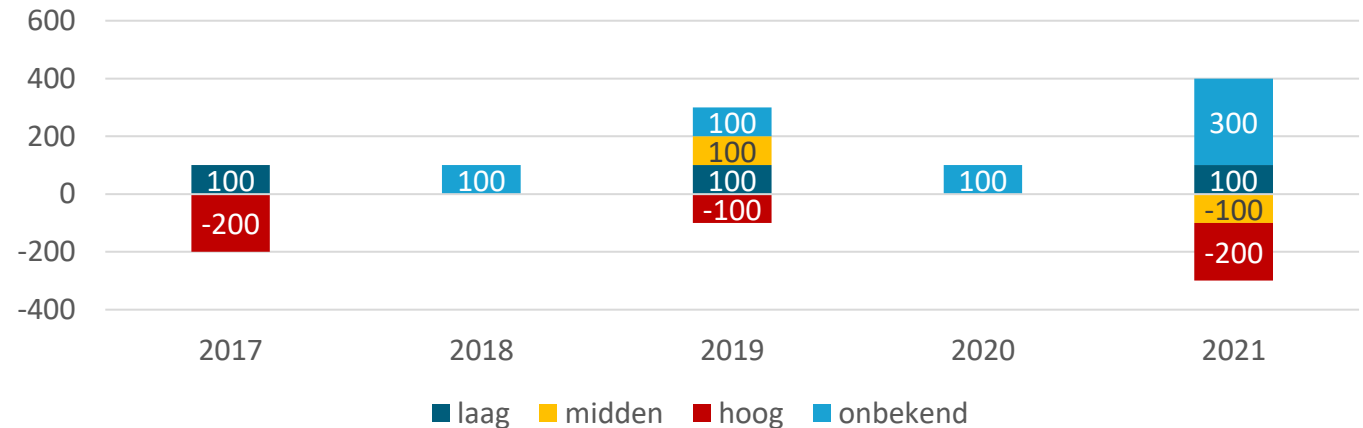
- *Laag: Iedereen met een gestandaardiseerd huishoudinkomen die landelijk behoort tot de laagste 33% van de gestandaardiseerde huishoudinkomens. In vergelijking met de vorige slides (huishoudinkomen tot 150% sociaal minimum) betreft dit meer huishoudens (ongeveer 6400 ten opzichte van 4300 huishoudens).*
- *Midden: 35% tot en met 66% van de gestandaardiseerde huishoudinkomens.*
- *Hoog: 33% hoogste inkomens van de gestandaardiseerde huishoudinkomens.*

Het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen is het besteedbaar huishoudinkomen. Hierbij is het huishouden gebruikt waartoe de persoon behoorde op 1 januari. Bij overige kenmerken betreft het peilmoment 1 januari als men verhuisd is naar een andere gemeente en 31 december als men verhuisd is naar Zwijndrecht.

Aantal personen 18 jaar of ouder verhuisd van en naar Zwijndrecht – per huishoudinkomensgroep, woonachtig in huurcorporatiewoning in Zwijndrecht, bijstand of arbeidsongeschiktheid – 2021 (afgeronde aantallen)

Saldo personen 18 jaar of ouder verhuisd van en naar Zwijndrecht - per huishoudinkomensgroep – 2017-2021 (afgeronde aantallen)

Monitor effectindicatoren

Armoede: aantal meldingen betalingsachterstand vaste lasten bij inwoners

Deze indicator geeft aan hoeveel inwoners moeite hebben met maandelijks rondkomen van hun inkomen. Dit kunnen inwoners zijn die een laag inkomen uit uitkering hebben of in schuldhulpverlening zitten. Maar het kan ook inwoners met een hoger inkomen betreffen. Hiermee komt een bredere groep inwoners in beeld die moeite heeft met financieel rondkomen, waarvoor preventief ondersteuning wordt geboden (voordat schulden ontstaan).

Het betreft de meldingen die de gemeente ontvangt van signaalt Partners op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Ook bekend als Vroegsignalering betalingsachterstanden. Vroegsignalering voor inwoners met een betalingsachterstand die klant zijn bij de SDD, wordt uitgevoerd door de SDD. Indien men geen klant is van de SDD, wordt vroegsignalering lokaal uitgevoerd onder de naam 'Samen Sneller Schuldenvrij'. De adviseurs van Samen Sneller Schuldenvrij zijn verbonden aan het VIVERA Sociaal Wijkteam. Betalingsachterstanden lager dan 500 euro worden niet doorgezet aan SDD of Samen Sneller Schuldenvrij: aan deze inwoners wordt een geautomatiseerde brief verstuurd.

Vroegsignalering is gestart in 2021 en is nog in ontwikkeling: dit betekent dat gedurende een jaar er signaalt Partners bij kunnen komen, maar ook dat meldingen nog niet altijd goed worden doorgegeven of doorkomen van signaalt Partners. Op dit moment kunnen ontwikkelingen in het aantal meldingen nog niet toegewezen worden aan ontwikkelingen in het aantal inwoners dat moeite heeft met maandelijks rondkomen. De verwachting is dat betere vroegsignalering op termijn leidt tot minder inwoners met schuldhulpverlening en een lagere gemiddelde schuld omvang onder inwoners met een schuldregelingstraject: daarom zullen we in de toekomst ook het gemiddelde schuldbedrag onder inwoners met schuld in de toekomst volgen.

Bron

Dashboard Z02 Sociaal Domein Zwijndrecht (gegevens SDD, ontsloten door Smart Data Center)

Streefwaarde

Meer meldingen omdat beter wordt gesignaleerd. Door vroegsignalering, inwoners worden eerder bereikt, is de verwachting dat op termijn het aantal inwoners met schuldhulpverlening afneemt en het gemiddelde schuldbedrag van inwoners in een schuldsaneringstraject afneemt.

Referentie

Historie

Frequentie

Beschikbaarheid: dagelijks bijgewerkt in Dashboard Z02
Update in rapportage: 1x per jaar in april

Meldingen betalingsachterstand

Aantal meldingen betalingsachterstand

Vroegsignalering van betalingsachterstanden is nog in de uitrolfase: dit betekent dat het aantal signaalpartners dat meldingen doorzet nog groeit en hiermee het aantal potentiële meldingen. Dit betekent ook opstartperikelen in de zin dat niet alle meldingen structureel doorkomen of doorgegeven worden door alle signaalpartners.

Inwoners kunnen bij verschillende instanties betalingsachterstanden hebben. Dit betekent dat er op persoonsniveau meerdere meldingen kunnen zijn.

Het aantal ontvangen meldingen in 2022 op basis van vroegsignalering betalingsachterstanden is 3.070. Hiervan betreffen 1.590 meldingen een betalingsachterstand lager dan 500 Euro. Inwoners met een betalingsachterstand lager dan 500 Euro ontvangen een geautomatiseerde brief. Hier wordt geen actie op ondernomen door de SDD of Vivera wijkteams.

In de periode tot 6 november 2023 zijn er al meer meldingen dan over heel 2022 (3.605 ipv 3.070). Hiervan zijn 1.750 meldingen voor een bedrag kleiner dan 500 Euro.

* Aantal bij *totaal* wijkt af van optelling signaalpartners erboven omdat de optelling voor totaal gebaseerd is op onafgeronde aantallen. Alleen CAK Zwijndrecht behoort op dit moment tot de categorie overige signaalpartners.

Aantal meldingen betalingsachterstand vaste lasten van inwoners bij signaalpartners*
afgeronde aantallen

	2022	2023 tot 6 nov.
Zorgverzekeraars	690	735
Energieleveranciers	420	585
Waterleveranciers	365	240
Woningcorporaties	10	130
Overige signaalpartners	1.575	1.865
Totaal	3.070	3.605

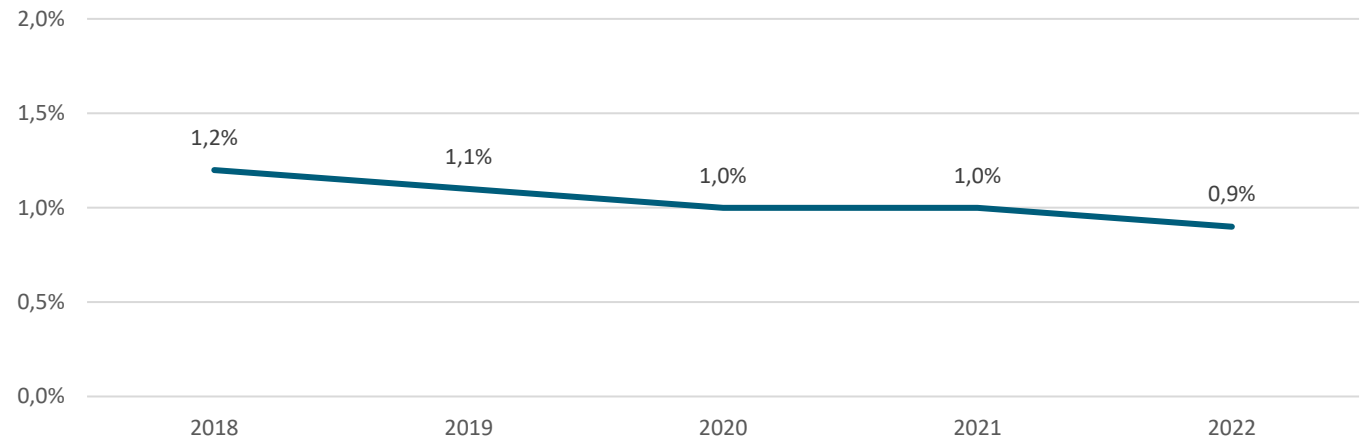
Inwoners met schuldhelpverlening

Percentage inwoners met schuldhelpverlening

Het aantal en percentage inwoners van 18 jaar en ouder met schuldhelpverlening(swerkproces) daalt sinds 2018.

	Aantal inwoners met schuldhelpverlening (afgerond op 5-tallen)	% van inwoners 18 jaar en ouder
	Totaal	Totaal
2018	435	1,2%
2019	400	1,1%
2020	375	1%
2021	350	1%
2022	325	0,9%

Percentage inwoners 18+ met schuldhelpverlening

Economie: aantal banen in Zwijndrecht

Deze indicator wordt gebruikt om inzichtelijk te maken hoe de ontwikkeling is in het aantal banen in Zwijndrecht.

Gestreefd wordt naar een passende groei van het aantal banen gekoppeld aan het aantal woningen. Dit past bij het woon-werk profiel van Zwijndrecht, voorkomt dat Zwijndrecht een pure woongemeente wordt en gaat congestie tegen.

Bron

BIR – MRDH Drechtsteden

Streefwaarde

Groei aantal banen parallel aan groei woningen (passende groei).

Referentie

geen

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks, november

Update in rapportage: 1x per jaar in april

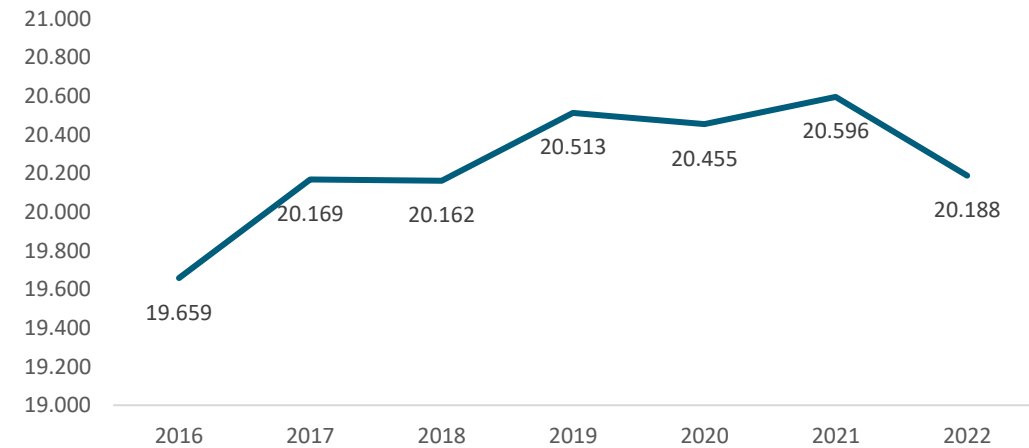
Aantal banen

Aantal banen

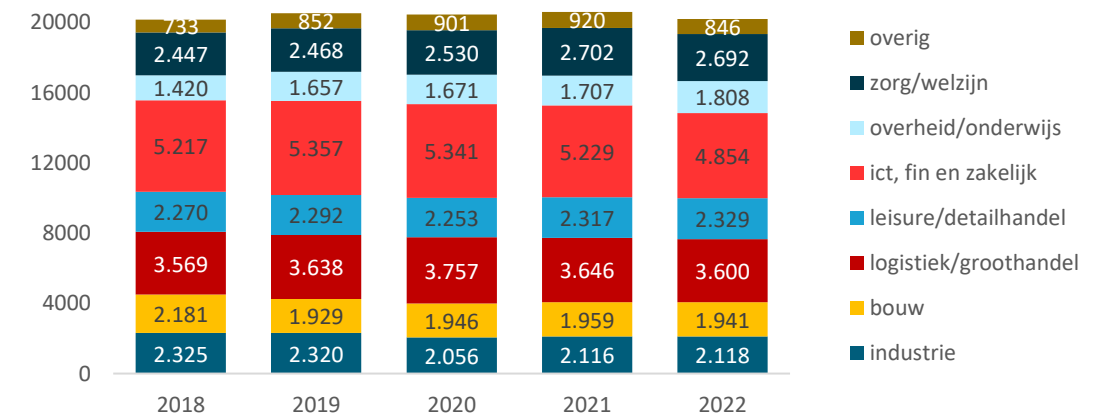
Het aantal banen in Zwijndrecht op 1 januari 2022 is 20.188. Tussen 2021 en 2022 nam het aantal banen in de gemeente met 408 af (ofwel een daling van 2%). In de afgelopen jaren steeg het aantal banen, behalve tussen 2019 en 2020.

Vooraf in de sector ict, financieel en zakelijk (-375 banen, -7%) en de in de categorie overig (-74 banen, -8%) is het aantal banen tussen 1 januari 2021 en 1 januari 2022 gedaald.

Aantal banen (per 1 januari)

Aantal banen per sector (per 1 januari)

Monitor effectindicatoren

Tevredenheid ondernemers met de samenwerking

Deze indicator moet inzicht geven of de samenwerking met ondernemers sterker wordt.

Bij 'bouwen aan vertrouwen' wordt gemeten hoeveel vertrouwen de partijen betrokken bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven hebben in de samenwerking. Voor ondernemers wordt aanvullend de tevredenheid met de samenwerking gemeten.

Op dit moment is er nog geen waarde voor deze indicator beschikbaar.

Doelgroep
Ondernemers

Methode
Vragenlijst: hiervoor wordt aangesloten bij het feedbackformulier van de indicator '[vertrouwen in de samenwerking bij maatschappelijke en ruimtelijke opgaven](#)'.

Streefwaarde
Betrokkenen geven minimaal een 7 aan de samenwerking aan maatschappelijke opgaven.

Referentie
Geen

Frequentie
Veldwerk: doorlopend
Afhankelijk van momenten waarop ondernemers betrokken worden bij projecten of beleidsontwikkeling.
Update in rapportage: april en december

Programma 4: Welzijn, zorg, sport en cultuur

Veerkrachtige buurten

Aan het einde van de collegeperiode is er een beweging naar meer veerkrachtige buurten.

In 2023 wordt een eerste stap gezet met de uitwerking van de opgave, het aangaan van een strategische alliantie, de analyse en de opzet van de aanpak. Doordat binnen deze opgave samen met de partners de doelstellingen bepaald worden, zijn deze op het moment van de nulmeting nog niet beschikbaar

Monitor effectindicatoren

Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp

Het sociaal domein kent een groot aantal wettelijk voorgeschreven indicatoren, zoals het aantal jongeren met jeugdhulp. Deze indicator zegt iets over het gebruik van voorzieningen.

Jeugdhulp wordt gedefinieerd als de hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptie gerelateerde problemen. We gaan uit van jeugdhulpvoorzieningen waarvoor indicaties worden afgegeven. Het gerapporteerde aantal jeugdigen is gebaseerd op aantal toewijzingen Zorg in Natura en PGB. Alles hierbuiten is niet meegenomen, zoals Jeugdhulp zonder individuele toewijzing (bv stichting Jeugdteams of lokaal georganiseerde jeugdhulp).

Bijdrage aan SDG's

De jeugdhulpvoorziening is een van de manieren om ondersteuning te bieden aan diegenen die een extra steuntje nodig hebben: zo licht mogelijk, zo zwaar als nodig. Dit draagt bij aan de mentale gezondheid en welzijn van jongeren die dit nodig hebben, aan een inclusieve samenleving, inclusief onderwijs en het voorkomen van vroegtijdig schooluitval.

Bron

OCD Dashboard Sociaal Z02 gemeente Zwijndrecht (september 2023). De bron van de gegevens gebruikt voor dit dashboard is SOJ.

De aantallen jongeren met jeugdhulp gerapporteerd in het OCD en SOJ dashboard verschilt. Een belangrijk verschil tussen beide dashboards is de wijze waarop het aantal jongeren met jeugdhulp wordt bepaald. In het OCD dashboard is de BRP het uitgangspunt: in welke gemeente is de jongere die jeugdhulp ontvangt ingeschreven. Bij het SOJ dashboard is het Woonplaatsbeginsel het uitgangspunt: alleen jongeren waarvoor de gemeente Zwijndrecht jeugdhulp financiert zijn meegeteld. Het woonplaatsbeginsel is op basis van landelijke wetgeving ingesteld in 2022 en is van invloed op het aantal jongeren met jeugdhulp met verblijf.

Een ander verschil is dat de grondslag in het SOJ Dashboard (aantal jongeren tot 18 jaar ingeschreven in Zwijndrecht) gebaseerd is op tabellen van het CBS. CBS ontvangt deze gegevens van de gemeentes uit het bevolkingsregisters (grondslag BRP). Bij het OCD dashboard is de grondslag direct de BRP. Dit kan leiden tot kleine verschillen in het aantal inwoners in de leeftijd tot 18 jaar.

Streefwaarde

Het streven is in eerste instantie om de groei van het aantal jongeren met jeugdhulp te stoppen en het percentage jongeren met jeugdhulp te verlagen tot beneden de huidige 14,1%.

Referentie Historie

Frequentie

Beschikbaarheid: dagelijks bijgewerkt in Dashboard Sociaal Z02.
Update in rapportage: 1x per jaar in april

Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp

De afgelopen jaren nam het aantal jongeren in Zwijndrecht met geïndiceerde jeugdhulp toe. In 2018 waren dat er 1.135 en in 2022 was dat toegenomen tot 1.220. Ook als percentage van het aantal inwoners tot 18 jaar is sprake van een toename, te weten van 12,8% tot 14,1%.

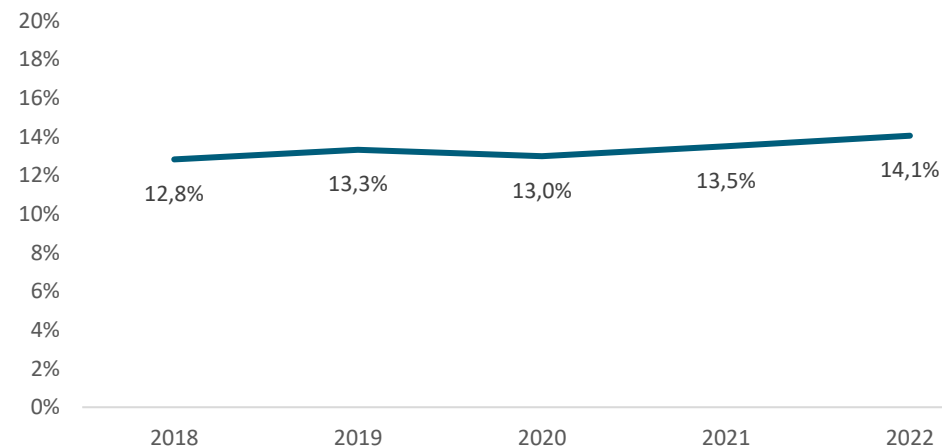
Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp

	Aantal jongeren (afgerond op 5-tallen)	% van inwoners tot 18 jaar*
2018	1.135	12,8%
2019	1.170	13,3%
2020	1.130	13,0%
2021	1.180	13,5%
2022	1.220	14,1%

- Berekend op basis van afgeronde aantallen.
- Een enkele gebruiker van jeugdhulp is 18 jaar of ouder (voortgezette jeugdhulp). Deze zijn wel meegenomen in het aantal jongeren tot 18 jaar.

Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp

Percentage inwoners tot 18 jaar met geïndiceerde jeugdhulp

Monitor effectindicatoren

Aantal personen met een Wmo-indicatie

Het sociaal domein kent een groot aantal wettelijk voorgeschreven indicatoren, zoals het aantal personen met een maatwerkvoorziening.

De wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo-2015) schrijft voor dat gemeenten ervoor moeten zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Hiervoor zijn verschillende voorzieningen beschikbaar via een Wmo-indicatie of door middel van algemeen toegankelijke voorzieningen.

We volgen het aantal personen met een Wmo-indicatie. Hierin wordt het gebruik van algemene voorzieningen niet meegenomen. Deze indicator zegt iets over het gebruik van voorzieningen.

De beleidsmedewerkers geven samen met de Sociale Dienst Drechtsteden en het OCD duiding aan de gesignaleerde ontwikkelingen in het gebruik van Wmo voorzieningen op basis van indicatie.

Bijdrage aan SDG's

De WMO voorziening is een van de manieren waarop ondersteuning wordt geboden aan diegenen die een extra steuntje nodig hebben: zo licht mogelijk, zo zwaar als nodig. Hiermee wordt betaalbare zorg voor wie dit nodig heeft geboden en wordt bijgedragen aan een inclusieve samenleving.

Bron

Dashboard Sociaal Zwijndrecht van OCD en CBS.

In het OCD dashboard Z02 Sociaal domein zijn alleen personen met een WMO indicatie op basis van Zorg in Natura en PGB meegenomen. De grondslag is personen in BRP.

Bij het CBS zijn personen met een voorziening (maatwerkarrangement) die vallen onder WMO2015 meegenomen. Deze cijfers worden aangeleverd door gemeenten. De cijfers voor Nederland worden alleen gepubliceerd indien vrijwel alle gemeenten WMO-gegevens aanleveren. Ook hier is de grondslag BRP.

Omdat er kleine verschillen zijn in WMO-cijfers tussen CBS en het dashboard Sociaal Zwijndrecht van OCD zijn de grafieken met CBS-cijfers weergegeven in indexcijfers.

Streefwaarde

Niet beschikbaar

Referentie

Historie, Nederland en Drechtsteden-gemeenten

Frequentie

Beschikbaarheid: dagelijks bijgewerkt in Dashboard Sociaal Z02.

CBS cijfers WMO in juni (cijfers laatste jaar zijn voorlopig)

Update in rapportage: 1x per jaar in april (Dashboard Z02), december (CBS)

Aantal personen met een WMO-indicatie

Aantal personen met een WMO-indicatie

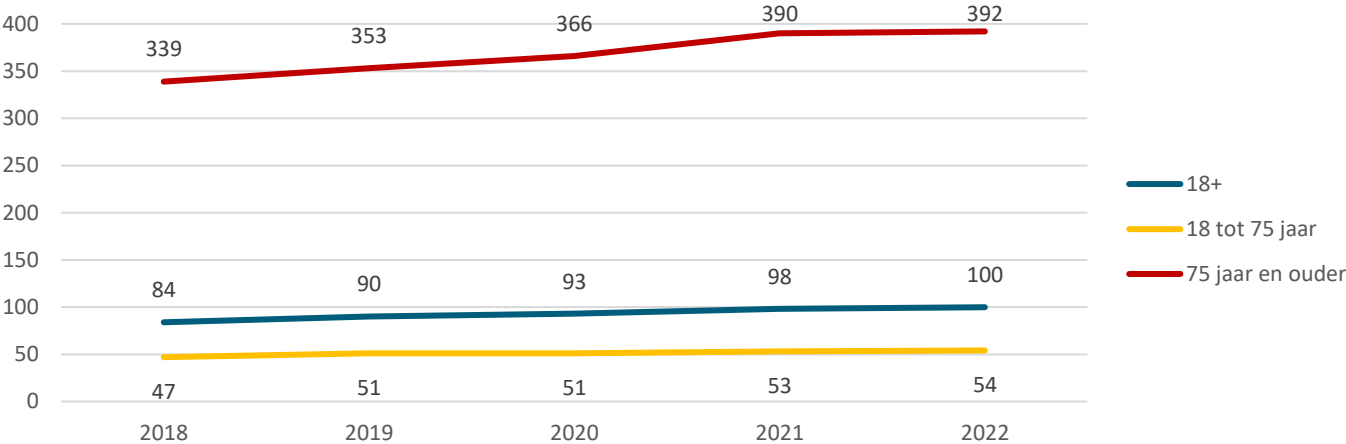
Het aantal personen per 1.000 inwoners in de leeftijd 18 jaar en ouder met een WMO-indicatie stijgt sinds 2018 geleidelijk in Zwijndrecht.

Aantal personen met een WMO-indicatie per groep (afgerond op 5-tallen)

	totaal	18 jaar en ouder	18 tot 75 jaar	75 jaar en ouder
2018	3.100	3.015	1.470	1.545
2019	3.320	3.230	1.585	1.650
2020	3.420	3.330	1.585	1.750
2021	3.625	3.530	1.670	1.865
2022	3.705	3.620	1.665	1.955

* Berekend op basis van afgeronde aantallen

Aantal personen met een WMO-indicatie per 1.000 inwoners van een leeftijdsgroep*

Aantal personen met een WMO-indicatie

De grafiek geeft de procentuele toename weer van het aantal personen met een WMO –indicatie sinds 2018 in de vorm van een indexcijfer (2018=100). In deze grafiek is te zien dat vooral in de leeftijdsgroep 75 jaar en ouder het gebruik van WMO-voorzieningen onverminderd toeneemt. Het laatste jaar gaat dit wel gelijk op met de relatieve toename van het aantal inwoners in deze leeftijdsgroep. In de leeftijdsgroep tot 75 jaar is er een lichte afname te zien in WMO-gebruik tussen 2021 naar 2022.

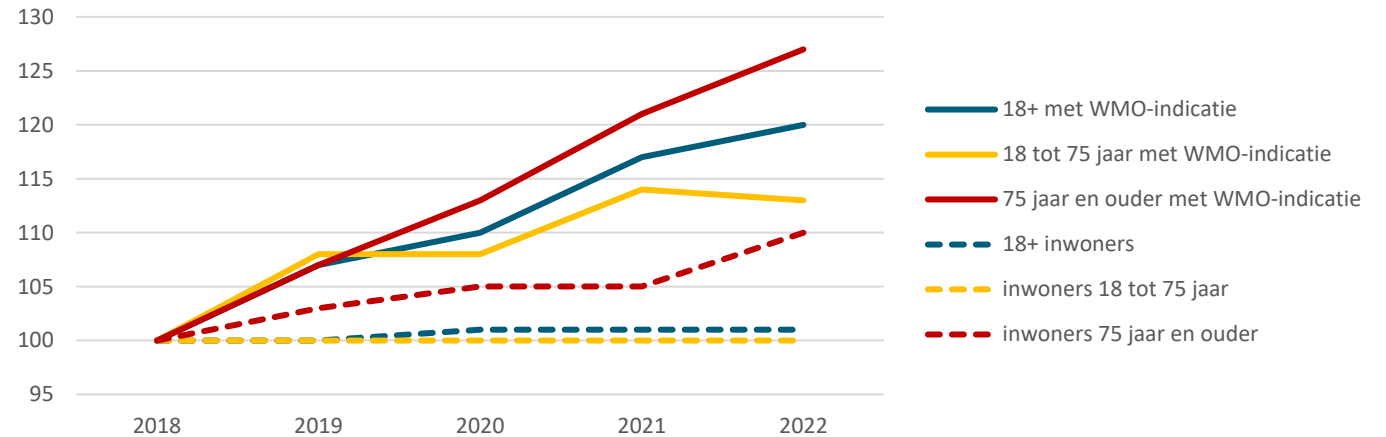
In de tabel hieronder is de ontwikkeling in het aandeel personen met een WMO-indicatie per leeftijdsgroep te zien.

Percentage personen met een WMO-indicatie per leeftijdsgroep*

	18 jaar en ouder	18-74 jaar	75 jaar en ouder
2018	8,4%	4,7%	33,9%
2019	9,0%	5,1%	35,3%
2020	9,3%	5,1%	36,6%
2021	9,8%	5,3%	39,0%
2022	10,0%	5,4%	39,2%

* Berekend op basis van afgeronde aantallen

Ontwikkeling aantal personen met een WMO-indicatie (2018=100) en aantal inwoners per groep

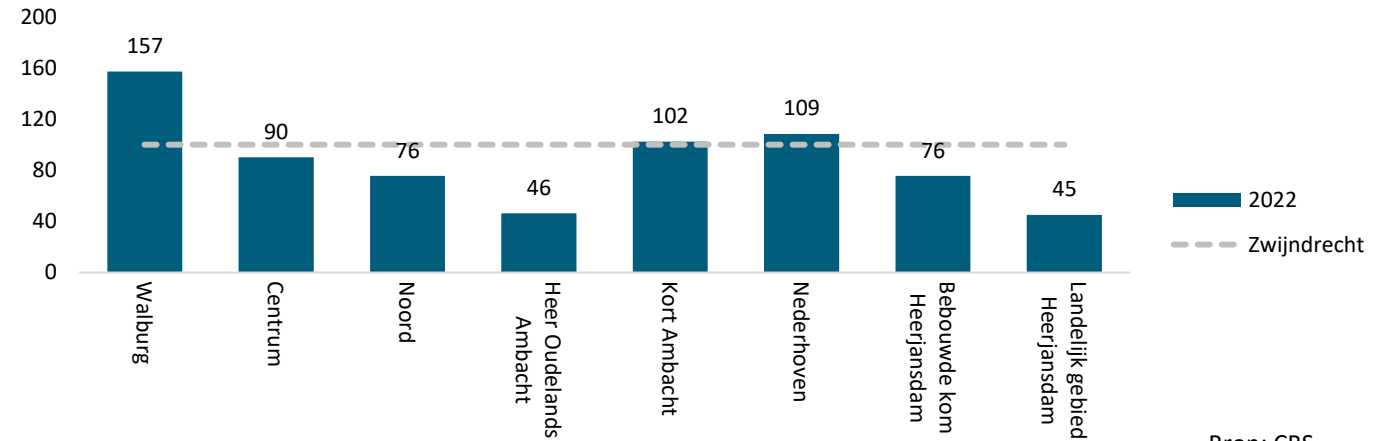

Het WMO-gebruik is het hoogst in de wijken Walburg en Nederhoven. De leeftijdsopbouw van een wijk verklaart deels verschillen in niveau van gebruik: in de wijken Walburg en Nederhoven wonen relatief veel 70+ inwoners.

Het WMO-gebruik per 1.000 inwoners is in Zwijndrecht sinds 2019 harder gestegen dan in Nederland en de regiogemeentes Hardinxveld-Giessendam, Alblasserdam, Dordrecht en Sliedrecht. De stijging is vergelijkbaar met Hendrik-Ido-Ambacht en ging minder hard dan in Papendrecht. Deels is dit te verklaren door de relatief grote groep 70+ers in Zwijndrecht.

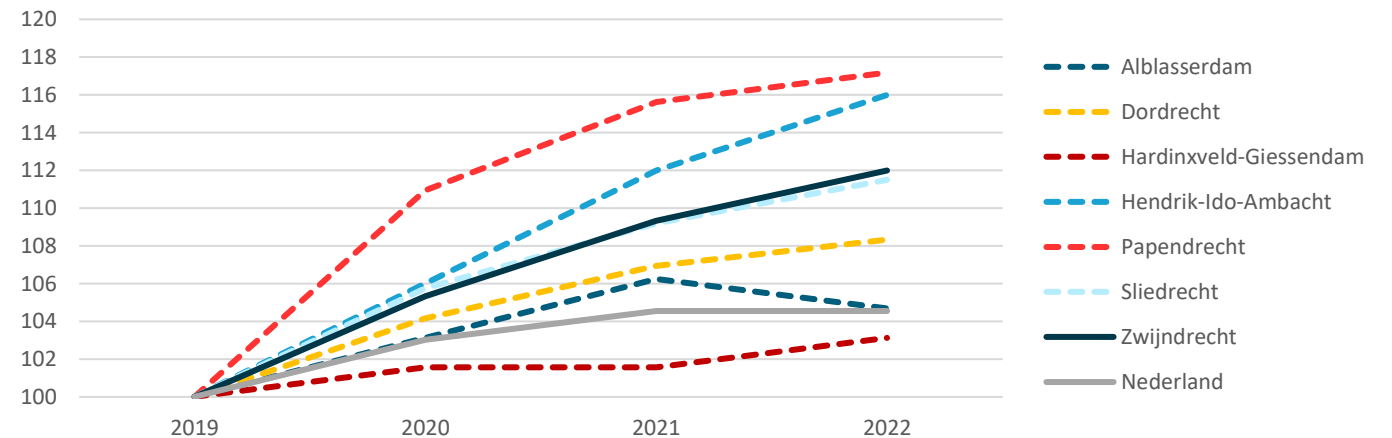
Aantal personen met een WMO-indicatie

Indexcijfer aantal personen met een WMO-indicatie per 1.000 inwoners in 2022 (Zwijndrecht: index=100)*

Bron: CBS

Ontwikkeling aantal personen met WMO-voorziening per 1.000 inwoners voor Drechtsteden gemeenten
Indexcijfers: 2019=100 *

Bron: CBS

* Berekend op basis van afgeronde aantallen. Cijfers over 2022 zijn voorlopig.

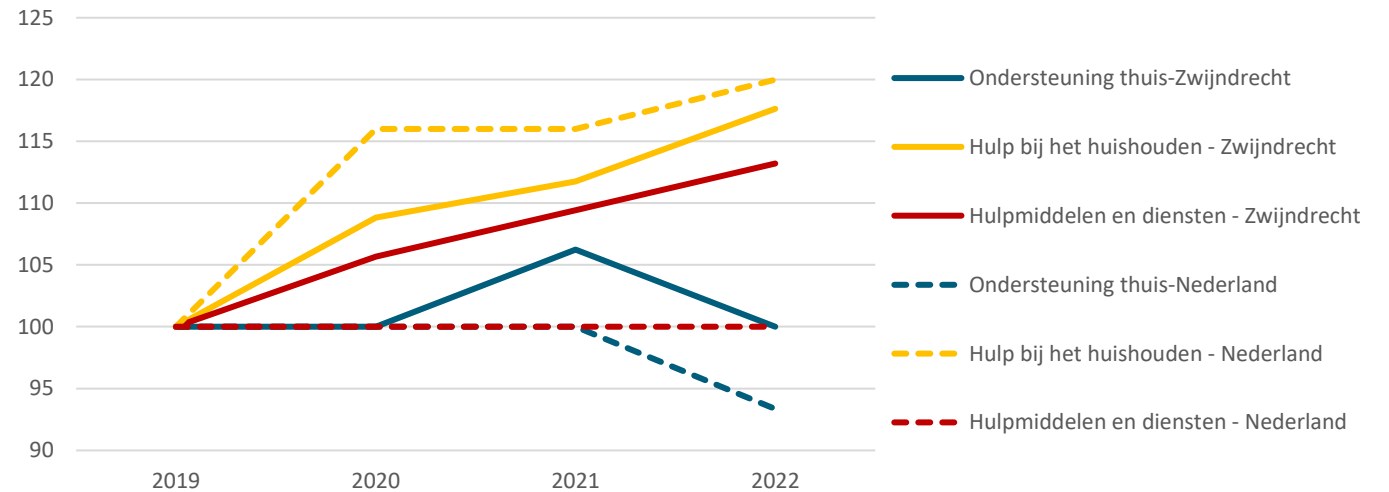
Monitor effectindicatoren

In vergelijking met Nederland is sinds 2019 vooral het gebruik van hulpmiddelen en diensten in Zwijndrecht sterker toegenomen. Hulpmiddelen en diensten omvat vervoersdiensten, rolstoelen, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en overige hulpmiddelen

Ondersteuning thuis omvat begeleiding, persoonlijke verzorging, kortdurend verblijf, overige ondersteuning individu/huishouden, dagbesteding en overige groepsgerichte ondersteuning.

Aantal personen met een WMO-indicatie

Ontwikkeling aantal personen met type WMO-voorziening per 1.000 inwoners – Zwijndrecht en Nederland
Indexcijfers: 2019=100 *

* Berekend op basis van afgeronde aantallen. Cijfers over 2022 zijn voorlopig.

Bron: CBS

Monitor effectindicatoren

Percentage matig en ernstig overgewicht leeftijd 2-15 jaar

Gemeente Zwijndrecht wil dat kinderen in Zwijndrecht veilig en gezond kunnen opgroeien en dat inwoners waardig ouder kunnen worden. Daarin wordt blijvend geïnvesteerd.

De fysieke en mentale gezondheid van de inwoners van Zwijndrecht is hierin een bepalende factor. Daarom is het belangrijk om naast het steuntje in de rug en de geboden zorg en ondersteuning de komende jaren te investeren in preventie, in een gezonde basis voor iedereen.

Voor fysieke gezondheid volgen we daarom kinderen naar een gezond gewicht.

Extra aandacht is er de komende jaren voor overgewicht in de wijken Noord en Kort Ambacht (vanuit Veerkrachtige buurten).

Bijdrage aan SDG

Door voldoende, bereikbare en betaalbare voorzieningen voor sport en bewegen, het beleven van cultuur en voor ontspannen en ontmoeten (zoals wijkcentra) bevordert Zwijndrecht een gezonde levensstijl. Hiermee investeert het in een gezonde, duurzame leefomgeving en een gezonde basis voor iedereen, waarbij ingezet wordt op preventie met aandacht voor de leefomgeving. Extra aandacht gaat naar het bevorderen van een gezondere levensstijl onder de jeugd. Dit verlaagt mogelijk in de toekomst de druk op de gezondheidszorg en houdt deze betaalbaarder.

Bron

Registratie Dienst Gezondheid en Jeugd en jong JGZ.

Streefwaarde

In de periode 2024-2027 een verlaging van het percentage matig en ernstig overgewicht voor de leeftijdsgroepen waarop wordt ingezet. Welke groepen dit zijn en wat het streven is, wordt in 2024 vastgelegd in de nieuwe lokale volksgezondheidsnota.

Referentie

Historie en Zuid-Holland Zuid.

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks in juli
Update in rapportage: 1x per jaar in december

Percentage matig en ernstig overgewicht

Het percentage kinderen en jongeren waarvan het gewicht gemeten wordt is in de (pre) basisonderwijs leeftijd in de meeste jaren vrij hoog. Op het voortgezet onderwijs is het percentage (de laatste jaren) dusdanig laag dat de getoonde cijfers geen betrouwbaar beeld geven voor de betreffende leeftijdsgroepen. In de tabel zijn cijfers die niet betrouwbaar zijn met rood weergegeven.

Om de ontwikkeling in gewicht onder jongeren te kunnen volgen is het belangrijk dat het aandeel waarvan het gewicht gemeten wordt omhoog gaat. Ook het aandeel gemeten (gewogen) 2-jarigen en 10-jarigen is wat dit betreft in 2021-2022 een aandachtspunt.

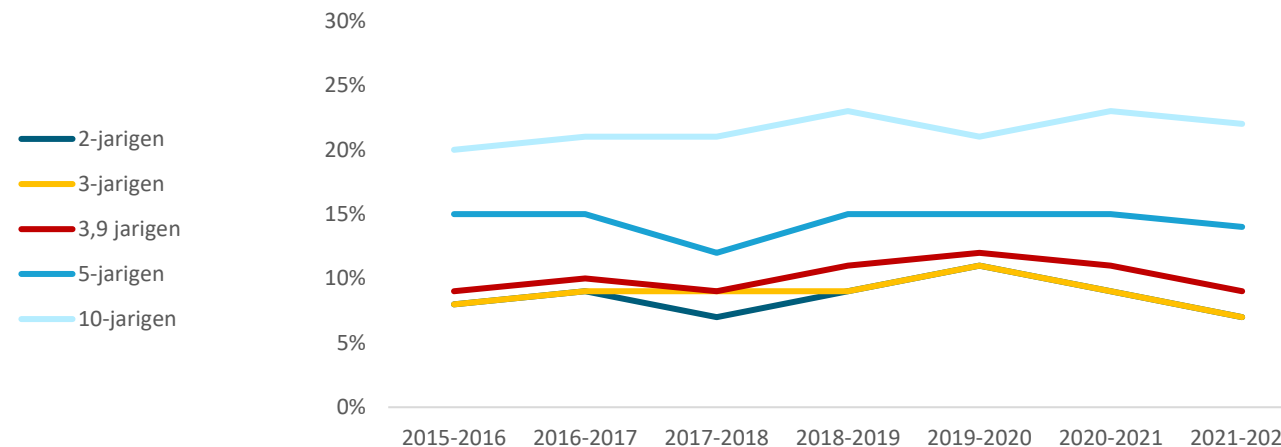
Het percentage kinderen en jongeren met overgewicht lijkt weer te dalen na een piek in de corona jaren. In vergelijking met Zuid-Holland Zuid is het aantal kinderen en jongeren met overgewicht ongeveer vergelijkbaar.

Percentage jongeren waarvan gewicht gemeten - Zwijndrecht

	2 jarigen	3 jarigen	3,9 jarigen	5 jarigen	10 jarigen	12/13 jarigen	14/15 jarigen
2019-2020	62%	67%	89%	75%	68%	35%	33%
2020-2021	66%	81%	103%	83%	77%	19%	27%
2021-2022	27%	57%	122%	71%	47%	22%	32%

Percentage matig en ernstig overgewicht

Percentage matig en ernstig overgewicht

Percentage jongeren met matig of ernstig overgewicht - Zwijndrecht

	2-jarigen	3-jarigen	3,9 jarigen	5-jarigen	10-jarigen	12/13-jarigen*	14/15-jarigen*
2015-2016	8%	8%	9%	15%	20%	24%	23%
2016-2017	9%	9%	10%	15%	21%	17%	22%
2017-2018	7%	9%	9%	12%	21%	22%	26%
2018-2019	9%	9%	11%	15%	23%	22%	22%
2019-2020	11%	11%	12%	15%	21%	19%	25%
2020-2021	9%	9%	11%	15%	23%	25%	39%
2021-2022	7%	7%	9%	14%	22%	20%	26%

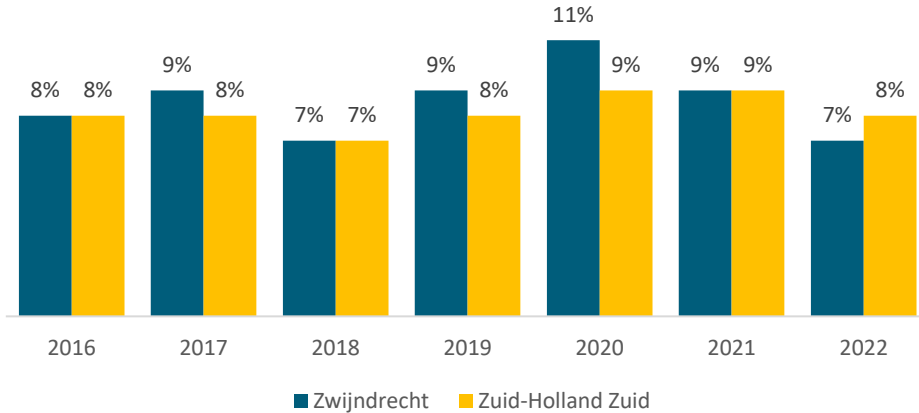
* Onbetrouwbaar: Van slechts een klein deel van de groep is het gewicht bepaald

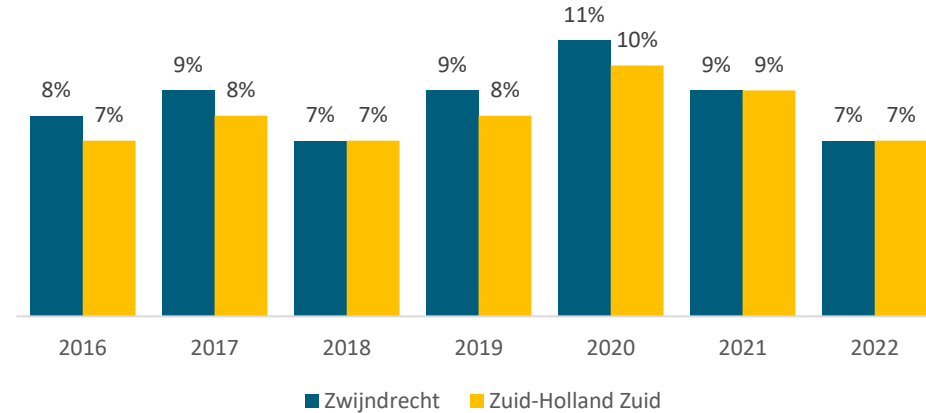
Percentage matig en ernstig overgewicht

Monitor effectindicatoren

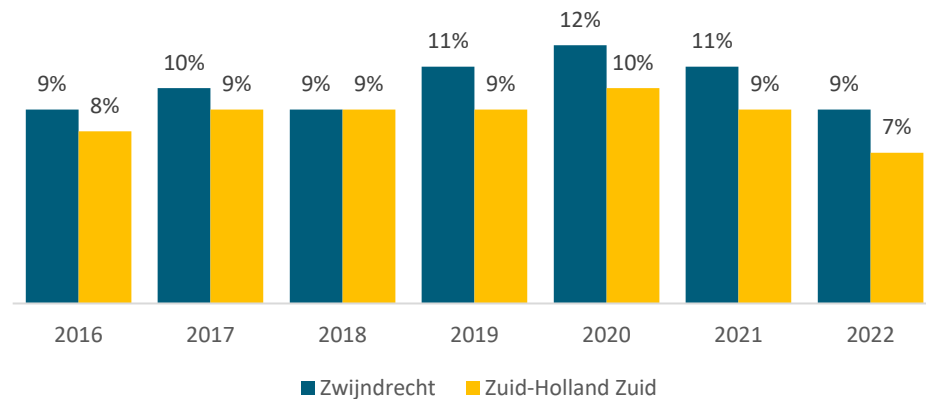
Percentage matig en ernstig overgewicht 2 jarigen*

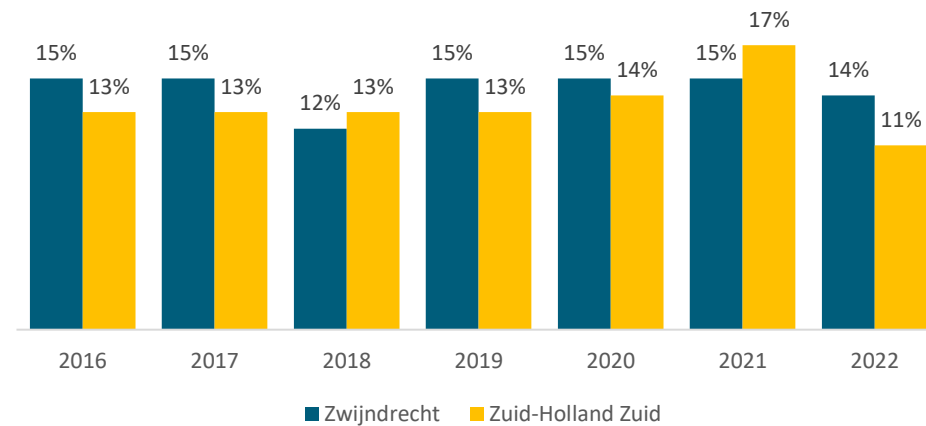
Percentage matig en ernstig overgewicht 3-jarigen

Percentage matig en ernstig overgewicht 3,9-jarigen

Percentage matig en ernstig overgewicht 5 jarigen

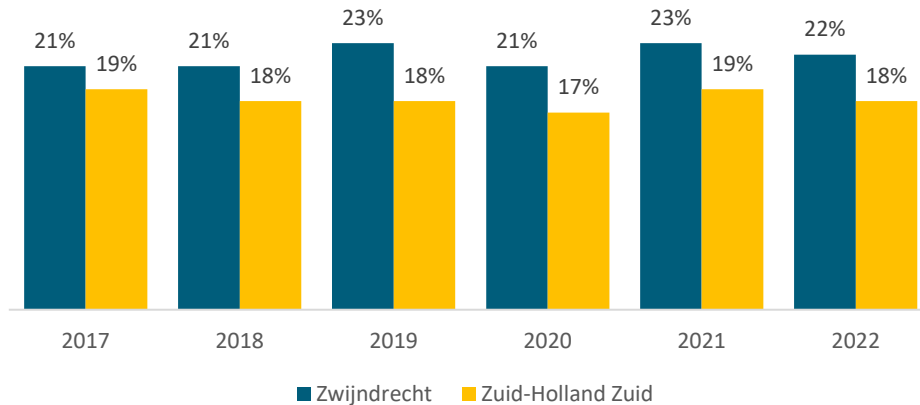
* Het jaartal kan gaan om een kalenderjaar of schooljaar. Bv 2016 is kalenderjaar 2016 voor 0-4 jaar en schooljaar 2015-2016 voor primair en voortgezet onderwijs.

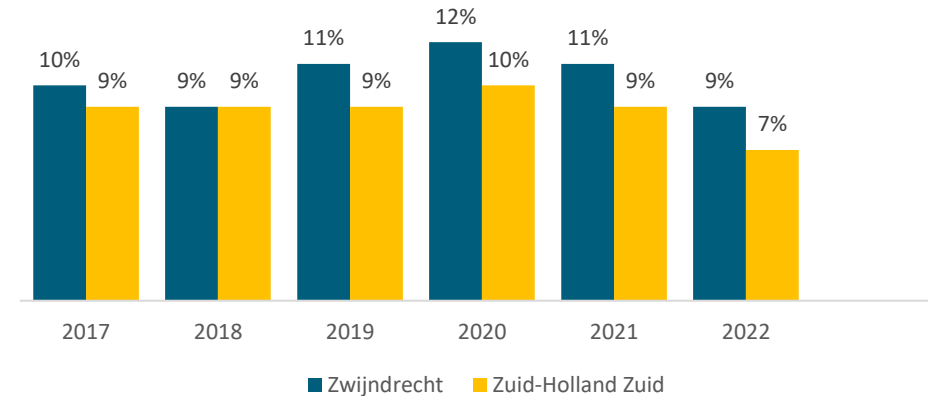
Percentage matig en ernstig overgewicht

Monitor effectindicatoren

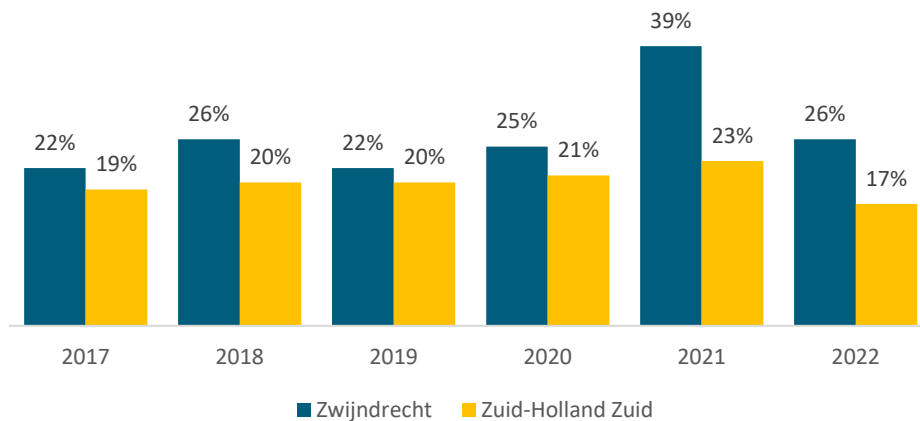
Percentage matig en ernstig overgewicht 10-jarigen

Percentage matig en ernstig overgewicht 12/13-jarigen*

Percentage matig en ernstig overgewicht 14/15-jarigen*

* Onbetrouwbaar: Van slechts een klein deel van de groep is het gewicht bepaald

Ervaren gezondheid

De gemeente Zwijndrecht wil dat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en dat inwoners waardig ouder kunnen worden en daarin wordt blijvend geïnvesteerd.

De fysieke en mentale gezondheid van inwoners is hierin een bepalende factor. Daarom is het belangrijk om naast het steuntje in de rug en de geboden zorg en ondersteuning de komende jaren te investeren in preventie, in een gezonde basis voor iedereen.

De gebruikte indicator is ervaren gezondheid. Dit omvat niet alleen de mentale gezondheid maar ook de fysieke gezondheid.

Bijdrage aan SDG's

Zwijndrecht investeert in een gezonde, duurzame leefomgeving en een gezonde basis voor iedereen, waarbij ingezet wordt op preventie met aandacht voor de leefomgeving. Een gezonde fysieke omgeving draagt bij aan mentaal welzijn en weerbaarheid. Dit verlaagt mogelijk in de toekomst de druk op de gezondheidszorg en houdt deze betaalbaarder.

Bron

Dashboard van Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J): Hoe gezond is ZHZ. Deze omvat cijfers uit de gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen.

Streefwaarde

Goed ervaren gezondheid voor inwoners van 19 – 65 jaar: 75% (2022 = 71%)

Goed ervaren gezondheid voor inwoners van 65+: 65% (2022 = 59%)

Referentie

Historie, Nederland en Zuid-Holland Zuid.

Frequentie

Beschikbaarheid: 1x per 4 jaar (Vanwege Corona heeft in 2022 een extra meting plaatsgevonden, volgende meting beschikbaar juli 2025).

Update in rapportage: 1 x per 4 jaar (december 2025)

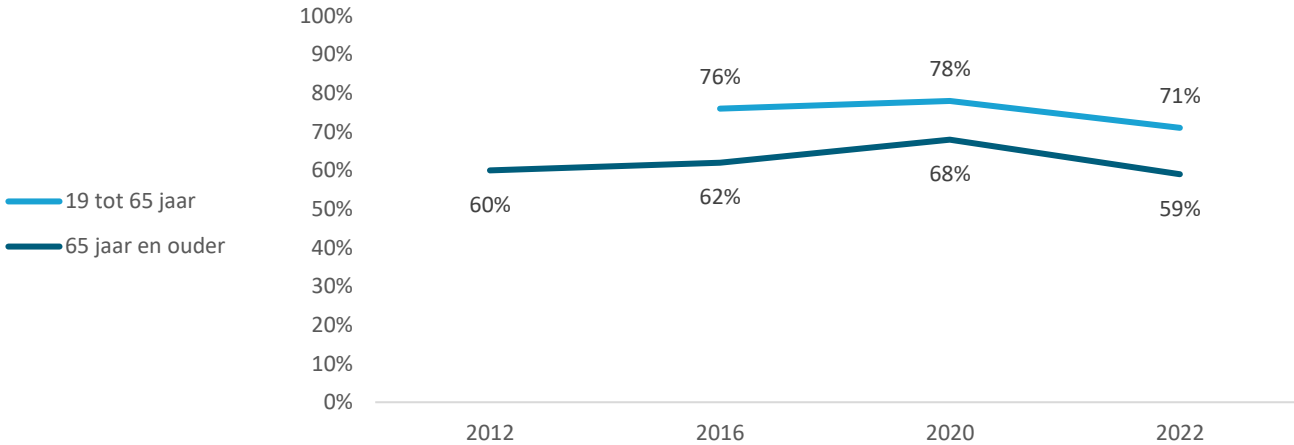
Ervaren gezondheid

% (zeer) goed ervaren gezondheid

Deze indicator is gebaseerd op de vraag *Hoe is over het algemeen uw gezondheid?*. Het percentage volwassenen dat haar of zijn gezondheid als (zeer) goed ervaart is in 2022 (de laatste meting) 71% in de leeftijdsgroep 19-65 jaar en 59% in de leeftijdsgroep 65 jaar en ouder. Dit aandeel is lager dan in 2020.

Vooraf in de leeftijdsgroep 65 jaar en ouder zagen we vóór de coronaperiode dat een steeds groter deel van deze groep de eigen gezondheid als (zeer) goed beoordeelde. Tijdens de coronaperiode is dit percentage omlaag gegaan. Het is niet duidelijk of dit door de fysieke of mentale component van de gezondheid komt.

% (zeer) goed ervaren gezondheid - Zwijndrecht

% zeer goed ervaren gezondheid – Zwijndrecht, Regio Zuid-Holland Zuid, Nederland

	19-65 jaar			65 jaar en ouder		
	Zwijndrecht	Regio ZHZ	NL	Zwijndrecht	Regio ZHZ	NL
2012				60%	60%	61%
2016	76%	82%		62%	63%	62%
2020	78%	83%	83%	68%	67%	67%
2022	71%	73%	73%	59%	60%	61%

Programma 5: Duurzame en veilige leefomgeving

Ambities en bijdrage aan SDG's

Zwijndrecht wil dat het prettig wonen en werken is en blijft binnen de gemeente. Een waterrijke omgeving, met de gemakken van een grote stad dichtbij. Een gemeente die gezond, groen en duurzaam is. En dat is nodig, want de wereld en het klimaat veranderen. Dit is te merken aan de hoogte van de energierekening, hevige regenbuien en hitte in de zomer. Een fijne leefbare omgeving voor nu en latere generaties vraagt iets van alle inwoners van Zwijndrecht.

Om te zorgen dat het fijn wonen en verblijven blijft heeft Zwijndrecht drie duurzame ambities voor 2050: energieneutraal, klimaatadaptief en het hebben van een circulaire economie. Om dit te bereiken wordt voortgebouwd op wat er in de afgelopen jaren is gedaan. In het raadsprogramma krachtig Zwijndrecht 2.0 is aangegeven dat het nodig is om te intensiveren om een toekomstbestendig Zwijndrecht te blijven. In het programma duurzaamheid staat de stip op de horizon benoemd, en de gerichte acties die daar komende vier jaar aan bijdragen. Om de intensivering te bereiken is er een ambitieus programma opgezet, maar zijn er ook afhankelijkheden, zoals Rijksbeleid, subsidies en inzet van partners en inwoners voor de uitvoering. Als gemeente biedt Zwijndrecht zo veel mogelijk ondersteuning om de versnelling te realiseren.

Bijdrage aan SDG's

Het programma duurzaamheid draagt, in samenhang met andere programma's en met bijdragen van partners, bij aan een groot aantal doelen benoemt binnen de SDG's. Enkele zeer relevante worden hier benoemd:

- Partnerschap om doelstellingen te halen: De duurzaamheidsambities zijn groot. Deze ambities kan de gemeente niet alleen bereiken. Hiervoor wordt samengewerkt met partners in de gemeente, met ondernemers, onderwijs en inwoners.
- Geen armoede en betaalbare en duurzame energie: In samenhang met het programma armoedebestrijding wordt gewerkt aan het voorkomen van energiearmoede bij inwoners door hen te helpen bij maatregelen om energie te kunnen besparen. Naast energiebesparing wordt ingezet op duurzame manieren van verwarmen en opwekken.
- Industrie, innovatie en infrastructuur: Deze SDG streeft ernaar mobiliteit te verbeteren en het bedrijfsleven te verduurzamen. Het programma duurzaamheid zet in op het verduurzamen van de manier waarop inwoners zich door Zwijndrecht bewegen. Ook wordt het bedrijfsleven gestimuleerd en gefaciliteerd bij hun verduurzamingsopgave op het gebied van duurzame energie, vergroening en hergebruik van grondstoffen.
- Klimaatactie en duurzame steden en gemeenschappen: Met maatregelen en acties op het gebied van klimaatadaptatie wordt met het programma duurzaamheid bijgedragen aan een leefomgeving die zich kan weren tegen de negatieve gevolgen en gevaren van klimaatverandering. Ook het creëren van bewustwording bij inwoners is onderdeel hiervan. Daarnaast voert Zwijndrecht maatregelen en acties uit om op kleine schaal een bijdrage te leveren aan het verminderen van klimaatverandering.

Monitor effectindicatoren

CO2-uitstoot gebouwde omgeving

De CO2-uitstoot moet omlaag. Deze indicator maakt de CO2-uitstoot als gevolg van elektriciteitsgebruik, aardgas en warmte (temperatuur gecorrigeerd) inzichtelijk. Dit zegt daarmee iets over de energietransitie waarbij wordt ingezet op energiebesparing en het gebruik van duurzame energie.

De weergegeven CO2-uitstoot betreft de berekende CO2-uitstoot ofwel het verbruikte aardgas, de elektriciteit en de stadswarmte, vermenigvuldigd met emissiefactoren. Deze factoren geven jaarlijks weer hoeveel CO2-uitstoot het verbruik van een kWh elektriciteit, een m3 aardgas of een GJ stadswarmte veroorzaken.

Bijdrage aan SDG's

Door de CO2-uitstoot te verlagen wordt op bescheiden schaal een bijdrage geleverd aan het beperken van de nadelige gezondheids- en milieu-effecten van steden, waaronder verlies van biodiversiteit.

Bron

RVO, Regionale klimaatmonitor

Streefwaarde

Op weg naar CO2 neutraal is het landelijke doel voor 2030 55% CO2-reductie ten opzichte van 1990 (bron: rijksoverheid). CO2 neutraal betekent een zo laag mogelijke CO2-uitstoot, zodat er niet meer uitgestoten wordt dan opgenomen.

Referentie

Historie

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks in september, met vertraging van een jaar.
Update in rapportage: 1x per jaar in december

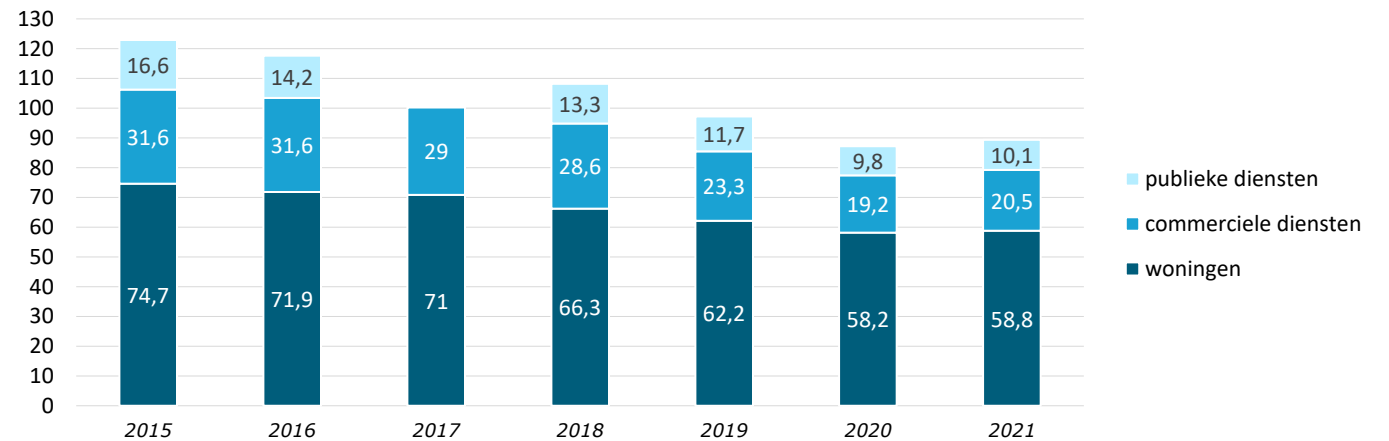

CO₂-uitstoot gebouwde omgeving

CO₂-uitstoot

Door gebruik van aardgas, elektriciteit en warmte binnen de gebouwde omgeving werd in 2021 bijna 90.000 ton CO₂ uitgestoten. Hiermee is er een periode van stabilisatie na een jarenlange daling in CO₂-uitstoot.

CO₂-uitstoot gebouwde omgeving in kton (1 kton= 1000 ton)*

* Over 2017 geen gegevens beschikbaar voor publieke diensten

Monitor effectindicatoren

Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen

Energielabels geven met klassen een indicatie hoe energiezuinig een gebouw of woning is. Een energiezuinig gebouw betekent een lagere energierekening, minder CO₂-uitstoot, meer comfort en een courant object. Energielabels worden uitgedrukt in label A t/m G. Label A is een groen label en geeft aan dat een gebouw of woning energiezuinig is. Gebouwen met een G label zijn het minst zuinig. Kanttekening: een energielabel zegt niets over het absolute verbruik van energie: in een groot huis met energielabel A wordt mogelijk (veel) meer energie gebruikt dan in een klein appartement met energielabel G.

Op de volgende pagina's wordt het aantal of percentage gebouwen met een geldig energielabel weergegeven en de procentuele verdeling naar type label. Uitgesplitst naar:

- Energielabels woningen
- Energielabels utiliteitsgebouwen
- Energielabels gemeentelijk vastgoed

Bijdrage aan SDG's

De ontwikkeling en het gebruik van technologieën voor energiebesparing zijn een belangrijk middel om energieverbruik en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Een energiezuinig gebouw betekent minder energieverbruik, een lagere energierekening, minder CO₂-uitstoot, meer comfort en een courant object. Hiermee draagt het bij aan duurzamere consumptie, betaalbare en duurzame energie voor iedereen en aan het beperken van de nadelige gezondheids- en milieu-effecten van steden.

In samenhang met het programma armoedebestrijding wordt gewerkt aan het voorkomen van energiearmoede bij de inwoners van Zwijndrecht door hen te helpen bij maatregelen om energie te kunnen besparen.

Bron

Regionale klimaatmonitor voor woningen en utiliteitsgebouwen
Beheerplan vastgoed 2022-2025 Zwijndrecht voor gemeentelijk vastgoed

Streefwaarde

In 2030 zijn in Zwijndrecht ca 3.500 koopwoningen naar de standaardwaarde geïsoleerd, waaronder alle woningen met een laag label (D,E, F of G) en een lage WOZ-waarde. De standaard geeft aan wanneer een woning goed genoeg geïsoleerd is om van het aardgas af te kunnen en staat op Energielabels afgegeven na 1 januari 2021. De standaard houdt rekening met de bouwkundige kenmerken van een woning. De standaard is bijvoorbeeld voor woningen met een bouwjaar tot 1945 minder strikt dan voor woningen met een bouwjaar na 1945.

Bedrijven, kantoren en gemeentelijke gebouwen voldoen in 2030 aan de wettelijke norm.

Referentie

Historie

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks in maart (Regionale Klimaatmonitor)
Update in rapportage: 1x per jaar in april

Energielabels woningen

Energielabels van woningen

De grafiek geeft met een lijn de ontwikkeling in het percentage woningen met een geldig energielabel weer en met staven de ontwikkeling in de verdeling van de geldige Energielabels.

Steeds meer woningen hebben een geldig energielabel. In 2022 was dit 64% van de woningen. Van de geldige Energielabels is 66% A, B of C. 34% van de woningen met een geldig energielabel heeft label, D, E, F of G. Het aantal woningen met een laag energielabel (D, E, F of G), ofwel het aantal minder energiezuinige woningen, neemt sinds 2019 gestaag af.

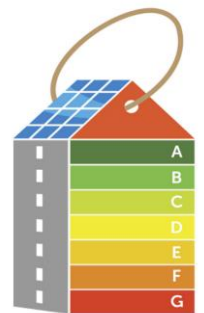
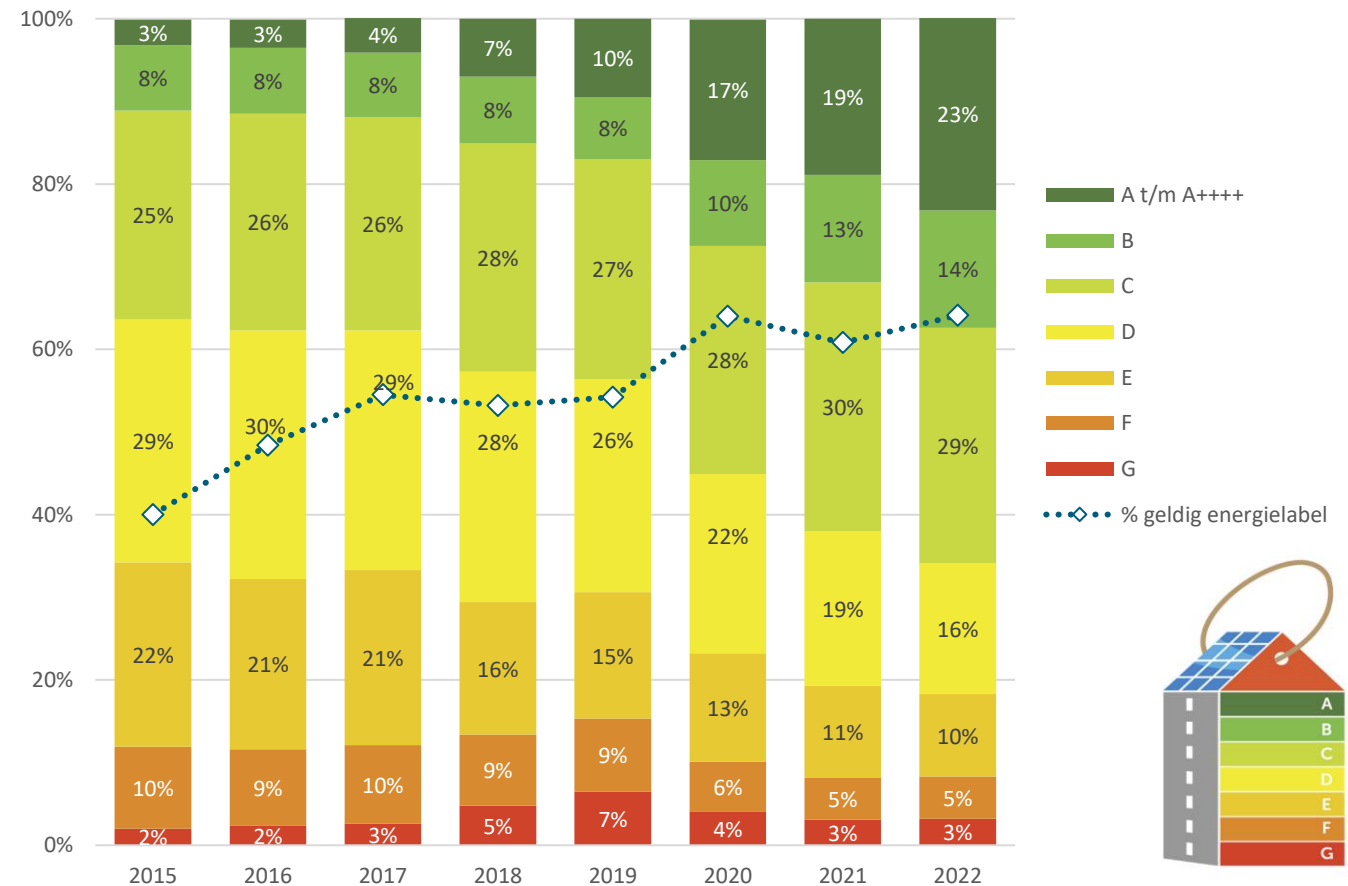
Onderstaande tabel laat voor 2022 zien in welke wijken het aandeel woningen met een laag energielabel (minder energiezuinig, labels D tot en met G) relatief groot is.

Aandeel woningen met geldig energielabel* (2022)

	2022	Waarvan D t/m G
Walburg	64%	23%
Centrum	62%	37%
Noord	71%	49%
Heer Oudelands Ambacht	53%	3%
Kort Ambacht	68%	53%
Nederhoven	67%	27%
Verspreide bebouwing	29%	68%
Heerjansdam	64%	39%
Landelijk gebied Hjd	30%	56%

* De wijken Verspreide bebouwing en Landelijk Heerjansdam hebben een zeer klein aantal woningen met geldig energielabel (<50 woningen)

% geldige Energielabels en % verdeling type Energielabels woningen Zwiindrecht

Energielabels utiliteitsgebouwen

Energielabels van utiliteitsgebouwen

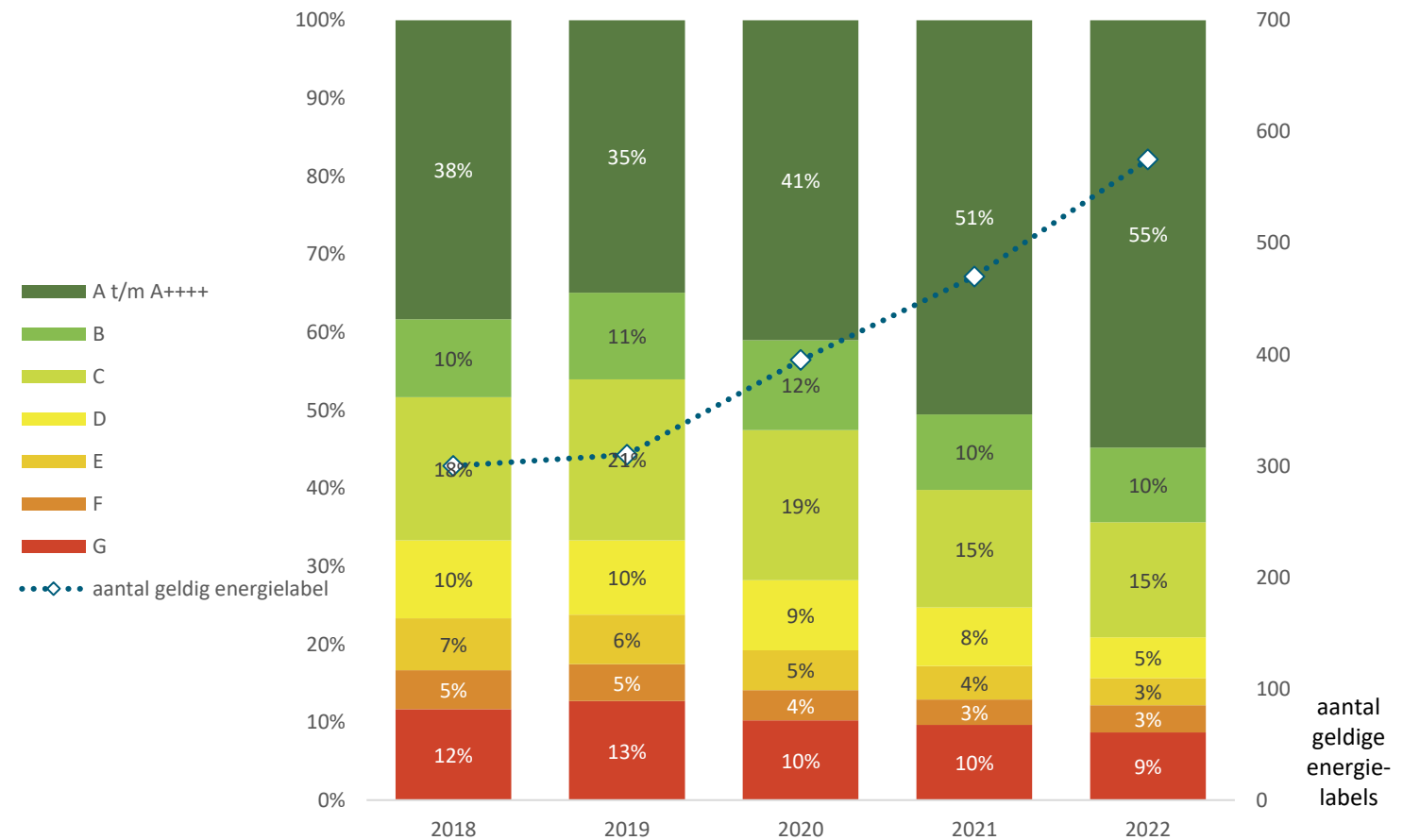
In 2022 hebben 575 utiliteitsgebouwen in Zwijndrecht een geldig energielabel. Hiervan heeft 21% een laag energielabel en is dus minder energiezuinig.

Ook bij utiliteitsgebouwen is het aandeel Energielabels D tot en met G de afgelopen jaren afgenomen en is het aantal gebouwen met een geldig energielabel gestegen.

Een geldig Energielabel is voor utiliteitsgebouwen verplicht bij verkoop, verhuur of oplevering. Dit geldt voor gebouwen met de volgende functies:

- kantoor
- onderwijs, zoals scholen en universiteiten
- bijeenkomstgebouw, zoals cafe's, restaurant, kinderopvang en vergadercentra
- gezondheidszorg, zoals ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingshuizen
- logies, zoals hotels en pensions;
- sport, zoals sporthallen, stadions, zwembaden
- winkels, zoals supermarkten, warenhuizen, showrooms van garages.

Aantal geldige Energielabels en % verdeling Energielabels utiliteitsgebouwen Zwijndrecht

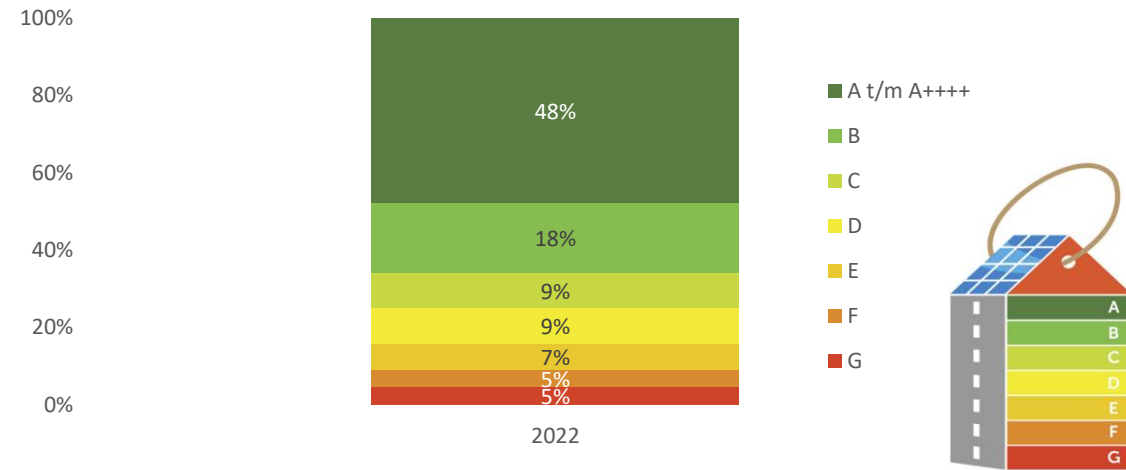
Energielabels gemeentelijk vastgoed

Energielabels gemeentelijk vastgoed

Gemeente Zwijndrecht bezit begin 2022 70 gebouwen. Dit betreft verschillende soorten gebouwen, zoals maatschappelijk vastgoed (cultuur, recreatie, sport-en welzijnsaccommodaties), vastgoed waarin de gemeentelijke organisatie is gevestigd en vastgoed dat mogelijk afgestoten kan worden. 44 gebouwen hebben een geldig energielabel (63%).

Van de gebouwen met een geldig energielabel heeft 25% een energielabel D, E, F of G en is dus minder energie zuinig.

% verdeling Energielabels gemeentelijk vastgoed Zwijndrecht

Monitor effectindicatoren

Aandeel duurzaam opgewekte energie

Energieneutraal zijn betekent dat de hoeveelheid benodigde energie geheel duurzaam wordt opgewekt. Het is daarom belangrijk dat de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie toeneemt. Met deze indicator wordt het aandeel duurzaam opgewekte energie in TJ (TeraJoule) gemeten. Het gaat daarbij om hernieuwbare energie: biomassa, elektriciteit, warmte, verkeer en vervoer, zon-nestroom, wind op land en zee.

Bijdrage aan SDG's

De ontwikkeling en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen zijn een belangrijk middel om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Een groter aandeel duurzaam opgewekte energie betekent minder CO₂-uitstoot. Hiermee draagt het bij aan duurzame consumptie, aan duurzame energie voor iedereen en aan het beperken van de nadelige gezondheids- en milieu-effecten van steden.

Voor de berekening van de hoeveelheid opgewerkte hernieuwbare energie per gemeente wordt afhankelijk van de techniek de opgewekte hernieuwbare energie per provincie, RES-regio of nationaal (CBS) verdeelt op basis van het opgesteld vermogen of een andere relevante verdeelsleutel.

Bron

RWS Regionale klimaatmonitor

Streefwaarde

Als de duurzaam opgewekte energie vertwintigvoudigd wordt (in 2050 2.067 TJ) en tegelijkertijd de benodigde energie met de helft daalt, dan is Zwijndrecht in 2050 energieneutraal. In de RES 1.0 is het doel voor 2030 0,37 TWh (=1.332 TJ) aan duurzame energie.

Referentie

Historie

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks in januari, met een jaar vertraging.
Update in rapportage: 1x per jaar in april

Duurzame opwekking van energie

Energieneutraal betekent dat de hoeveelheid benodigde energie geheel duurzaam opgewekt wordt.

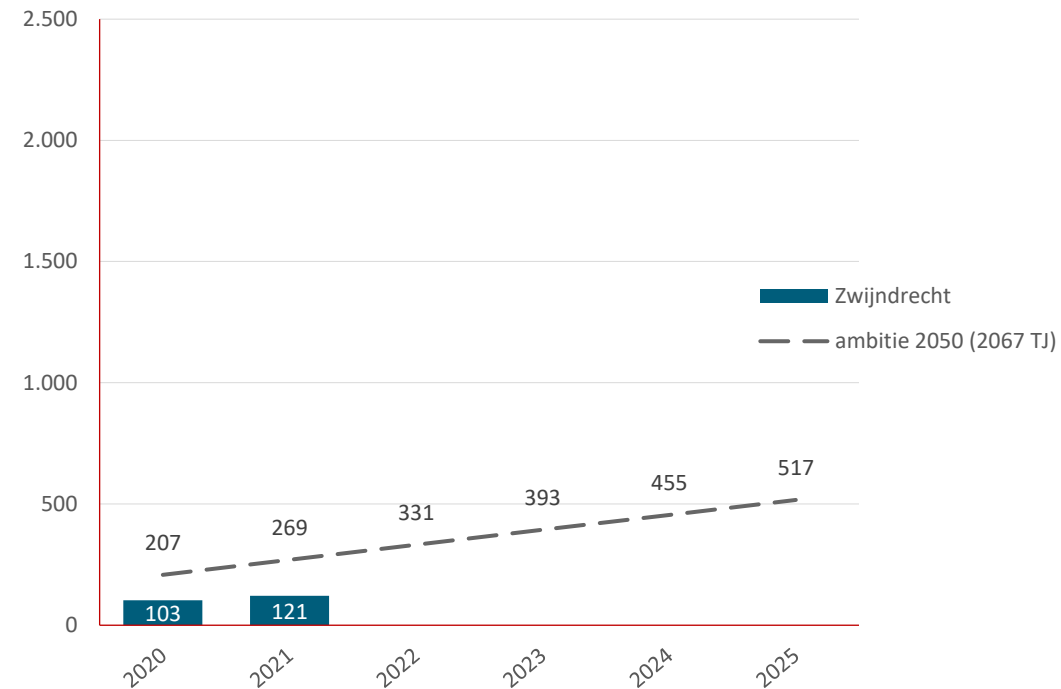
Het is daarvoor niet alleen belangrijk dat er zuinig wordt omgegaan met energie en woningen goed geïsoleerd worden (energiebesparing), maar tevens dat de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie toeneemt.

De hoeveelheid bekende duurzaam opgewekte energie in de gemeente Zwijndrecht is in 2021 121 TJ. Hiervan is:

- 46 TJ hernieuwbare elektriciteit van zonnestroom, waarvan 28 TJ (8 miljoen kWh) wordt opgewerkt door zonnepanelen op woningen.
- 25 TJ hernieuwbare warmte, waarvan 5 TJ Ondiepe bodemenergie, 19 TJ houtkachels woningen en 1 TJ houtskool.
- 50 TJ hernieuwbare energie voor vervoer (vloeibare biobrandstoffen)

*Het gaat om hernieuwbare energie (biomassa, elektriciteit, warmte, verkeer en vervoer, zonnestroom, wind op land en zee).

Duurzaam opgewekte energie in TJ*

Monitor effectindicatoren

Scheidingspercentage en hoeveelheid restafval

Het scheidingspercentage voor afval maakt inzichtelijk hoe de afvalstromen restafval, plastic, gft en papier worden gescheiden. Hoe minder restafval en hoe lager het percentage restafval, hoe minder grondstoffen worden verspild. Restafval bestaat uit fijn en grof huishoudelijk restafval.

Bijdrage aan SDG's

Duurzame productie en consumptie, met een efficiënter gebruik van grondstoffen, verlaagt de druk op het milieu. Met het tegengaan van verspilling wordt bijgedragen aan meer duurzame consumptie en het verminderen van de nadelige milieu-impact van steden.

Bron

Rapportages/jaarverslag afvalinzamelaar (HVC)

Streefwaarde

De ambitie is het realiseren van maximaal 100 kilogram huishoudelijk restafval (fijn en grof) per inwoner per jaar en 75% afvalscheiding in 2025 (inclusief nascheiding voor verbranding). Dit is gebaseerd op de eerste VANG – doelstelling uit het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof): <https://vang-hha.nl/>. De streefdatum voor het realiseren van deze doelstelling is opgeschoven van 2020 naar 2025.

Referentie

Historie

Frequentie

Beschikbaarheid: jaarlijks in april

Update in rapportage: 1x per jaar in december

Scheidingspercentage afval

Afvalscheiding

Het huishoudelijk afval wordt gescheiden opgehaald. Doel is om zoveel mogelijk afval gescheiden te houden zodat het hergebruikt kan worden. Dat geldt bijvoorbeeld voor GFT-afval, waar compost van kan worden gemaakt.

De hoeveelheid restafval zou teruggebracht moeten worden tot 100 kg per inwoner per jaar (VANG= van afval naar grondstof, zie <https://vang-hha.nl/>).

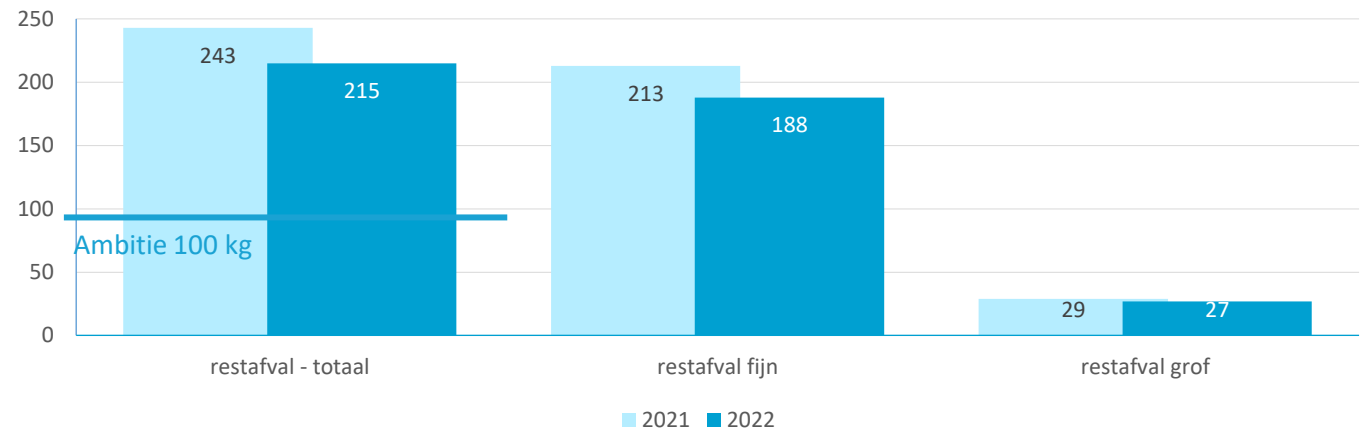
In 2022 is de hoeveelheid restafval in Zwijndrecht 215 kilogram per persoon (hier is afval gescheiden door nascheiding niet afgehaald). Een daling van 8% ten opzichte van 2021.

Voor de VANG-doelstelling wordt gerekend met de hoeveelheid restafval vóór verbranding na nascheiding: dit is 211 kilogram per persoon in 2022. Aanvullend is door scheiding na verbranding 34 kg metalen per inwoner gehaald voor recycling.

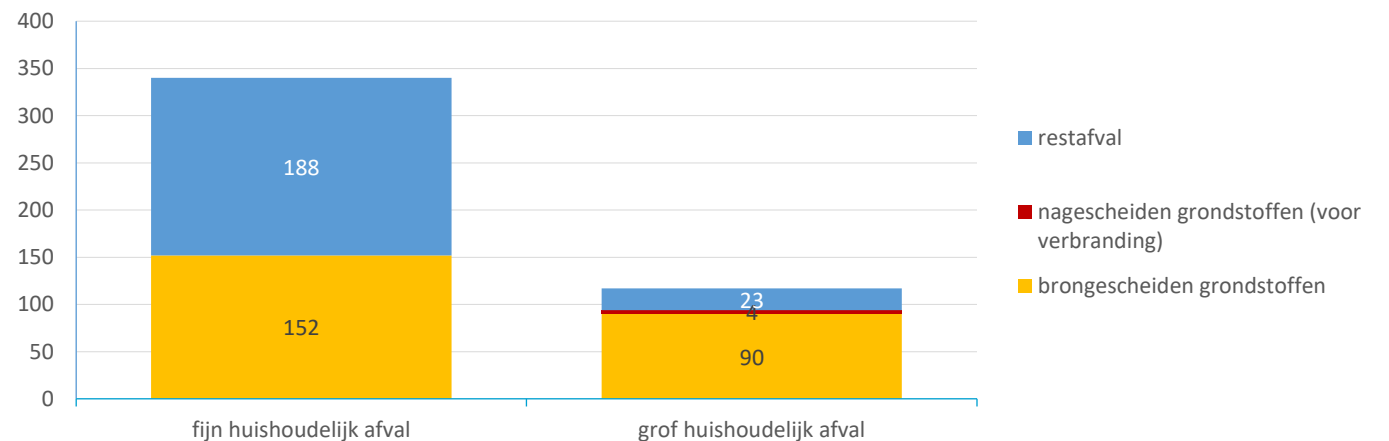
In de afgelopen jaren is een serviceprikkel niet krachtig genoeg gebleken om het doel in 2020 te bereiken. Om de doelstelling in 2025 alsnog te realiseren is per 1 januari 2023 het recycletarief voor fijn huishoudelijk afval ingevoerd, waarbij inwoners betalen voor het aantal keer dat zij restafval aanbieden. De voorbereidingen hiervoor hebben in 2022 plaatsgevonden. Het principe van het recycletarief is dat wanneer je als inwoner goed je afval scheidt, en daardoor minder restafval overhoudt, je minder afvalstoffenheffing betaalt.

* Brongescheiden grondstoffen betreft bij fijn huishoudelijk afval brongescheiden grondstoffen aan huis opgehaald, bij grof huishoudelijk afval grondstoffen gescheiden op het afleverstation.

Hoeveelheid restafval (kg) per persoon (zonder nascheiding) - Zwijndrecht

Afvalscheiding huishoudelijk afval 2022 – Zwijndrecht*

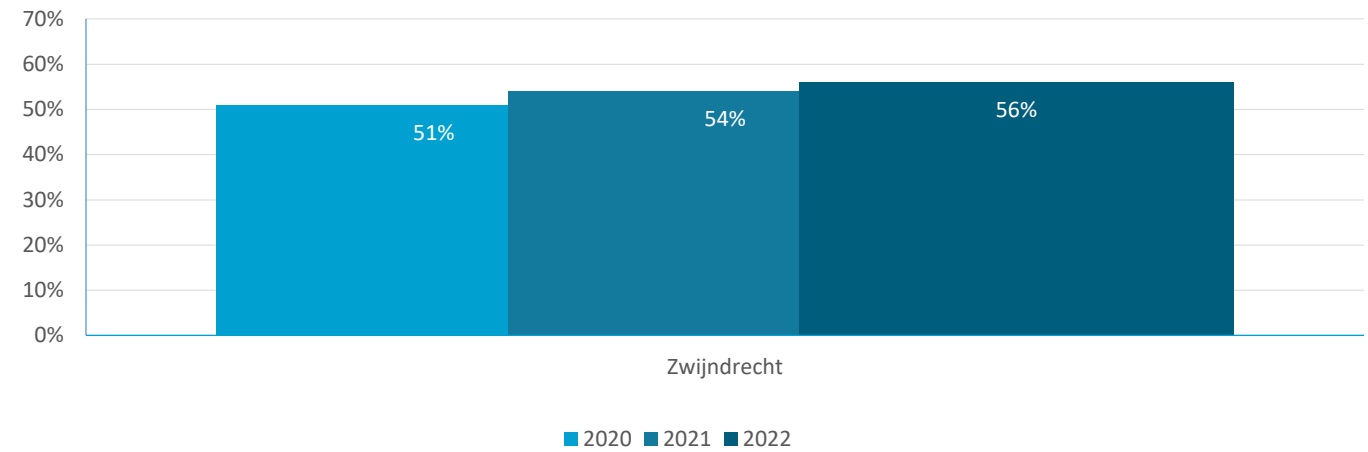

Scheidingspercentage afval

Afvalscheiding

De ambitie is om het bronscheidingspercentage afval (inclusief nascheiding vóór verbranding) te verhogen naar 75%. In 2022 is dit percentage gemiddeld over 12 maanden 56%.

Bronscheidingspercentage afval

Gebruik van vervoermiddelen

Deze indicator zegt iets over de stand van zaken van de mobiliteitstransitie in Zwijndrecht. Alleen het autobezit zegt niet voldoende, het gaat ook om het gebruik van vervoermiddelen.

Zwijndrecht zet in op mobiliteitstransitie: van de auto naar het openbaar vervoer, de fiets of te voet. Hierbij wordt ook ingezet op bewustwording. Door te meten hoe inwoners vervoermiddelen gebruiken en aankijken tegen het gebruik van vervoermiddelen wordt inzichtelijk hoe het staat met de mobiliteitstransitie.

Bijdrage aan SDG's

In samenhang met het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) wordt vanuit het programma duurzaamheid ingezet op het verduurzamen van de manier waarop inwoners zich door Zwijndrecht bewegen.

Doelgroep

Inwoners van Zwijndrecht

Methode

Vragenlijst uitgezet onder inwoners (via bewonerspanel Zwijndrecht en via sociale media gemeente Zwijndrecht). In deze vragenlijst is gevraagd naar het gebruik van vervoermiddelen in het algemeen (374 personen hebben deze vragen ingevuld). Daarnaast hebben inwoners gedurende een week het gebruik van vervoermiddelen per dag kunnen doorgeven (611 personen hebben dit voor 1 of meer dagen, verspreid over 2 weken, doorgegeven). In het bewonerspanel zijn ouderen (49+) oververtegenwoordigd. Dit wordt deels gecorrigeerd door de aanvulling met respondenten via sociale media en door weging. Het is geen representatieve steekproef. Door gebruik te maken van dezelfde methode in de tijd kan wel de ontwikkeling in vervoermiddelengebruik worden gevolgd.

Streefwaarde

Nog niet beschikbaar. Streefwaarde wordt vastgesteld na tweede deel nul-meting begin 2024.

Referentie

geen

Frequentie

Veldwerk: september en februari (beide metingen samen vormen de 0-meting). Beschikbaarheid: 2 keer per jaar in december en april.

Vervoermiddelen meestal gebruiken

Vervoermiddelen meestal gebruikt

Het gebruik van vervoermiddelen is afhankelijk van de reden voor gebruik.

Voor het afleggen van de afstand naar het werk wordt het vaakst gemotoriseerd privé-vervoer (auto, motor, brommer of scooter, als bestuurder) gebruikt. Voor een bezoek aan natuur of water in de regio pakken inwoners het vaakst de fiets.

Het openbaar vervoer (bus, trein, tram, metro of waterbus, watertaxi, veerdienst) wordt het meest gebruikt voor reizen naar het werk. De fiets is het meest populaire vervoermiddelen bij sporten in clubverband. Van deelvervoer wordt vooral gebruik gemaakt tijdens het uitgaan.

Vervoermiddelen meestal gebruiken*

Exclusief weet niet/n.v.t.; in procenten

		 werk	 winkelen	 Uitgaan overdag	 Uitgaan avond	 Sport in clubverband	 Natuur of water in regio
S		3	13	3	2	5	15
T		31	35	32	24	45	38
O		10	2	4	5	0	2
M		0	2	14	18	4	11
P		57	46	47	51	43	32

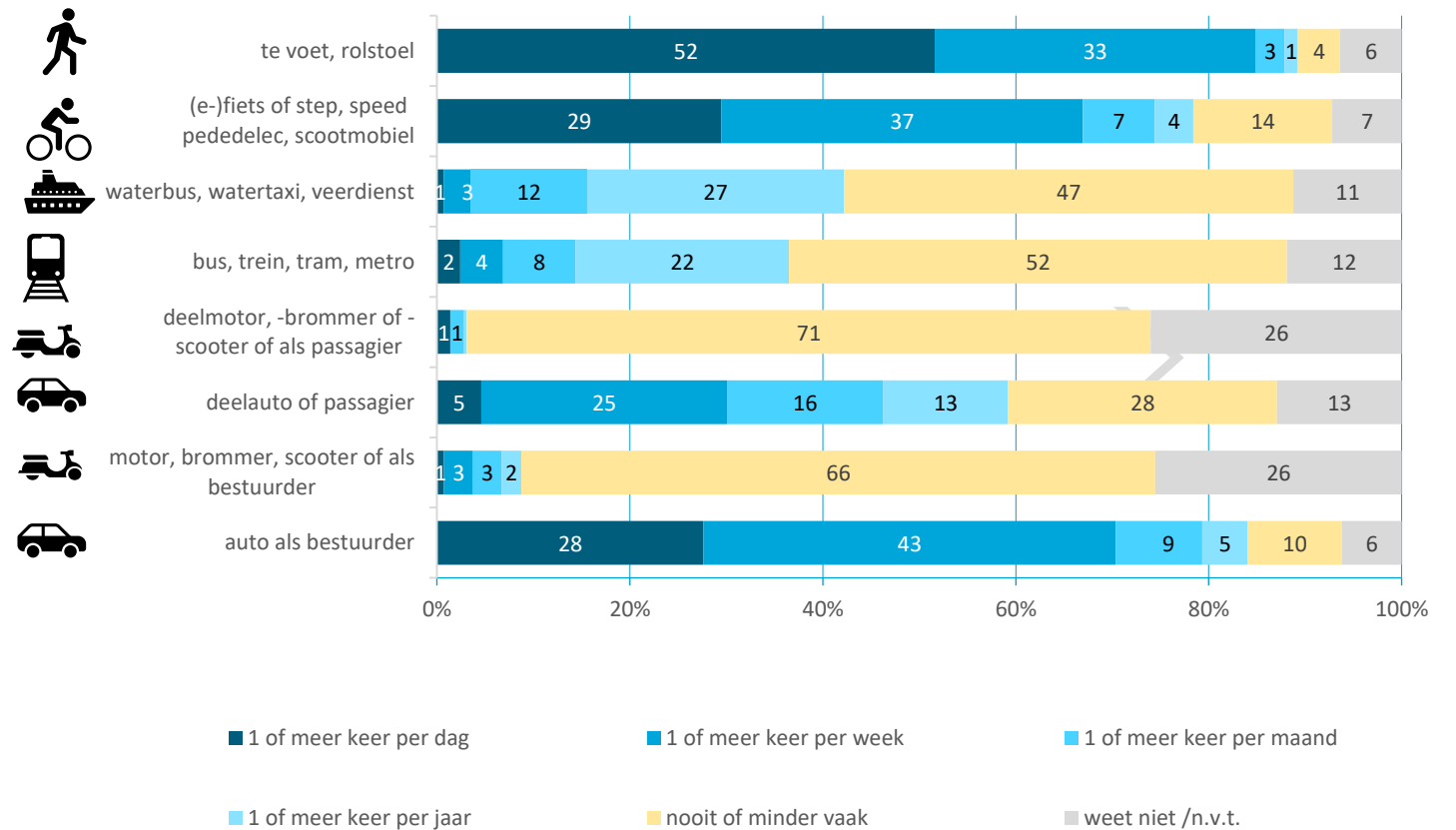

Vervoer binnen Zwijndrecht

Vervoer binnen Zwijndrecht

Verplaatsingen binnen Zwijndrecht doet men het vaakst door te stappen: 85% verplaatst zich één of meer keer per week te voet (of rolstoel) binnen Zwijndrecht, 71% met de auto als bestuurder en 66% met de (e-)fiets en andere vergelijkbare modaliteiten.

Frequentie gebruik vervoermiddelen voor verplaatsingen binnen Zwijndrecht

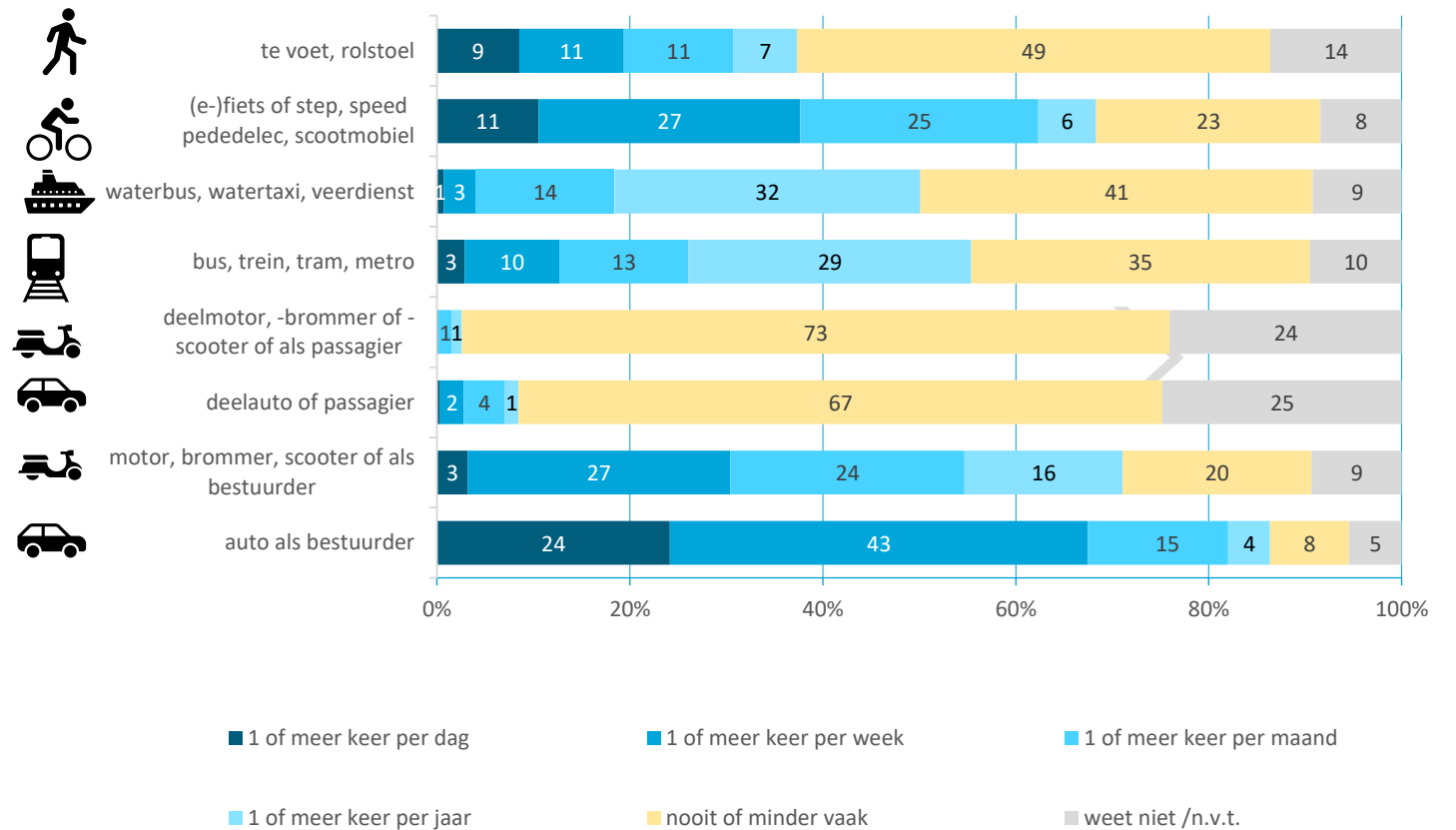

Vervoer buiten Zwijndrecht

Vervoer buiten Zwijndrecht

Verplaatsingen buiten Zwijndrecht doet men het vaakst met privé vervoer: 67% verplaatst zich één of meer keer per week met de auto, als bestuurder, naar locaties buiten Zwijndrecht. 38% doet dit minimaal één keer per week met de (e-)fiets of een vergelijkbare modaliteit en 30% met de motor, brommer of scooter, als bestuurder.

Frequentie gebruik vervoermiddelen voor verplaatsingen (naar) buiten Zwijndrecht

Gebruik vervoermiddelen

Gebruik vervoermiddelen op basis van recent gedrag

Gevraagd naar recent gedrag (namelijk de dag vóór het invullen van de vragenlijst) blijkt dat gemiddeld 55% van de dagen de auto wordt gebruikt bij verplaatsingen en dat 42% van de dagen men (ook) te voet (of per rolstoel) gaat bij verplaatsingen.

Gemiddeld genomen over de dagen dat men een vervoermiddel gebruikt, reist men 58 km met gemotoriseerd privé-vervoer (auto, motor, etc., als bestuurder).

Gebruik vervoermiddelen bij verplaatsingen de dag voor invullen van de vragenlijst

% dagen vervoermiddel gebruikt	42%	35%	7%	12%	55%

Aantal kilometer op dagen gebruikt	4,7	10,8	61,3	37	58,5

Percentage goedkeuringen beeldkwaliteit openbare ruimte

De gemeente Zwijndrecht heeft in het Beleidskader inrichting en openbare ruimte 2023-2032 omschreven wat de ambities zijn voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Om objectief te meten of de openbare ruimte schoon, heel en veilig is en om de kwaliteit en onafhankelijkheid van de metingen te waarborgen, wordt door een onafhankelijke partij geschouwd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de CROW-beeldsystematiek, aan de hand van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (KOR) 2018.

Het percentage dat voldoet, zegt iets over hoe de openbare ruimte er bij ligt: voldoet het beheer en onderhoud aan de het afgesproken kwaliteitsniveau? Waar (wijken en/of beheercategorieën) is extra bijsturing nodig? En hoe ontwikkelt de kwaliteit zich in de loop der tijd. Dit voor Zwijndrecht, per wijk en per beheercategorie (beplanting, boom, gras, reiniging, kunstwerken, meubilair, spelen en water).

Tot 2023 werd er in opdracht van de gemeente Zwijndrecht elk kwartaal een technische schouw uitgevoerd. Sinds 2023 vindt er maandelijks een technische schouw plaats, jaarlijks worden de resultaten weergegeven in een beknopte rapportage. De resultaten op de volgende pagina's komen voort uit deze rapportage.

Bijdrage aan SDG's

Een kwalitatieve (schone, hele en veilige) openbare ruimte draagt bij aan de toegankelijkheid, veiligheid en aantrekkelijkheid van de openbare ruimte voor iedereen. Een leefbare woonomgeving, aantrekkelijk, groen en veilig, bevordert een gezonde levensstijl en het welzijn van inwoners. Een schone, hele omgeving bevordert ook verantwoordelijk gedrag van de gebruikers in de omgeving: dit draagt direct en indirect bij aan minder vervuiling van land en water.

Methode

Een technische schouw van de openbare ruimte uitgevoerd door een onafhankelijke partij volgens de beeldkwaliteitssystematiek. De nulmeting is gebaseerd op de schouwresultaten van 2022. Vanaf 2023 (de vervolgmetingen) vindt een maandelijkse schouw plaats, waarbij per ronde 30 willekeurig geselecteerde locaties worden geschouwd. Deze meetlocaties worden verdeeld naar de negen wijken. De schouwlocaties zijn elk 100 x 100 meter groot. Iedere locatie wordt beoordeeld op 53 beeldmeetlatten. Elke beeldmeetlat wordt vervolgens gegroepeerd naar de verschillende beheercategorieën.

Streefwaarde

Minimaal 90% van de openbare ruimte moet voldoen aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus: totaal, per wijk en per categorie. De meetresultaten zijn vertaald naar een procentuele verdeling tussen de kwaliteitsniveaus A+ en D. Om vervolgens te bepalen wat de behaalde kwaliteitsscore is, is de 90%-regel vanuit het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) toegepast. Deze regel bepaalt dat wordt voldaan aan het vastgestelde kwaliteitsniveau (afhankelijk van de locatie A of B) als minimaal 90% van de openbare ruimte hieraan voldoet.

Referentie Historie

Frequentie

Veldwerk: 1 x per maand
Beschikbaarheid: 1x per jaar
Update in rapportage: april

Het gewenste niveau voor de gemeente Zwijndrecht voor de beeldkwaliteit van de openbare ruimte is afhankelijk van de locatie een A- of B-niveau. Bij het bepalen van het behaalde kwaliteitsniveau worden de uitgangspunten uit het IBOR-plan gehanteerd. Deze zeggen dat de totaalscore (per beeldmeetlat, wijk, beheercategorie) het kwaliteitsniveau is dat bij 90% van de metingen wordt behaald.

Alle meetresultaten zijn bij elkaar opgeteld naar een totaalresultaat voor Zwijndrecht per kwartaal. Hieruit blijkt dat de kwaliteitsscore in alle kwartalen bij 90 procent van de meetpunten volgens het IBOR-plan voldoet aan minimaal een B-kwaliteit. Dit betekent dat het totaalresultaat van de gemeente Zwijndrecht voldoet aan een 'Basiskwaliteit'.

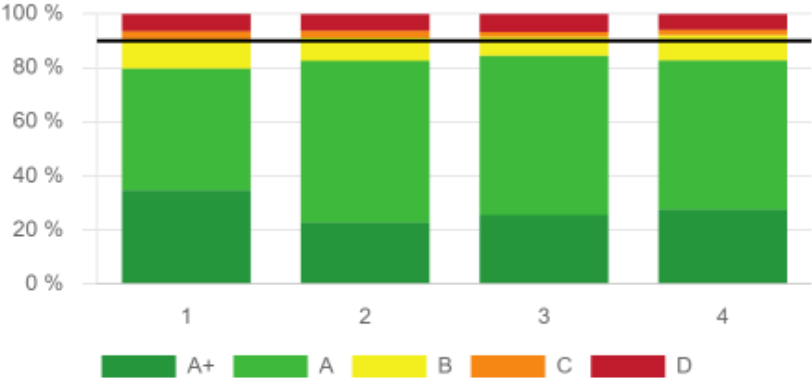
Betekenis kwaliteitsscores

Kwaliteitsniveau CROW	Betekenis
A+	Zeer hoog
A	Hoog
B	Basis
C	Laag
D	Zeer laag

Beeldkwaliteit Zwijndrecht

Kwaliteitsniveau totaal Zwijndrecht

Alle meetresultaten opgeteld naar een totaalresultaat voor Zwijndrecht – per kwartaal 2022

Gekeken naar de meetresultaten van de meetlocaties in de negen wijken, blijkt voor alle wijken dat de kwaliteitsscore over heel 2022 voldoet aan de ambitie '90% van de metingen heeft minimaal een B-kwaliteit'. Bij vier wijken voldoet 85% van de metingen aan een A-kwaliteit, te weten: Heerjansdam, Heer Oudelands Ambacht, Industrierrein Bakenstein en Industrierrein De Geer Groote Lindt. De wijkindeling is aangeleverd door de gemeente Zwijndrecht. Het verschil tussen de best en slechtst scorende wijken is, uitgaande van minimaal B-kwaliteit, nog geen 5%.

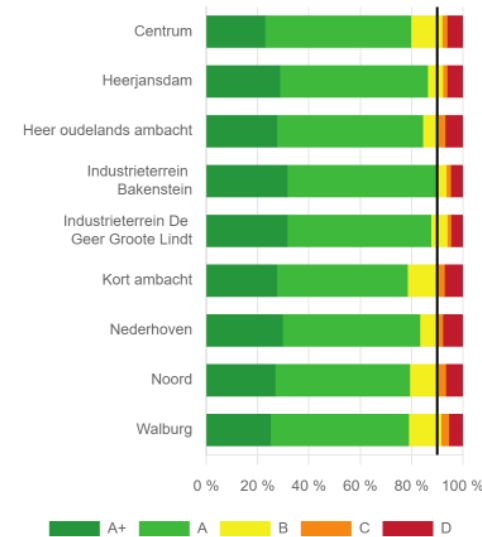
In de afgelopen jaren zijn de kwaliteitsscores bij de metingen in de wijken steeds stabielier geworden. De grootste pieken en dalen, die in de voorgaande jaren nog aanwezig waren, zijn er in het jaar 2022 grotendeels uit.

Betekenis kwaliteitsscores

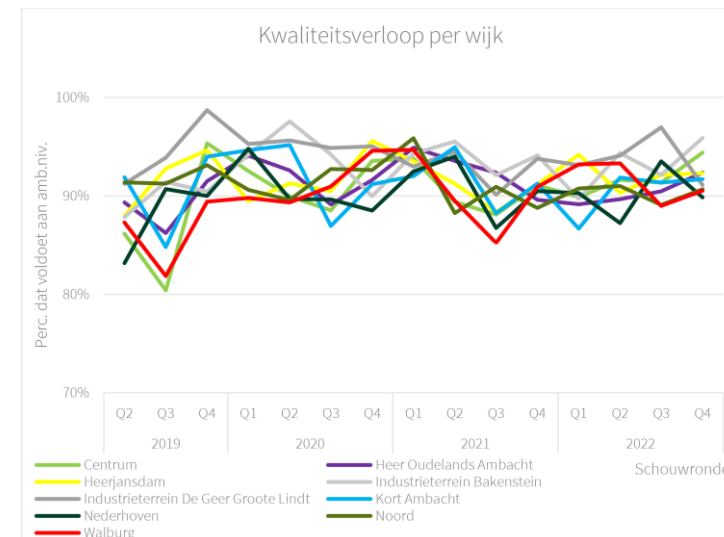
Kwaliteitsniveau CROW	Betekenis
A+	Zeer hoog
A	Hoog
B	Basis
C	Laag
D	Zeer laag

Beeldkwaliteit per wijk

Kwaliteitsniveau per wijk 2022

Percentage dat voldoet aan ambitieniveau per wijk in Zwijndrecht, 2019 – 2022

Monitor effectindicatoren

De meetresultaten per beheercategorie geven weer waar de eventuele pieken en dalen in het beheer van de openbare ruimte aanwezig zijn.

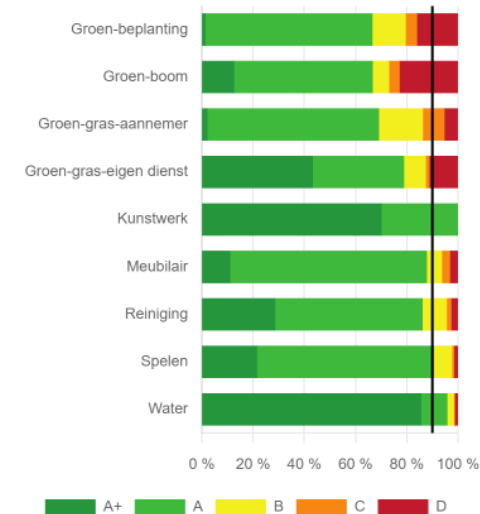
Vijf van de getoonde negen categorieën voldoen aan de gewenste beeldkwaliteit, namelijk minimaal 90% B-kwaliteit.

Voor vier beheercategorieën wordt het gewenste ambitieniveau niet gehaald, namelijk groen-boom, groen-beplanting, groen-gras eigen dienst (90% minimaal D-kwaliteit) en groen-gras aannemer (90% minimaal C-kwaliteit).

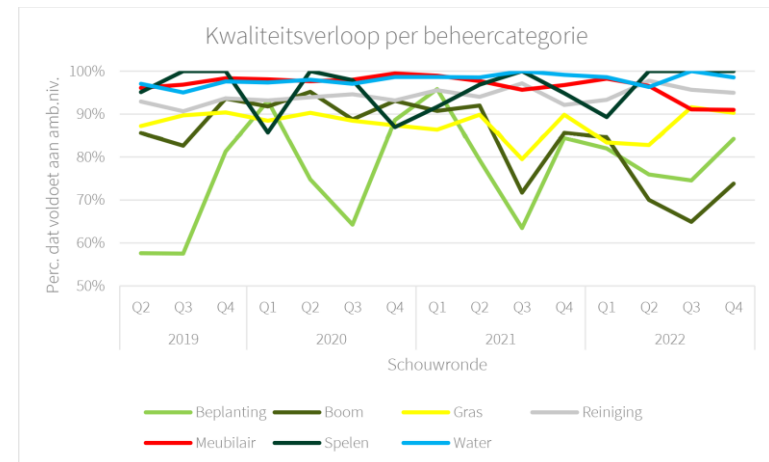
Water, meubilair en reiniging laten jaarrond een goede en stabiele score zien. Bij de categorieën beplanting en boom is een seizoensinvloed op de kwaliteitsscores zichtbaar: een hogere kwaliteit in de kwartalen één en vier en een daling in de kwartalen twee en drie. Dit wordt uiteraard veroorzaakt door het groeiseizoen. De kwaliteitsscores op gras laten in 2019 en 2020 een stabiel verloop zien, in Q3 2021 en Q1/Q2 2022 was de kwaliteitsscore echter onvoldoende. Spelen laat een grillig verloop zien door het beperkte aantal meetpunten per kwartaal.

Beeldkwaliteit

Kwaliteitsniveau per beheercategorie 2022

Percentage dat voldoet aan ambitieniveau per beheercategorie voor Zwijndrecht, 2019 – 2022

Rapportcijfer veiligheidsgevoel

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor een aantrekkelijke gemeente waar inwoners en ondernemers zich welkom, thuis en veilig voelen.

Veiligheid in zijn totaliteit is objectief lastig te meten. De indicator *rapportcijfer veiligheidsgevoel* geeft de veiligheidsbeleving van inwoners in hun woonbuurt weer in een rapportcijfer. Deze veiligheidsbeleving is het resultaat van alles wat men meemaakt, hoort en ziet (in media, van bekenden) over de woonomgeving of over veiligheid.

De veiligheidsbeleving van een individu kan in negatieve zin vrij snel veranderen door incidenten (die men zelf meemaakt) en in positieve zin mogelijk door zichtbare maatregelen. Maatregelen die de objectieve veiligheidsbeleving verbeteren, maar voor het individu minder zichtbaar zijn zullen dit effect minder snel hebben. Verwacht mag worden dat de gemiddelde veiligheidsbeleving van een groep inwoners (in positieve zin) minder snel verandert dan objectieve veiligheid: het effect van maatregelen wordt mogelijk niet direct opgemerkt of is niet direct zichtbaar, communicatie over negatieve incidenten bevestigt inwoners in een reeds bestaande negatieve beleving. Voor een (positieve) verandering in beeld/beleving is het nodig om herhaaldelijk bevestigd te worden in deze verandering.

Bijdrage aan SDG's

Zwijndrecht investeert vanuit verschillende opgaven in ontwikkelingen en interventies die, onder meer, het bevorderen van de veiligheid in de wijken beogen. Denk hierbij aan het streven naar veerkrachtige buurten, het vergroten van perspectief voor inwoners, ingrepen en acties gericht op de verkeersveiligheid, de aanpak van ondermijnende criminaliteit en de gezamenlijke inzet van politie, toezicht & handhaving, zorgmariniers, jongerenwerkers en bewoners, daar waar nodig. Op deze manier draagt de gemeente bij aan een inclusieve, veerkrachtige en veilige omgeving voor iedereen in Zwijndrecht. Het veiligheidsgevoel van inwoners in hun woonbuurt geeft een indicatie in hoeverre inwoners het gevoel hebben dat de gemeente Zwijndrecht een veilige woonomgeving en openbare ruimte biedt en blijft bieden.

Bron

Veiligheidsmonitor

Wordt tweejaarlijks, in de oneven jaren, uitgevoerd. Eens in de 4 jaar (2019, 2023) vindt een ophoging van de steekproef plaats zodat uitspraken op wijkniveau kunnen worden gedaan. In 2021 is de vraagstelling en onderzoeksmethodiek aangepast. Hierdoor ontstaat een trendbreuk: (andere) resultaten kunnen het gevolg zijn van verandering in methodiek. Het effect op de indicator veiligheidsgevoel lijkt beperkt. De getoonde historische cijfers in dit rapport zijn niet gecorrigeerd voor deze trendbreuk.

Uitsplitsing

Per wijk

Streefwaarde

Een veiligheidsgevoel van 7 of hoger (rapportcijfer). Indien het veiligheidsgevoel op wijkniveau reeds een 7 of hoger is dan is het streven dit te behouden, indien het lager is, wordt ingezet op een verbetering. Het effect van maatregelen op de veiligheidsbeleving zal pas op lange termijn zichtbaar zijn. Een verslechtering (lager dan 7) vraagt om een nadere analyse en verbetermaatregelen.

Referentie

- Vergelijkbare Nederlandse gemeenten. Betreft sterk stedelijke gemeenten in Nederland, in Zuid-Holland zijn meegenomen: Alblasterdam, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Hellevoetsluis, Hillegom, Katwijk, HIA, Lisse, Nissewaard, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht, Voorschoten en Waddinxveen.
- Nederland
- Historie

Frequentie

beschikbaarheid: 1 keer per 2 jaar (even jaren) in april
Volgende update in rapportage: december 2024

Rapportcijfer veiligheidsgevoel

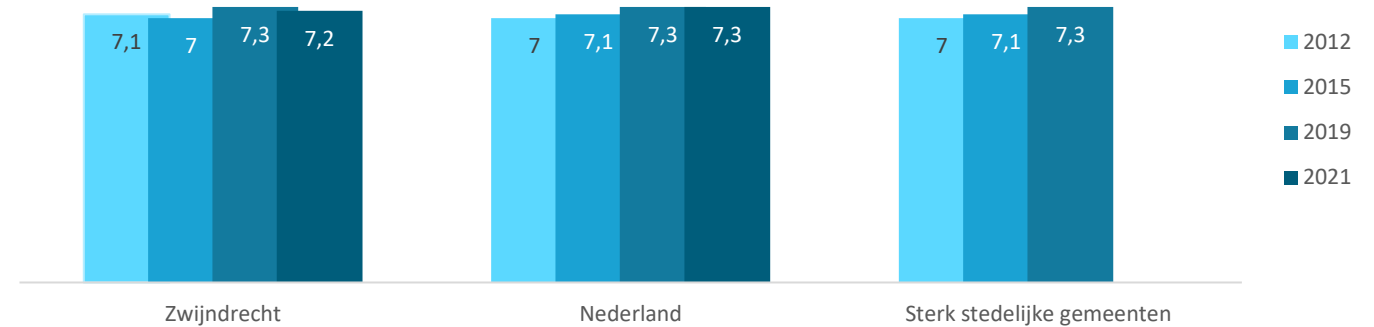
In de figuren hiernaast is te zien dat het veiligheidsgevoel door de tijd slechts langzaam verandert.

Het veiligheidsgevoel van inwoners in Zwijndrecht is vergelijkbaar met het gemiddelde van Nederland en vergelijkbare gemeenten.

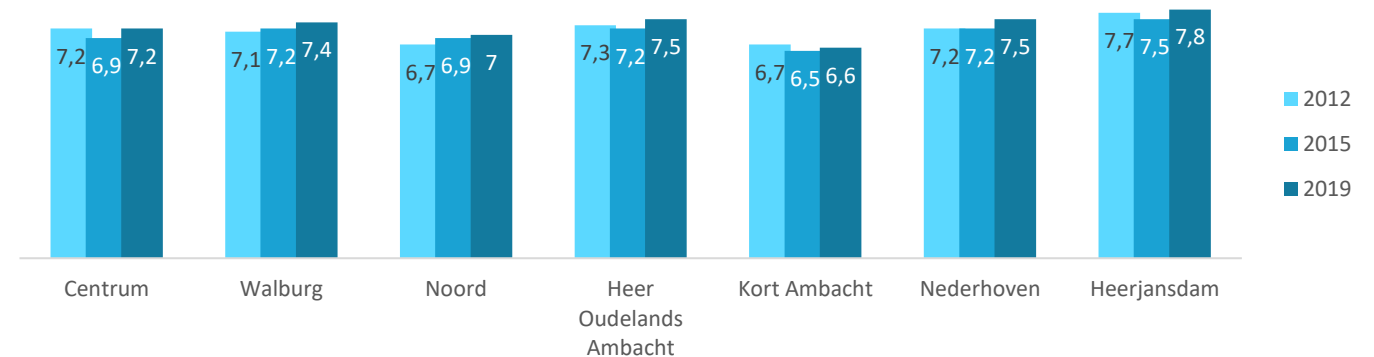
In de jaren vóór 2019 is het veiligheidsgevoel van inwoners in Zwijndrecht licht toegenomen.

De wijk Heerjansdam (7,8) wijkt positief af van het Zwijndrechtse gemiddelde, de wijk Kort Ambacht negatief (6,6). In Kort Ambacht is het veiligheidsgevoel bij de nulmeting lager dan gewenst. In wijk Noord is het veiligheidsgevoel sinds 2012 licht toegenomen, resulterend in een 7 in 2019.

Rapportcijfer veiligheidsgevoel – Zwijndrecht en referentiewaarden

Rapportcijfer Veiligheidsgevoel – wijken**

* in de tussenmetingen (zoals 2021) zijn de resultaten alleen beschikbaar op gemeenteniveau of grotere gebieden en niet op wijkniveau. Bij de tussenmeting in 2021 is alleen een rapportcijfer voor Zwijndrecht en Nederland opgenomen. De resultaten voor 2021 zijn vanwege een trendbreuk door gewijzigde dataverzameling niet vergelijkbaar met de cijfers vanaf 2021.

Bijlage: SDG's en indicatoren

Met de gekozen effectindicatoren meten we ook (deels) de ontwikkeling van de Sustainable Development Goals (SDG's). Hier staat een overzicht opgenomen van de in de monitor genoemde SDG's en welk effect gemeten wordt.

1 GEEN ARMOEDE 	- Aantal inwoners dat leeft in een huishouden met een laag inkomen - Aantal meldingen betalingsachterstand vaste lasten bij inwoners - Veerkrachtige buurten	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 	- Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen - Aandeel duurzaam opgewekte energie	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE 	- CO2 uitstoot gebouwde omgeving - Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen - Aandeel duurzaam opgewekte energie - Scheidingspercentage en hoeveelheid restafval - Gebruik vervoermiddelen
2 GEEN HONGER 	- Aantal inwoners in een huishouden met een laag inkomen - Aantal meldingen betalingsachterstand vaste lasten bij inwoners - Veerkrachtige buurten - Percentage matig en ernstig overgewicht 2-15 jaar	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI 	- Aantal inwoners dat leeft in een huishouden met een laag inkomen - Aantal banen in Zwijndrecht - Tevredenheid ondernemers met de samenwerking	13 KLIMAATACTIE 	- CO2 uitstoot gebouwde omgeving - Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen - Aandeel duurzaam opgewekte energie - Scheidingspercentage en hoeveelheid restafval
3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN 	- Veerkrachtige buurten - Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp - Aantal personen met een WMO-indicatie - Percentage matig en ernstig overgewicht 2-15 jaar - Ervaren gezondheid - Percentage goedkeuringen beeldkwaliteit openbare ruimte	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR 	- CO2 uitstoot gebouwde omgeving - Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen	14 LEVEN IN HET WATER 	Geen indicator op van toepassing in deze monitor
4 KWALITEITS-ONDERWIJS 	- Veerkrachtige buurten - Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp	10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN 	- Veerkrachtige buurten - Aantal jongeren met geïndiceerde jeugdhulp - Aantal personen met een WMO-indicatie	15 LIFE ON LAND 	- CO2 uitstoot gebouwde omgeving - Percentage goedkeuringen beeldkwaliteit openbare ruimte
5 GENDER-GELIJKHEID 	Veerkrachtige buurten	11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN 	- Drie indicatoren balans woningvoorraad - Gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden - Veerkrachtige buurten - Aantal personen met een WMO-indicatie - Percentage matig en ernstig overgewicht - Ervaren gezondheid - CO2 uitstoot gebouwde omgeving - Energielabels woningen, kantoren en gemeentelijke gebouwen - Aandeel duurzaam opgewekte energie - Scheidingspercentage en hoeveelheid restafval - Gebruik vervoermiddelen - Percentage goedkeuringen beeldkwaliteit openbare ruimte - Rapportcijfer veiligheidsgevoel	16 VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN 	- Vertrouwen in de samenwerking - Aantal onderwerpen en projecten waarbij kinderen en jongeren inbreng - Rapportcijfer veiligheidsgevoel - Veerkrachtige buurten
6 SCHOON WATER EN SANITAIR 	Geen indicator op van toepassing in deze monitor			17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN 	- Vertrouwen in de samenwerking - Aantal onderwerpen en projecten waarbij kinderen en jongeren inbreng - Tevredenheid ondernemers met de samenwerking - Veerkrachtige buurten

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar 078 770 3905 of te mailen naar ocd@drechtsteden.nl.

Auteurs

Sandra van Dijke
Linda Scheelbeek

Monitor effectindicatoren

Monitor effectindicatoren Zwijndrecht:

Nulmeting

November 2023

Sandra van Dijke
Linda Scheelbeek

Onderzoekcentrum Drechtsteden

Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht

Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Telefoon

078 770 3905

Website

onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

